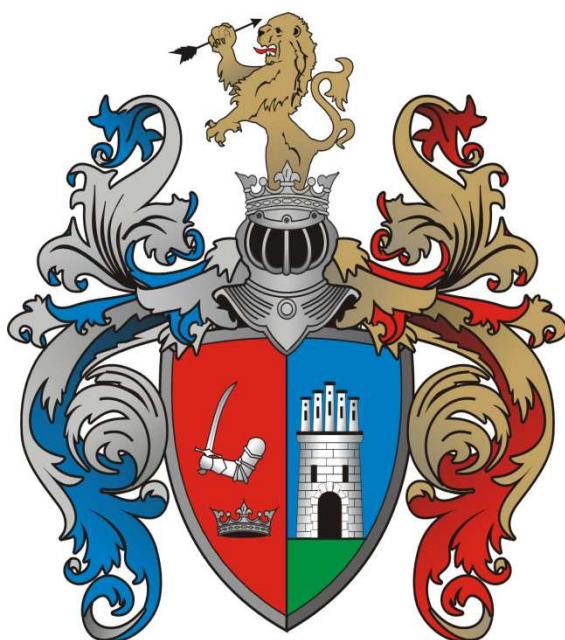

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Hajdúhadház Város Önkormányzata

2013-2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
Hajdúhadház bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	48
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	91
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	101
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	109
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	116
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	124
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	125
1. A HEP IT részletei	125
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	125
A beavatkozások megvalósítói	126
Jövőképünk.....	128
Az intézkedési területek részletes kifejtése	129
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	143
3. Megvalósítás	153
A megvalósítás előkészítése	153
A megvalósítás folyamata.....	153
Monitoring és visszacsatolás	155
Nyilvánosság	155
Érvényesülés, módosítás.....	156
4. Elfogadás módja és dátuma.....	157

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Hajdúhadház Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Hajdúhadház Város Önkormányzata vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja Hajdúhadház Város más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Hajdúhadház bemutatása

Hajdúhadház Hajdú-Bihar megye északi, sűrűbb textúrájú, dinamikusabb, fejlettebb részén helyezkedik el. Olyan területen fekszik, ahol a sajátos történelmi múlt következtében a városok szinte összefüggő, folyamatos urbanizációs övezetet képeznek. Hajdúhadház Város közigazgatási területének nagysága 8882 ha, lakónépessége 12.903 fő. A település Debrecenről észak-keletre 18 km távolságra helyezkedik el, a 4-es számú főközlekedési út és a Budapest-Záhony vasútvonal mentén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye határán. A város a kelet-nyugati irányú országos és nemzetközi térszerkezeti vonal, és az ennek forgalmát átvezető 4-es főút, valamint az erre csatlakozó regionális térszerkezeti vonalak (47-es, 471-es, 35-ös utak) mentén fekszik.

A várost Téglás, Bököny, Hajdúsámson, Bocskai kert, Debrecen, Hajdúböszörmény, valamint Hajdúvid települések határolják.

A külterületet főként erdők borítják: akác, tölgy, nyár, fiatal és középkorú kemény és lágy lombos fenyőerdő. A környék erdői kiváló kirándulóhelyül szolgálnak. Hajdúhadház 200 ha természetvédelmi területtel rendelkezik.

A város neve a legrégebbi okmányokban, sőt még a múlt század jegyzőkönyveiben is a következő változatos alakokban fordult elő: Hothház, Hottház, Hothas, Hotház, Hattház, Hathház és Hatház, csupán egy-két oklevél őrizte meg Hadház alakban.

A községet a Guth-Kelend, a Dózsa család, Zsigmond király, majd 1477-ben Szilágyi Erzsébet birtokolta. A városnak 1572-ben kb. 500-600 lakosa volt.

A XVI. század végére Hadház nagy része elpusztult.

Bocskai István 1605. december 12-én Korponán kelt levelében letelepítette a hajdúkat Hadházra és városi rangot adományozott a településnek. Bocskai hajdúi közül kb. ezren telepedtek meg a városban. Hajdúhadház 1872-ig volt szabad hajdúváros. 1876-ban Hajdúhadház - mint rendezett tanácsú város - Hajdú vármegyébe kapott besorolást.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1891-től nagyközség, 1924-ben visszanyerte városi rangját. Erre az időszakra esik a város fejlődésének leglátványosabb időszaka: kiépül az elektromos hálózat, mély artézi kutakat fúrnak, tanyai iskolát és műutat építenek. Ekkoriban erős kisiparos és polgári réteg szerveződik újra, amely a további fejlődésben is meghatározó szerepet vállal. 1924-1926 között újra rendezett tanácsú város volt közigazgatásilag, majd 1935-ig város.

A település a közterhek megnövekedésével feladni kényszerült városi rangját, 1936-tól 1984-ig ismét nagyközség volt. Ekkor - mivel már korábban észak felé kezdett bővülni, beépülni - egyesítették a tőle 3 kilométerre fekvő Téglással. Az egyesített település lakossága a Bocskai-kerttel együtt csaknem elérte a 20 ezret, s 1989-ben városi rangot kapott. 1989. március 1-től Hajdúhadház és Téglás községek egyesítésével Hadháztéglás néven újra várossá nyilvánították, majd 1991. május 1. napján az egyesítést megszüntették – a lakosság akaratának megfelelően megtörtént a különválás - és a két település külön-külön városi címet kapott. 1993. október 15-i határidővel Bocskai-kert is kiszakadt a településből, de Hajdúhadház továbbra is megőrizte városi rangját.

A város 2004-től tagja és központja a hajdúhadházi kistérségnek és a hajdúhadházi mikrotérségnek egyaránt.

Hajdúhadházon jelentős a munkanélküliség, ezért a foglalkoztatottság minőségi javítása és a hajdúhadházi gyerekek jövőjének minél sokrétűbb biztosítása érdekében az önkormányzat komoly gondot fordít az oktatásra. A városban egy bölcsőde, három önkormányzati fenntartású és egy egyházi fenntartású óvoda működik, s az onnan kikerülő gyerekek tehetségüknek és érdeklődésüknek megfelelően kezdenek meg tanulmányaikat a **Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános és Alapfokú Művészeti Iskolában** (ahol művészeti oktatás és két tanítási nyelvű oktatás folyik) vagy a református egyház fenntartásában működő **Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodában**. Az 1994-ben létrehozott **Szilágyi Dániel Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskolában** a hajdúhadházi gyerekek mellett a környező településekről is járnak be tanulók.

Hajdúhadház Kelet-Magyarország egyik legszegényebb, leghátrányosabb helyzetű városa. Jellemző rá az elmaradott infrastruktúra, a gazdaság fejletlensége, és a roma lakosság magas aránya (kb. az összlakosság 30 %-a).

A város területe a mezőgazdasági termelés és az ehhez kapcsolódó élelmiszeripar számára megfelelő adottságokkal rendelkezik, mind éghajlati és talajviszonyait, mind az itt élő lakosság szakértelmét tekintve.

Az éghajlat elsősorban a szőlő- és gyümölcsös telepítésnek kedvez. A helyi lakosság mezőgazdasági haszonnövények termesztésével, valamint zöldség- és gyümölcsstermesztéssel foglalkozik. Gyümölcsstermesztés szempontjából meghatározó az alma, meggy és cseresznyetermesztés, piacképes új fajtákkal. Az állattenyésztési ágazatban szarvasmarha és juhtartás a meghatározó.

Hajdúhadház gazdasági életében meghatározó szerepet játszik a megyeszékhely, Debrecen város közelsége: a település ún. bolygóvárosi gyűrű agglomerációhoz tartozik, a megyének azon részén helyezkedik el, melyben a mezőgazdasági termelés, feldolgozás és kereskedelem, valamint az innovatív fejlesztés lehetőségei egyaránt adóttak.

A település területén intézményfenntartó társulás formájában valósul meg a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, a támogató szolgáltatás, a családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás és a bölcsődei feladatellátás (gyermekek napközbeni ellátása).

2013. január 01. napján jött létre a Hajdúhadházi Járás, melynek székhelye Hajdúhadház. A Hajdúhadházi Járás illetékességi területe Hajdúhadház, Téglás és Bocskai-kert területére terjed ki.

Társadalom

Hajdúhadház társadalmi fejlettsége és a népességmegtartó képessége a társadalmi mutatók közül a népességszám alakulása, a népesség korösszetétele, végzettségi viszonyai, illetve foglalkoztatási jellemzői alapján közelíthető meg legjobban.

Demográfiai mutatók

Hajdúhadházon a népesség csökkenése volt megfigyelhető a hetvenes-nyolcvanas évek során a természetes szaporodás ellenére, a nagyarányú (közel 10%-os) elvándorlásnak köszönhetően. A kilencvenes években az elvándorlás hirtelen visszaesésének (1%) következményeként a lakónépesség gyors növekedése figyelhető meg.

1.1. számú táblázat - Az állandó és lakónépesség alakulása Hajdúhadházon 1970-2001. között

Állandó népesség				Lakónépesség			
1970	1980	1990	2001	1970	1980	1990	2001
13.244	13.144	12.228	12.747	12.592	12.489	11.948	12.709

Forrás: VÁTI-TEIR adatbázis, Népszámlálási adatok

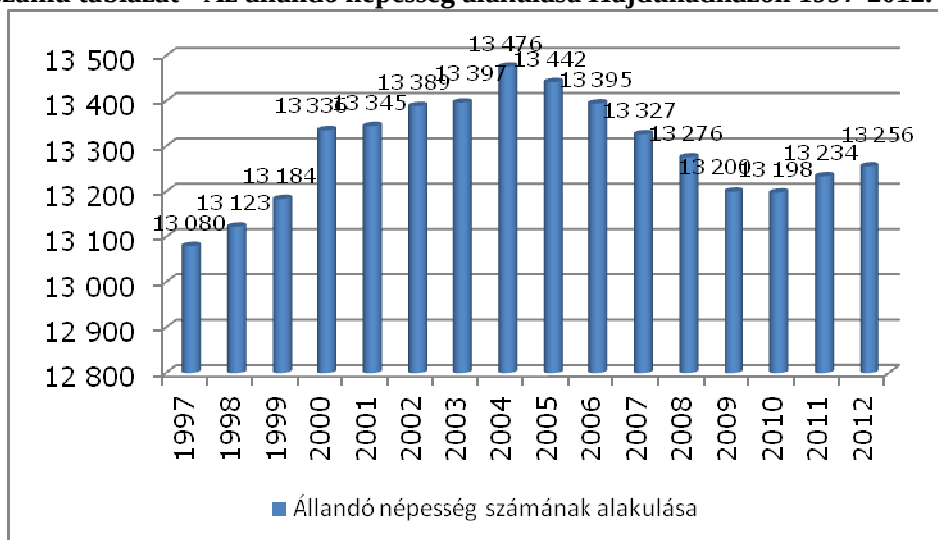
1.2. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	12735 fő
2008 (fő)	12650 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,33 %
2009 (fő)	12506 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,86 %
2010 (fő)	12409 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,22 %
2011 (fő)	12458 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,39 %
2012 (fő)	12867 fő
Lakónépesség számának változása (%)	103,28 %
2013 (fő)	12903 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,27%

Forrás:TeIR KSH-TSTAR, Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadház lakónépessége 2011-től folyamatosan emelkedik. A legnagyobb mértékű emelkedés a 2012. évben volt tapasztalható, hiszen a lakónépesség a 2011. évi létszámhoz képest 409 fővel, azaz 2,89 %-kal növekedett. 2013-ban a lakónépesség száma 168 fővel több volt, mint 2007-ben.

2.1. számú táblázat - Az állandó népesség alakulása Hajdúhadházon 1997-2012. között

Forrás: VÁTI-TEIR adatbázis, KSH adatok 2000-2012., önkormányzati adatok

Hajdúhadház állandó lakosságának száma 2004-ig folyamatosan emelkedett, 2005-2010-ig csökkent, 2011-től pedig ismét emelkedik. 2013-ban az állandó népesség száma elérte a 13.381 főt.

2.2. számú táblázat - Állandó népesség 2012. és 2013. évben

állandó népesség száma	2012. évben	2013. évben
	13258 fő	13381 fő
nő	6726 fő	6789 fő
	50,73 %	50,73 %
férfi	6532 fő	6592 fő
	49,26 %	49,26 %
0-2 évesek	573 fő	598 fő
	4,32 %	4,46 %
0-14 éves nők	1445 fő	1458 fő
	10,9 %	10,89 %
0-14 éves férfiak	1535 fő	1538 fő
	11,57 %	11,49 %
15-17 éves nők	322 fő	323 fő
	2,42 %	2,41 %
15-17 éves férfiak	332 fő	315 fő
	2,5 %	2,35 %
18-59 éves nők	3709 fő	3748 fő
	27,9 %	28 %
18-59 éves férfiak	3904 fő	3957 fő
	29,44 %	29,57 %
60-64 éves nők	326 fő	332 fő
	2,45 %	2,48 %
60-64 éves férfiak	281 fő	290 fő
	2,11 %	2,16 %
65 év feletti nők	924 fő	928 fő
	6,96 %	6,93%
65 év feletti férfiak	480 fő	492 fő
	3,62 %	3,67 %

Hajdúhadház állandó népességének száma 2013-ban 123 fővel emelkedett. A nők és férfiak aránya (%) az állandó népességen belül nem változott.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	1437	3137	45,8
2009	1436	3076	45,8
2010	1436	3018	47,58
2011	1426	2986	47,75
2012	1404	2980	47,11
2013	1420	2996	47,39

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Helyi adatgyűjtés

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli jut. Hajdúhadház öregedési indexe 2013-ban 47,39 %-os, mely az országos adatokhoz viszonyítva rendkívül kedvező. Országos tendencia, hogy a lakosság általánosan öregedő, tehát 100 fiatal lakosra több mint 100 idősebb jut. Hajdúhadházon a fiatalabb korosztály jóval meghaladja az legidősebb korcsoportba tartozók számát. A fiatalos népességszerkezet arra enged következtetni, hogy Hajdúhadházon a gyermekek fokozottabb ellátására van szükség.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	196	317	-212
2009	182	288	-106
2010	187	247	-60
2011	200	251	-51
2012	196	239	-43

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elmúlt évek vándorlási egyenlegét vizsgálva látható, hogy a településről való elvándorlás csökkenő tendenciát mutat, azonban még mindig jellemző a környező településekre történő elvándorlás. A legtöbb 2009-ben vándoroltak el, az elvándorlás 2012-ben mérséklődött. A Hajdúhadházra vándorlók száma 2009-től 2011-ig kis mértékben ugyan, de növekedett. A belföldi vándorlások egyenlege a vizsgált időszakban negatív egyenleget mutat.

Mindezen okok miatt az önkormányzat elsődleges célja, hogy olyan intézkedéseket fogalmazzon meg, amelyek megakadályozzák a településről történő elvándorlást és vonzóvá teszik a lakosság számára a várost.

5. 1. számú táblázat - Az élve születések és halálozások számának alakulása Hajdúhadházon 1970-2011. között (népszámlálási adatok alapján)

Évek	1970-1980 között	1980-1990 között	1990-2001. között	2001-2011. között
Élve születések száma	2743	2140	2556	2157
Halálozások száma	1381	1588	1631	1515
Egyenleg	1362	552	925	642

Forrás: VÁTI-TEIR adatbázis, Népszámlálási adatok

A település lakosságának fiatalodása hosszú évek óta zajló folyamat. A természetes szaporodás mutatója 2000-ben mutatja a legmagasabb értéket, ekkor 118 fővel nőtt a lakosságszám az élve születések és halálozások pozitív különbségeként. 2012-ban az élve születések száma 200 volt, míg a halálozások száma 135.

5. 2. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2000	255	137	118
2001	215	135	80
2002	221	151	70
2003	196	160	36
2004	235	121	114
2005	209	158	51
2006	192	151	41
2007	214	136	78
2008	195	130	65
2009	183	144	39
2010	177	144	33
2011	196	130	66
2012	200	135	65

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

A táblázat adatai kedvezőek, hiszen a természetes szaporodás mutatója pozitív értéket mutat, az élve születések száma magasabb a halálozások számánál. 2000-ben volt a legmagasabb az élve születések száma 255 fő, a legalacsonyabb a 2010-es évben 177 fő. A halálozások száma 2003-ban volt a legmagasabb 160 fő, a legalacsonyabb 2004-ben 121 fő.

Értékeink, küldetésünk

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett Hajdúhadház Város számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző területein.

Így: a

- tanulásban,
- a szociális és egészségügyi ellátásban,
- a munkához jutásban,
- a fizikai környezetben,
- a közszolgáltatások elérésében.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hajdúhadház Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét Hajdúhadházon.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

Magyarország Alaptörvénye XV. cikk

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény

„4. § Az egyenlő bánásmód követelményét

a) a magyar állam,

b) a helyi és kisebbségi önkormányzatok, ezek szervei, ... jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során kötelesek megtartani.”

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) szerinti helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikához: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ektv. 31. § (2) bekezdése értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Figyelemmel kell lenni az oktatás-képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Biztosítani kell a közszolgáltatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítja foglalkoztatási esélyeiket.

A megvalósítást támogatnia kell Hajdúhadház Város Önkormányzata döntéseinek is.

Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testülete az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintően az alábbi rendeleteket alkotta:

- Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testületének 37/2013.(X.28.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. által szabályozott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályairól

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybe vevők számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében:

- a) étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás,
- c) családsegítés,
- d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- e) szenvedélybetegek közösségi ellátása,
- f) támogató szolgáltatás,
- g) utcai szociális munka,
- h) idősek nappali ellátása
- i) szenvedélybetegek nappali ellátása
- j) fogyatékosok nappali ellátása

személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást nyújt.

- Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2012.(III.08.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. által szabályozott pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások helyi szabályairól

A rendelet célja, hogy Hajdúhadház város közigazgatási területén élő szociálisan rászoruló egyének és családok gondjainak enyhítése érdekében az Szt. rendelkezéseinek megfelelően meghatározza a rászorultak számára adható pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások formáit, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, az önkormányzati ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének szabályait.

- Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2013.(III.29.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi szabályairól

A rendelet célja, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt) keretei között - a gyermekek védelme érdekében megállapítsa az Önkormányzat által pénzbeli és természetben nyújtott ellátások valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi alapellátások formáit, szervezeti kereteit, az eljárási és jogosultsági szabályokat, azok igénybevételének és érvényesítésének módját, feltételeit és garanciáit, hogy ezzel segítséget nyújtson a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez.

Hajdúhadház Város Önkormányzata az alábbi ellátásokat biztosítja:

- személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében:

- a) gyermekjóléti szolgáltatást,
- b) gyermekek napközbeni ellátását gyermekétkeztetéssel bölcsődében, óvodában, iskolai napközis foglalkozás formájában,
- c) gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülői ellátással biztosít.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátórendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeleteket az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények és a jogszabályi változások alapján rendszeresen felülvizsgáljuk.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Program figyelembe veszi Hajdúhadház Város Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- Hajdúhadház Város Önkormányzata Költségvetési koncepciója,
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Gazdasági programja,
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója,
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Köznevelési Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Köznevelési Esélyegyenlőségi Programjának Intézkedési Terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Településrendezési terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Településszerkezeti terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Településfejlesztési koncepciója
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Akció Területi Terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) IV. fejezete rendelkezik a helyi önkormányzatok társulásairól. Az Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör , valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódóan az alábbi Mötv. rendelkezései szerint létrehozott jogi személyiségű társulásokat kell megemlítenünk.

1. Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

a.) támogató szolgáltatás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskai kert közigazgatási területe

b.) házi segítségnyújtás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

c.) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskai kert közigazgatási területe,

d.) nappali ellátás (idősek klubja)

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

e.) szociális étkeztetés

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központon (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A.) keresztül történik.

2. Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásokat:

a.) családsegítés

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

b.) gyermekjóléti szolgáltatás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálaton (4243 Téglás, Liget. u 1.) keresztül történik.

3. Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás

Bocskai kert Község Önkormányzata, Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás útján közösen látják el az alábbi gyermekjóléti alapszolgáltatást.

a.) gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde) gyermekjóléti alapszolgáltatás

ellátási terület: Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe.

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődén (4242 Hajdúhadház, Béke u. 54/A.) keresztül történik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók adatait, megállapításait és a szakemberek tapasztalatait is. Az adatgyűjtés során több esetben tapasztaltunk eltérést a TEIR által nyilvántartott és a helyi adatok között. Ilyen esetekben a helyi adatokra támaszkodva vontunk le következtetéseket és fogalmaztunk meg célokat. Az adatgyűjtés sajnálatos módon nem minden esetben vezetett eredményre, tekintettel arra, hogy vannak olyan területek, melyekre vonatkozóan nem készülhetnek nyilvántartások. Ilyen adathiány tapasztalható a romák, a nők és a fogyatékkal élők helyzetét, esélyegyenlőségét érintő adattáblázatoknál.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermeklétszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint „Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférést, a lakhatási körülmények javítását az alábbi jogszabályok szolgálhatják:

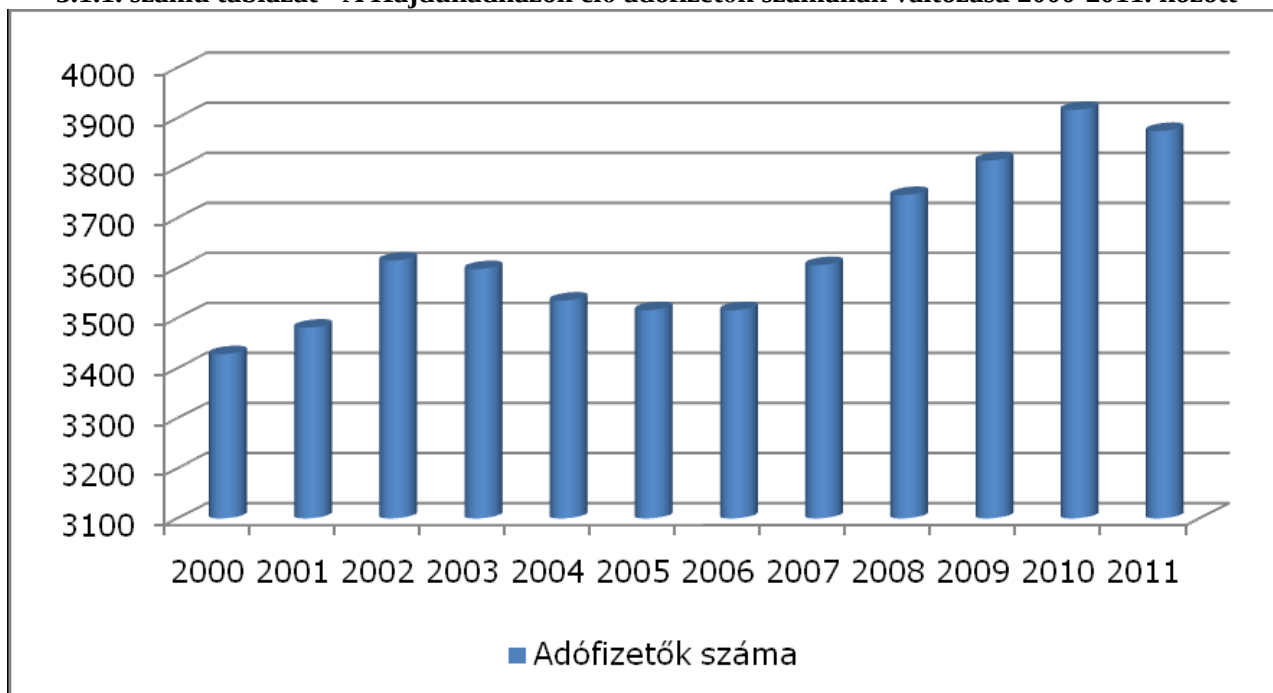
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
- A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény,
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény,
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Hajdúhadház lakosságának életminőségét mutatja a jövedelmi viszonyok, a kereseti lehetőségek alakulása. A jövedelmi viszonyok és keresetek alakulására vonatkozóan az APEH nyilvántartásai és az általuk közzétett hivatalos adatok biztosítanak információkat.

A jövedelmi helyzet megítéléséhez felhasználtunk továbbá olyan mutatót, amelyek nem forintban számszerűsített ugyan, viszont mutatja a lakosság helyzetét, ez a tartós nagy értékű fogyasztási cikkek a személyszállító gépjármű mennyisége. A településen az országos, a régiós, a megyei és a kistérségi átlagnál is alacsonyabb az adófizetők aránya, amely a korábban bemutatott kedvezőtlen foglalkoztatotti-eltartotti arányból is látható.

3.1.1. számú táblázat - A Hajdúhadházon élő adófizetők számának változása 2000-2011. között

Forrás: KSH adatbázis – STATINFO, 2000-2012., önkormányzati adatok

Hajdúhadházon 2010-ben 3.916 adófizető élt, amely 2000. óta a legmagasabb adatot jelenti (számuk 9,35 %-kal növekedett). Számuk 2003-2005. között kismértékben csökkent (minden évben magasabb volt, mint 2000-ben), majd 2006-tól újra emelkedett.

Hajdúhadházon 2011-re kismértékben változott az adófizetők összetétele, kismértékben nőtt az egyéni vállalkozók részaránya az előző évekhez képest.

Jellemző, hogy a főállású adózók több mint 80%-át teszik ki az adózóknak. A társas vállalkozások és a mezőgazdasági vállalkozások száma közel megkétszereződött az elmúlt években.

Az egy főre jutó belföldi jövedelem összehasonlításakor látható, hogy a településen élők jövedelme fele az országos átlagnak, és jóval alatta marad a régiós, megyei és kistérségi átlagnak egyaránt. Mindez kapcsolatban van a települési lakosság alacsonyabb iskolai végzettségével, a munkanélküliek magas számával egyaránt.

Ha az 1.000 lakosra vetített személygépjárművek számát tekintjük – kistérségi összehasonlításban – akkor is hasonló kedvezőtlen tendencia állapítható meg, hiszen a hajdúhadházi lakosság rendelkezik a legalacsonyabb számban gépjárművel a kistérség településeinek összehasonlításában.

Bár a gépjárművek száma emelkedést mutat, de jóval alatta marad a kistérség valamennyi településének. Ez tovább erősíti, hogy a település lakosságának jövedelmi viszonyai alacsonyabbak, mint a kistérségi átlag.

A településen élő lakosság jövedelmi helyzete az elmúlt években – ha kizárólag a jövedelmi adatokat tekintjük – kismértékben javult, ezt mutatja, hogy az adófizetők száma emelkedett illetve az 1.000 lakosra jutó gépjárművek száma is nőtt, azonban még így is rendkívül alacsony a lakosok jövedelme a kistérségi, a megyei, a régiós és az országos összehasonlítást tekintve.

A település lakosságának jövedelmi helyzetét mutatja továbbá az önkormányzat által nyújtott különböző szociális ellátási forma. Az ellátások rendszere két főcsoportra osztható eseti szociális juttatások és rendszeres szociális juttatások.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a foglalkoztatási feszültségek feloldását, valamint az álláskeresőket támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15. §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

A helyi önkormányzat az Flt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

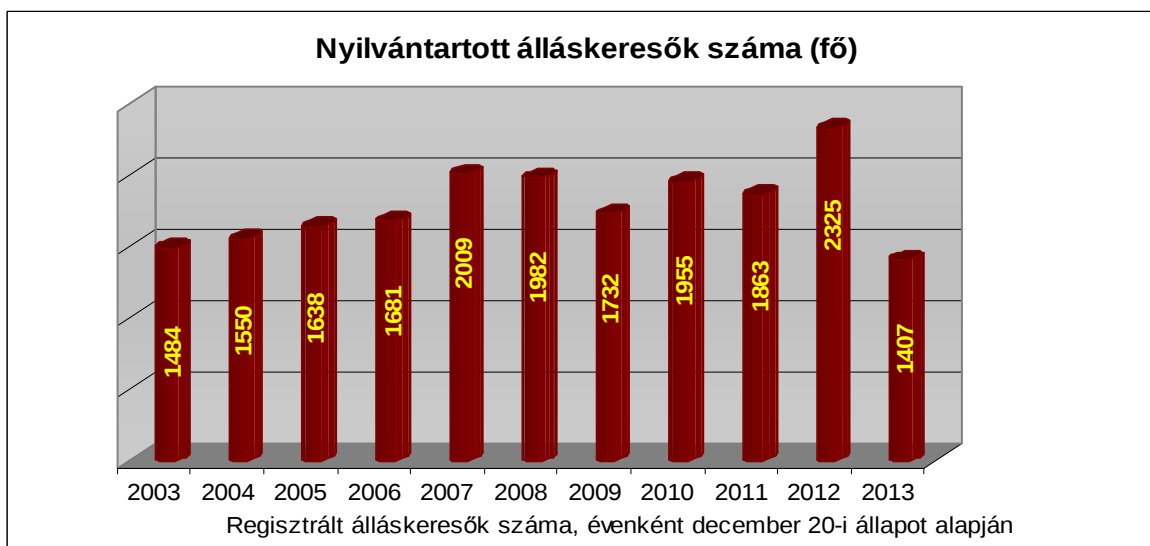
- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Hajdúhadház a munkanélküliség megjelenése óta súlyos foglalkoztatási válsággal küzd. Az 1990-es évek elejétől Hajdúhadházon gyors ütemben növekedett a munkanélküliek száma, mivel a nagyobb létszámú foglalkoztatók egy része megszűnt, vagy jelentős létszámcsökkentést hajtott végre, így ma a város leg súlyosabb problémája a munkanélküliség.

Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok alapján a Hajdúhadházra jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

Amint az a lenti ábrán megfigyelhető, az elmúlt 11 év vizsgálata során 2012-ben a legmagasabb a regisztrált álláskeresők száma. A 2012. december 20-i állapot alapján 2325 fő hajdúhadházi álláskeresőt tartottak nyilván. A 2003-as adatokhoz képest ez 36 %-os növekedést jelent. Folyamatos növekedés jellemző az évek során, kiugró növekedés történt az álláskeresők számában a 2007-es évben, ezt követően 2 évig kis mértékben csökkent a nyilvántartottak száma, majd a 2010-es és 2011-es adatok újra emelkedést mutatnak.

3.2.1. számú táblázat

A 2013. decemberben regisztrált 1407 fő az elmúlt 11 év legalacsonyabb értéke. A nagyszámú csökkenés oka elsősorban a nagyszámú közfoglalkoztatásnak köszönhető.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	4152	4316	8468	822	19,7	1160	26,8	1982	23,4
2009	4130	4269	8399	725	17,5	1007	23,5	1732	20,6
2010	4134	4307	8441	864	20,8	1091	25	1955	23
2011	4187	4341	8528	848	20	1015	23	1863	21,8
2012	4216	4369	8585	1056	25	1269	29	2325	27
2013	4226	4394	8620	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1407	16,32

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal és Helyi adatgyűjtés

Ezek az adatok rámutatnak arra, hogy Hajdúhadház aktív korú (15-64 éves) lakónépességéhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma és ez hogyan változott az elmúlt években. A nyilvántartott álláskeresők száma a 2011-es évben 92 fővel kevesebb volt, mint 2010-ben. A 2012-es év adatai viszont jelentős emelkedést mutatnak a 2011-es évhez képest, tekintettel arra, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 462 fővel emelkedett.

A táblázat által vizsgált időintervallumban a 2012-es évben a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők száma. A nyilvántartott álláskeresők száma 2013-ban a legalacsonyabb, melynek oka a nagyszámú közfoglalkoztatás. Az adatokat vizsgálva az is megállapítható, hogy a férfi nyilvántartott álláskeresők száma minden évben magasabb volt a női nyilvántartott álláskeresők számánál.

Megállapítható, 2010-től kezdődően folyamatosan növekedett az aktív korú lakosság száma, 2013-ban összesen 8620 fő. 2013-ban az aktív korú (15-64 éves) lakónépesség 16,32 %-a volt nyilvántartott álláskereső.

3.2.3. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1982	1732	1955	1863	2325	1407
20 éves és fiatalabb	fő	156	154	160	159	161	129
	%	7,87	8,89	8,18	8,53	6,92	9,16
21-25 év	fő	286	263	319	323	368	227
	%	14,42	15	16,31	17,3	15,82	16,1
26-30 év	fő	241	210	207	206	279	176
	%	12,15	12	10,58	11	12	12,5
31-35 év	fő	237	218	272	207	264	145
	%	11,95	12,5	13,9	11	11,35	10,3
36-40 év	fő	279	236	229	213	284	161
	%	14	13,6	11,71	11,43	12,21	11,44
41-45 év	fő	248	209	252	222	275	164
	%	12,5	12	12,89	11,9	11,82	11,65
46-50 év	fő	246	177	207	200	247	124
	%	12,4	10	10,58	10,73	10,62	8,81
51-55 év	fő	191	197	219	209	267	141
	%	9,6	11,37	11,2	11,2	11,48	10
56-60 év	fő	93	65	84	112	162	127
	%	4,69	3,75	4,29	6	6,96	9
61 év felett	fő	5	3	6	12	18	13
	%	0,25	0,17	0,3	0,64	0,77	0,92

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR-Munkanélküliség, Helyi adatgyűjtés

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztályok tekintetében miként változik. A táblázatban szereplő adatokból megállapítható, hogy 2008 - 2013 években Hajdúhadházon **a 21-25 éves korosztály tekintetében kiugró a munkanélküliség, a legmagasabb 2012-ben 368 fő volt.** A 2013. év adatai alapján a 21-25 éves korosztály után a 26-30 éves korosztály körében a legmagasabb a munkanélküliség. Ezek az adatok rámutatnak arra, hogy jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerő-piac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.4. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	822	1160	1982	648	840	1488	78,8	72,4	75
2009	725	1007	1732	494	650	1144	68	64,5	66
2010	864	1091	1955	578	655	1233	66,8	60	63
2011	848	1015	1863	582	690	1272	68,6	67,9	68
2012	1056	1269	2325	781	928	1709	73,95	73,12	73,5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A táblázat a tartós munkanélküliek arányára mutat rá. Megállapítható, hogy a 180 napnál régebben regisztrált munkanélkülieken belül a férfiak vannak nagyobb számban. A tartósan regisztrált álláskeresők száma 2012-ben (1709 fő) volt a legmagasabb.

Az elmúlt évtizedek súlyos környezeti és gazdasági hatása mellett a regisztrált állomány iskolázottsági és képzettségi szintje is befolyással van a munkanélküliségre. Az alulképzettek elsődleges munkaerő-piacra való jutása szinte reménytelen. Hajdúhadházon sajnos szűkös számban vannak jelen a foglalkoztatók és a környező településeken is elsődleges szempont a helybéli alkalmazása. A fenti táblázatból kitűnik, hogy a tartós munkanélküliek aránya igen magas és ezzel párosul az alacsony képzettségi szint is. Ez a két tényező tovább rontja az elhelyezkedési esélyüket. Az ilyen munkaerő az idő múlásával veszít értékéből. A problémát tovább súlyosbítja, hogy gyakran a rossz egészségügyi állapot is párosul az alacsony iskolai végzettséggel és a tartósan regisztrációban töltött idővel.

3.2.5. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1201	1208	2409	92	7,6	106	8,77	198	8,21
2009	1183	1194	2377	80	6,7	81	6,78	161	6,77
2010	1195	1247	2442	95	7,94	72	5,77	167	6,83
2011	1195	1256	2451	76	6,3	67	5,33	143	5,83
2012	1198	1257	2455	117	9,76	97	7,71	214	8,71
2013	1227	1295	2522	116	9,45	110	8,49	226	8,96

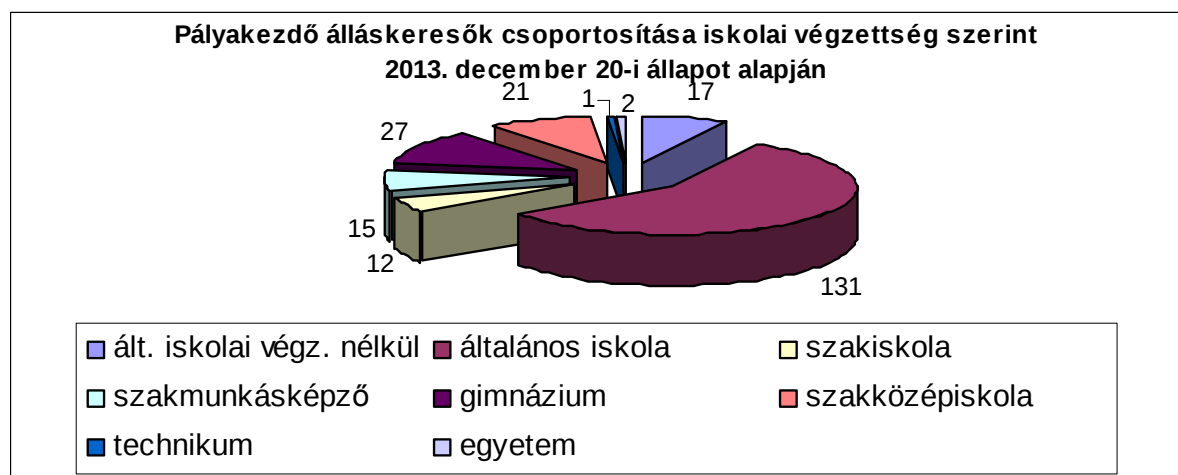
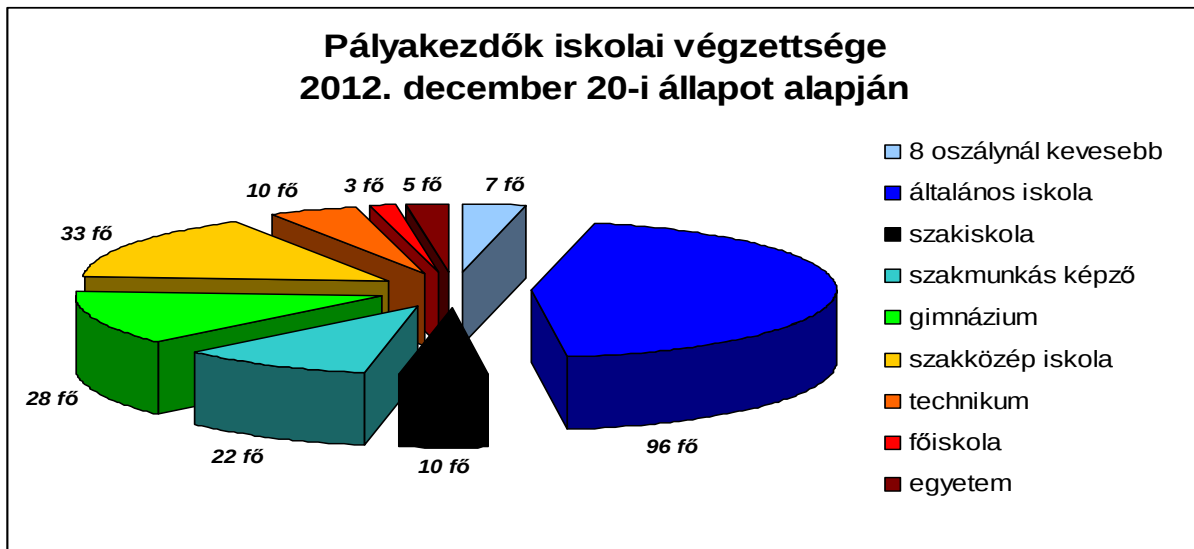
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR-Regisztrált munkanélküliek, Helyi adatgyűjtés

A táblázat a pályakezdők munkaerő-piaci helyzetére irányítja a figyelmet. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 2008-ban 198 fő volt, mely 2009-ben 161 főre csökkent. 2010-ben stagnálás volt

megfigyelhető, 2011-ben pedig ismételten visszaesés volt tapasztalható a nyilvántartott pályakezdő állás keresők körében. 2012-től kezdődően a korábbi évek adataihoz képest jelentősen megnövekedett a nyilvántartott pályakezdő állás keresők létszáma. A nyilvántartott pályakezdő állás keresők közül 2008-2009-es években a férfiak száma, 2010-2013-as években a nők száma volt meghatározó.

2013-ban 226 fő pályakezdő nyilvántartása történt meg, közülük 63 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.

A pályakezdő állás keresők 2012-ben és 2013-ban az iskolai végzettségük alapján:

A 2013. év adatai alapján a pályakezdők esetében is megfigyelhető, hogy a 8 osztálynál kevesebb végzettségűek és az általános iskolát végzettek száma a nyilvántartottak 65 %-át teszi ki. Ez az arány igen magas. Az összes nyilvántartott állás keresők adataihoz hasonlóan a pályakezdők esetében is igen csekély a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma. Eltérés azonban, hogy a gimnáziumot, illetve szakközépiskolát végzők aránya nagyobb a pályakezdők esetében.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.6. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	9475	4929	4555	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	9948	5100	4848	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

Az alacsony iskolai végzettségű népességre vonatkozóan nincsenek pontos adataink. A 2001. évi népszámlálás adatai szerint a 7 éves és az idősebb népességből az általános iskola nyolc osztályát 4004 fő végezte el, ugyanezen korcsoportból 532 fő nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az alacsony iskolázottság 2013-ban még mindig magas Hajdúhadház népessége körében. Gyakran tapasztalható, elsősorban a középkorú és idősebb lakosság körében, hogy nem tudnak írni-olvasni (aláírás helyett keresztet raknak vagy a nevüket csak másolva tudják leírni). Az írni-olvasni tudás viszont a mai világ mindennapjaiban nélkülözhetetlen.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Területi Irodájának családgondozói a napi munkavégzésük során nagy hangsúlyt fektetnek annak tudatosítására, hogy a mobilitás egyik lehetséges útja az iskolai tanulmányok folytatása és sikeres befejezése. A családgondozók rendszeresen tartanak eszmegbeszéléseket az iskolai élettel összefüggő sikertelenségek (pl.: igazolatlan mulasztás, iskolaelhagyása, tankötelezettség teljesítése, beilleszkedési- tanulási- magatartászavar stb.) miatt. Ezen alkalmakkor a jelen lévő szakemberek és a családtagok közösen készítenek cselekvési tervet az iskolai előmenetellel kapcsolatos problémák megoldása érdekében.

3.2.7. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

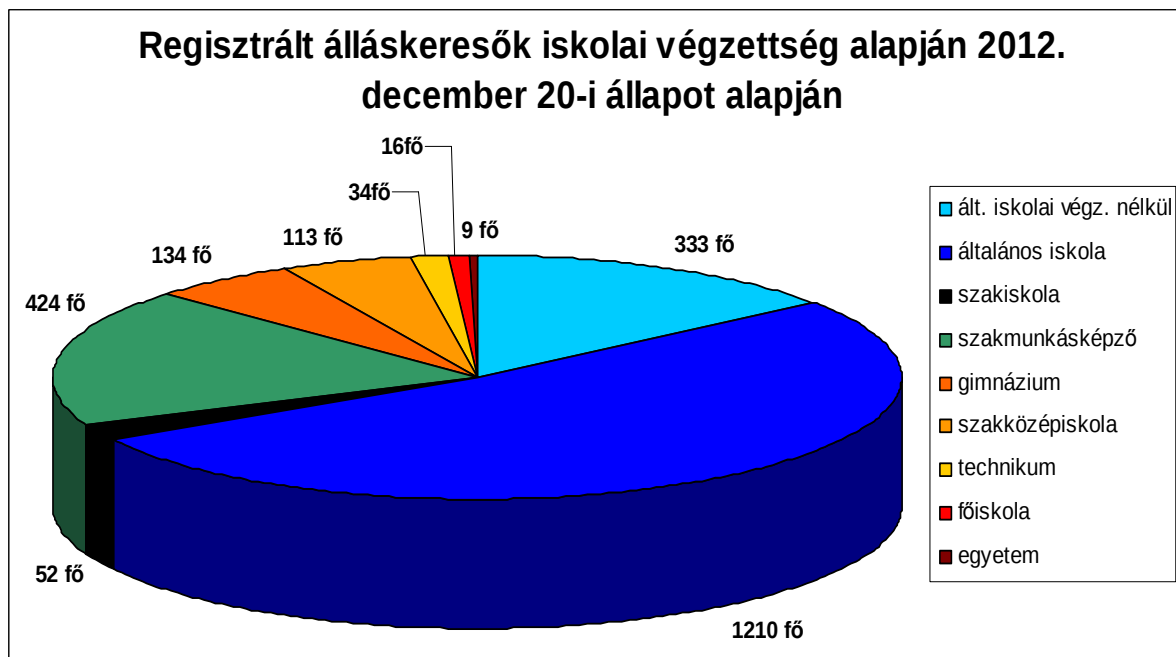
Év	nyilvántartott állás keresők száma összesen	A nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2008	1982	337	986
2009	1732	200	830

2010	1955	258	1017
2011	1863	244	935
2012	2325	333	1210
2013	1407	167	752

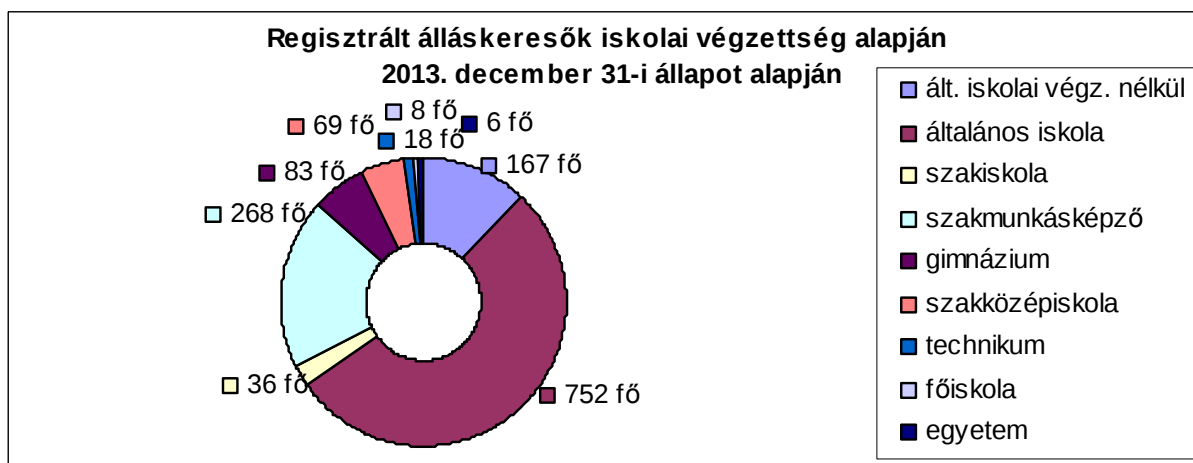
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR-Munkanélküliség, Helyi adatgyűjtés

Az adattábla számszerűen mutatja, hogy a nyilvántartott álláskeresőik közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek.

Hajdúhadházon a munkanélküliek körében legnagyobb számban az általános iskolai végzettséggel rendelkezők jelennek meg, a regisztrált munkanélküliek számához viszonyítva a 2010-ben 52 %, a 2011-ben 50 %, 2012-ben 52 %, 2013-ban pedig 53 %-os arányban. Az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők száma mind 2010-ben, mind 2011-ben a regisztrált álláskeresőik 13 %-át tette ki, ez az arány 2012-re 14%-ra növekedett, majd 2013-ban 12 %-ra csökkent. Ezek az adatok némi javulást mutatnak, de így is szakképzetlen a regisztrált állomány közel háromnegyede.

Jelentős a szakmunkásképző intézetekben végzettek aránya is, 2012-ben 424 fő, azaz a regisztrált álláskeresőik 18%-a, ugyanakkor ezzel ellentétben igen alacsony a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma. A 2011. évben nőtt az arányuk a munkanélküliek között, azonban elenyésző százalékban: 2010-ben 0,9 %, 2011-ben 1,1 % volt felsőfokú végzettségű, 2012-ben 25 fő, tehát 1 % rendelkezett egyetem vagy főiskolai végzettséggel.

Jelentős a szakmunkásképző intézetekben végzettek aránya, 2013-ban 342 fő, azaz a regisztrált állás keresők 24 %-a. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma 2013-ban 14 fő volt. A munkaerő-piacról kiszoruló alulképzett személyek foglalkoztatásának megoldása, valamint szociális ellátásuk biztosítása egyre nagyobb terhet jelent. Az alacsony iskolai végzettség, valamint a szakképzettség hiánya közvetlen kiváltó oka a tartós munkanélküliségnek.

3.2.8. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Hajdúhadházon az elmúlt években és 2012-ben sem voltak általános iskolai felnőttoktatásban résztvevő személyek, tekintettel arra, hogy a településen nem volt általános iskolai felnőttképzés. Ahogyan az a korábban ismertetett adatokból látható volt, magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, köztük az általános iskolai végzettség nélküliek száma, mely indokoltá teszi az általános iskolai felnőttképzés megvalósításához kapcsolódó igényfelmérést és a partnerek bevonását.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat – Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevő személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	1008	11,94 %	n.a.	n.a.
2011	1003	11,76 %	n.a.	n.a.
2012	487	5,67 %	n.a.	n.a.
2013	1141	13,23 %	n.a.	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatai rávilágítanak arra, hogy mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában a közfoglalkoztatásnak. A 2010. évben és a 2011. évben közel egyenlő volt a közfoglalkoztatásban résztvevő személyek száma, míg a 2012. évben a résztvevők száma több mint a felére csökkent. 2013-ban a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak száma jelentősen megemelkedett.

Nincsenek adataink a település aktív korú roma lakosságának számáról és a közfoglalkoztatásban résztvevő romák számáról.

A közfoglalkoztatás rendszerét 2011. évtől kezdődően új támogatási rendszer váltotta fel. Megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka, valamint a közhasznú munkavégzés, és helyükbe az egységes közfoglalkoztatás lépett. Annak érdekében, hogy a közfoglalkoztatást az önkormányzatok minél eredményesebben végezzék, azaz a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak minél nagyobb létszámban kerüljenek közfoglalkoztatásba, célszerűvé vált az év elején az ellátandó közfeladatok meghatározása és azok ütemezése a teljes évre vonatkozóan. A korábbi évek tapasztalatait figyelembe véve megtervezhető lett az egyes feladatok ütemezése, az elvégzésükhöz szükséges létszám, végzettség, illetve szakképzettség szerinti összetétele, valamint az egyes feladatokhoz kapcsolódó közvetlen költség összege. A közfoglalkoztatás támogatásának egyik formája a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás. A támogatás célja, hogy a hátrányos helyzetű, elsősorban foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresőkre hosszabb időtartamú foglalkoztatási lehetőséget nyújtson a települési önkormányzatok közfeladatainak ellátásában való részvétel útján.

2012. februártól indultak a kistérségi start mintaprogramok. 2013 novemberétől megnyílt a lehetőség a téli átmeneti közfoglalkoztatásra is. Hajdúhadház Város Önkormányzata a 2013. évben a közfoglalkoztatás mindhárom formájára nyújtott be támogatási kérelmet a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségéhez, melyek támogatást nyertek. A támogatással 1040 fő hajdúhadházi álláskereső foglalkoztatása valósult meg. Az országos közfoglalkoztatás keretében 101 fő álláskereső tudott munkához jutni.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kis-kereskedelmi üzletek száma	vendég-látóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó (ft)	befizetett iparűzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	1204	123	21	n.a.	89000	79238	n.a.	n.a.
2009	1229	122	23	n.a.	82000	87119	n.a.	n.a.
2010	1283	114	24	n.a.	69346	69166	n.a.	n.a.
2011	1316	118	22	n.a.	81000	81132	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	96000	94828	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai, Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadház a rendszerváltást megelőzően viszonylag erős gazdasági potenciállal rendelkezett. A gazdasági átalakulást követően a mezőgazdaság fokozatos leépülése negatívan hatott a tradicionálisan agrárjellegű vidékre. Az erőfeszítések ellenére a település gazdasági mutatói rendre a megyei átlag alatt maradtak. Jellemzően alacsony a vállalkozási hajlandóság, kevés a vállalkozások száma. Mivel számottevő iparosodás a településen nem következett be, még ma is a mezőgazdaság a húzó ágazat. Elsősorban családi gazdálkodás folyik. Ezekben a vállalkozásokban a munkaerő-piacról kiszoruló álláskeresők csak csekély számban és szezonális jelleggel tudnak elhelyezkedni. A településen a legnagyobb foglalkoztató az elmúlt években az Önkormányzat és Intézményei voltak. A településen egy középfokú intézmény van, a Szilágyi Dániel Gimnázium és Szakközépiskola, Szakiskola. Az intézmény fő profilja a középfokú közgazdasági- és informatikai képzés.

A helyi mezőgazdasági profillal rendelkező és faipari üzemek, valamint a környező települések nagyüzemeinek részbeni megszűnésével a hajdúhadházi lakosok nagy része kiszorult a munkaerőpiacról. A város üzemeinek többségét sújtotta a gazdasági szerkezetváltás, amelyik talpon tudott maradni, az is jelentős létszámcsökkentéssel járó átalakuláson ment keresztül. A környező településekre ingázó munkaerőt érintette legelőször a létszámleépítés. A várost ez különösen hátrányos helyzetbe hozta, hiszen a településen igen magas volt az ingázók száma. Ma is, bár számuk jelentősen csökkent, sokan a városon kívül találnak munkalehetőséget (Debrecen, Téglás, Hajdúböszörmény). Az ingázók számát tekintve Téglás évtizedekig a megye egyik legnagyobb ipari üzemét tudhatta magáénak. A három cégcsoportot magába foglaló gyárban ma is sok Hajdúhadházi lakos dolgozik. Az 1980-as évek végén több mint négyezer embernek adott munkát a gyár. Jelenleg az 1000 főt sem éri el az itt foglalkoztatottak száma. A hajdúhadházi ipari létesítmények (pl.: UNIFA, DRITOR) néhány éven keresztül tudtak csak munkalehetőséget biztosítani, mivel rövid ideig tudták magukat fenntartani.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A pályakezdők elhelyezkedésének segítésére 2012-ben jelentős programként indult az *első munkahely garancia* elnevezésű, a pályakezdő fiatal álláskeresők munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében indított központi munkaerő-piaci program. Ez a program elősegíti a nyugállományba vonulás miatt jelentkező szakember utánpótlás biztosítását azzal, hogy a támogatás ideje alatt lehetőséget biztosít a nyugállományba készülő munkavállalók aktív életpályája alatt megszerzett széles körű tapasztalat és szaktudás átadására. Emellett a program a pályakezdők számára biztosítja az első munkahelyen a munkatapasztalat szerzést, megalapozza a Kormány Munkahelyvédelmi Akciótervének 25 év alattiakat érintő programelemét, ugyanakkor a munkáltató számára kockázatmentessé teszi a foglalkoztatás munkakipróbálási szakaszát.

A Szilágyi Dániel Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzéseket indít a fiatalok számára. A 2012/2013. tanévben indult családpedagógiai mentor képzésén 64 fő vett részt. A 2014/2015. tanévben 24 fő kezdte meg a kőműves és hidegburkoló képzést. Az oktatási intézmény tervei között szerepel, hogy a 2015/16. tanévben szociális gondozó és ápoló képzést indít.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A közfoglalkoztatás rendszerét 2011. évtől kezdődően új támogatási rendszer váltotta fel. Megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka, valamint a közhasznú munkavégzés, és helyükbe az egységes közfoglalkoztatás lépett. Annak érdekében, hogy a közfoglalkoztatást az önkormányzatok minél eredményesebben végezzék, azaz a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak minél nagyobb létszámban kerüljenek közfoglalkoztatásba, célszerűvé vált az év elején az ellátandó közfeladatok meghatározása és azok ütemezése a teljes évre vonatkozóan. A korábbi évek tapasztalatait figyelembe véve megtervezhető lett az egyes feladatok ütemezése, az elvégzésükhöz szükséges létszám, végzettség, illetve szakképzettség szerinti összetétele, valamint az egyes feladatokhoz kapcsolódó közvetlen költség összege. A közfoglalkoztatás támogatásának egyik formája a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás. A támogatás célja, hogy a hátrányos helyzetű, elsősorban foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők részére hosszabb időtartamú foglalkoztatási lehetőséget nyújtson a települési önkormányzatok közfeladatainak ellátásában való részvétel útján.

2012. februártól indultak a kistérségi start mintaprogramok. Az elmúlt év novemberétől megnyílt a lehetőség a téli átmeneti közfoglalkoztatásra is. A Hajdúhadház Város Önkormányzata a 2013. évben a közfoglalkoztatás mindhárom formájára nyújtott be támogatási kérelmet a munkaügyi kirendeltségre, melyek támogatást is nyertek. A támogatással 1040 fő hajdúhadházi álláskereső foglalkoztatása valósult meg. Az országos közfoglalkoztatás keretében 101 fő álláskereső tudott munkához jutni.

Összességében megállapítható, hogy az új közfoglalkoztatás meghozta az elvárt eredményeket, hisz az álláskereső személyek foglalkoztatásával és az elnyert közvetlen költségek felhasználásával a település fejlődését eredményezte.

Foglalkoztatáshoz kapcsolódó aktív eszközök:

A munkaügyi kirendeltségek által működtetett aktív eszközök közül 2013. évben a foglalkoztatás bővítő bértámogatás, munkahelymegőrzés támogatás, az első munkahely garancia program, valamint az álláskeresőknél felnőtt képzése kapott fő hangsúlyt.

Megállapítható, hogy téli átmeneti közfoglalkoztatás keretében felnőttképzésbe bevont közfoglalkoztatottak az elmúlt három év legnagyobb létszámú részvételt biztosította, melynek eredményeképpen 1141 fő vehetett részt képzésben.

Az információk ügyfélhez való eljutását a Járási Munkaügyi Kirendeltség belső tájékoztatók valamint külső vásárolt szolgáltatásként információnyújtók és munkaerő-piaci mentorok alkalmazásával segítette.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége közreműködésével megvalósult programok:

- TÁMOP-1.1.2 „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)” program
- TÁMOP- 2.1.6. „Újra tanulok!” program

A **TÁMOP-1.1.2 program** célja a hátrányos helyzetű álláskeresőknél munkaerőpiacra való belépésének segítése, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal.

Ebben a programban a képzések spektruma rendkívül széles volt, az erdei melléktermékgyűjtő és – feldolgozó betanított tanfolyamtól, egészen a középfokú nyelvvizsgára felkészítő nyelvi képzésekig bezárólag.

A programban képzésben résztvevők számáról csak járási szintű (Hajdúhadház, Bocskai kert, Téglás) adataink vannak:

- 2013-ban: 158 fő
- 2014-ben: 78 fő

A **TÁMOP- 2.1.6. „Újra tanulok!” program** lehetőséget kínált az alacsony iskolai végzettségű és szakképzetlen felnőttek számára, hogy felzárkózzanak és megszerezzék a szakképzésben való részvétel feltételét jelentő alafokú végzettséget. A program lehetővé tette, hogy iskolai végzettségtől függetlenül pótolni tudják hiányzó kompetenciáikat, valamint a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, konkrét munkatevékenység végzéséhez szükséges szakmai ismereteket, szakképzettséget szerezzenek, ezáltal javulhat a foglalkoztathatóságuk.

A téli közfoglalkoztatás keretében megvalósítandó alapkompétencia-fejlesztő képzések (2013. december 2-től 2014. április végéig) lebonyolítása a Türr István Képző és Kutató Intézet közreműködésével történt.

A leghátrányosabb helyzetű álláskeresőknél szervezett alapkompétencia –fejlesztés c. képzés mellett – az időközben jelentkező igényekhez igazodva – december végétől további képzési programok indultak a téli közfoglalkoztatás keretén belül.

A téli közfoglalkoztatásba vontak ily módon négy képzési program közül választhattak:

• **Alapkompétencia-fejlesztés:** az 5 tananyagegységből álló, 438 órás képzés célja azoknak az elemi ismereteknek, készségeknek és szociális kompetenciáknak az elsajátíttatása/begyakoroltatása, melyek elengedhetetlenek a sikeres munkaerő-piaci reintegrációhoz, valamint alapfeltételei a szakképzésbe való bekapcsolódásnak. A képzés azoknak a leghátrányosabb helyzetű munkavállalóknak szerveződött, akik egyáltalán nem, vagy csak részben rendelkeznek az általános iskola elvégzéséhez szükséges alapkompétenciákkal és - készségekkel.

(Tananyagegységei: Ráhangoló/motiváló tréning; Kulcskompetenciák fejlesztése: Írás-olvasás; Kulcskompetenciák fejlesztése: Számolás; Tanulástechnikai tréning; Életvitel; Mentálhigiéné tréning)

• **Kompetencia-fejlesztés:** középiskolát végzett hallgatók számára. A 438 órás képzés a különböző szakmai ismeretek – jogi, pénzügyi, alapvető ügyintézési ismeretek – mellett elsősorban a szociális kompetenciákat fejleszti.

(Moduljai: Csapatépítés; Önismeret és személyiség-fejlesztés; Tanulástechnikai tréning; Pályaorientációs tréning; Jogi alapismeretek; Kommunikációs- és konfliktuskezelői tréning; Pénzügyi, ügyintézői alapismeretek; Környezettudatosság-fejlesztő tréning).

• **7. osztályos felzárkóztató képzés:** Hat osztályt végzett, (hatodik osztályos általános iskolai bizonyítvánnyal rendelkező) közmunka programba vont hallgatók számára.

• **8. osztályos felzárkóztató képzés:** Hét osztályt végzett, (hetedik osztályos általános iskolai bizonyítvánnyal rendelkező) közmunka programba vont hallgatók számára.

A TÁMOP-2.1.6 program keretein belül 2013-ban 223-an vettek részt az alapkompentencia képzésben.

Alapkompentencia képzésben résztvevők létszáma	223 fő
Ebből cigány/romának vallották magukat	165 fő
Ebből alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik	193 fő
Ebből szakképzettséggel nem rendelkezik	183 fő

A fenti képzéstípusban 136 nő vett részt, akik közül 98-an vallották magukat roma nemzetiségűnek.

A Csokonai Művelődési Házban 2014-ben több felnőttképzés is indult:

- házi beteggondozói tanfolyam 2014. január 8-március 5-ig (13 alkalom), résztvevők száma: 25 fő
- a Debreceni Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola által tartott:
 - temető gondozás, parképítés: 24 fő (össz. óraszám: 138 óra, melyből decemberben lement: 30 óra)
 - takarító képzés: 30 fő (össz. óraszám: 72 óra elmélet, melyből lement 24 óra; 288 óra gyakorlat, melyből lement 18 óra)
- Z SZI-PLUSZ Hajdúböszörmény: Gyermek-és ifjúságvédelemi képzés 24 fő (240 elméleti óra, melyből decemberben lement 114 óra)
- Türr István Képző és Kutató Intézet - Alapkompentencia képzés: A Csokonai Művelődési Házban 9 fő (200 óra), decemberben lement 96 óra részben a művelődési házban, részben a Földi Iskolában 10 fő, (200 óra) decemberben lement 96 óra, ebből a művelődési házban volt 36 óra.
- IOSZIA Gyöngyös: Konyhai kisegítő képzés: 20 fő (114 óra, melyből decemberben lement 54 óra)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, mely szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60 %-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40 %-a alatti a jövedelme.

Hajdúhadház Város Önkormányzata és intézményei nem rendelkeznek a mélyszegénységben élők, romák önkormányzati fenntartású intézményekben történő foglalkoztatására vonatkozó adatokkal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-a és 9. §-a definiálja a közvetlen hátrányos megkülönböztetést és a közvetett hátrányos megkülönböztetést.

„8. § Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) neme,
 - b) faji hovatartozása,
 - c) bőrszíne,
 - d) nemzetisége,
 - e) nemzetiséghez való tartozása,
 - f) anyanyelve,
 - g) fogyatékosága,
 - h) egészségi állapota,
 - i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,
 - j) politikai vagy más véleménye,
 - k) családi állapota,
 - l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
 - m) szexuális irányultsága,
 - n) nemi identitása,
 - o) életkora,
 - p) társadalmi származása,
 - q) vagyoni helyzete,
 - r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
 - s) érdekképviselőihez való tartozása,
 - t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága)
- miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

9. § Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.”

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy Hajdúhadházon a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés érvényesülne.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25. §-a és a 47-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, ápolási díj, önkormányzati segély, időskorúak járadéka.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók: rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, lakásfenntartási támogatás, önkormányzati segély.
- Természetbeni ellátás: a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás, energiafelhasználási támogatás

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

	Regisztrált munkanélküliek száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	2103	76	3,61
2008. 2. negyedév	1963	50	2,54
2008. 3. negyedév	1865	54	2,89
2008. 4. negyedév	1923	75	3,89

2008. átlag	1964	64	3,25
2009. 1. negyedév	2079	88	4,23
2009. 2. negyedév	2228	69	3,09
2009. 3. negyedév	1770	54	3,05
2009. 4. negyedév	1621	86	5,30
2009. átlag	1925	74	3,84
2010. 1. negyedév	1772	190	10,72
2010. 2. negyedév	1792	150	8,37
2010. 3. negyedév	1782	111	6,22
2010. 4. negyedév	1817	153	8,42
2010. átlag	1791	151	8,43
2011. 1. negyedév	2249	280	12,44
2011. 2. negyedév	1999	60	3,00
2011. 3. negyedév	1883	138	7,32
2011. 4. negyedév	1751	34	1,94
2011. átlag	1971	128	6,49
2012. 1. negyedév	2441	15	0,61
2012. 2. negyedév	2233	7	0,31
2012. 3. negyedév	2149	8	0,37
2012. 4. negyedév	2210	5	0,22
2012. átlag	2258	8,75	0,38

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat az álláskeresői segélyben részesülők számát a regisztrált munkanélküliek számával veti össze, így láthatóvá válik, hogy Hajdúhadházon a rendszeres jövedelem nélkül élők milyen arányban jutnak hozzá a támogatáshoz. A regisztrált munkanélküliek átlagos létszáma 2008-2010. év közötti időszakban visszaesett, majd 2011-2012-ig ugrásszerűen megemelkedett. Az álláskeresői segélyben részesülők átlagos száma 2010-ben több mint a duplájára emelkedett, 2011-ben mérsékelt csökkenés, 2012-ben nagymértékű visszaesés volt tapasztalható. A regisztrált munkanélkülieknek csak töredéke jogosult álláskeresői segélyre, 2012-ben 0,38 %-uk.

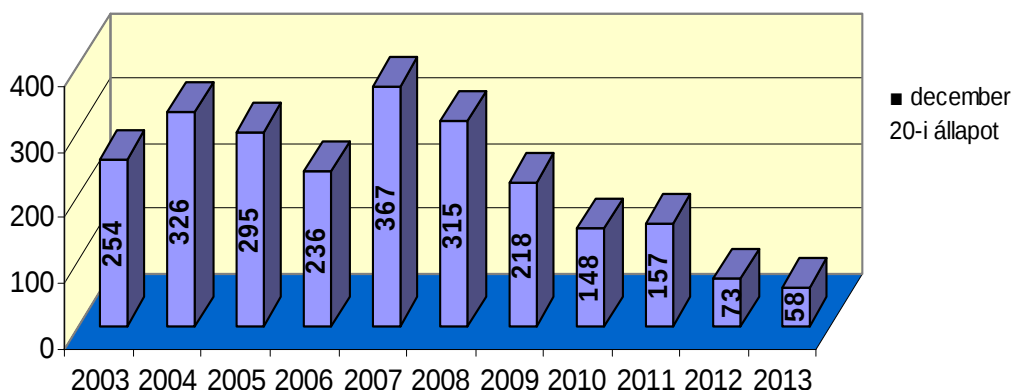
3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	1982	169	8,5
2009	1732	197	11,37
2010	1955	146	7,46
2011	1863	157	8,42
2012	2325	73	3,13

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az álláskeresői járadékra jogosultak száma 2012-re jelentős lecsökkent. A 2011. évben a járadékra jogosultak száma több mint a duplája volt a 2012. évben jogosultságot szerzők számának. Az adatok rávilágítanak arra, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élő Hajdúhadháziak egyre kevesebben jutnak hozzá az álláskeresői járadékhoz.

Álláskeresői járadékban és álláskeresői segélyben részesülők (fő)

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2011	243	2,84	1478	79,33	n.a.	n.a.
2012	181	2,1	1634	70,27	n.a.	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	4203	n.a.	16	2	2	1	n.a.	n.a.
2009	4221	n.a.	16	2	2	1	n.a.	n.a.
2010	4229	n.a.	16	2	4	2	n.a.	n.a.
2011	4218	n.a.	16	2	5	2	n.a.	n.a.
2012	4187	n.a.	16	2	5	2	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hajdúhadházon 2012. évben 4187 lakás volt. Az adatokból jól látható, hogy a lakások számát illetően jelentős eltérés nem tapasztalható. Sajnálatos módon az Önkormányzatnak nincsenek adatai arra vonatkozóan, hogy mekkora az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.

Forrás: önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Hajdúhadházon 1996-tól folyamatosan csökkent a fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma.

Fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma Hajdúhadházon 2000-2012. között

Központi Statisztikai Hivatal TSTAR adatbázisa, önkormányzati adatok alapján

Számuk jelenleg 21 db, amelyből 13 db kiutalt, 2 db szállásként funkcionál, 2 db bérbe van adva (1 db a Polgárórség számára, 1 db pedig az Egyháznak irodai célokra), további 4 db pedig ún „C” típusú rossz állapotban lévő lakás, ebből 2 db nem lakott és nem kiadott, 2 pedig nem kiadott, viszont lakásfoglalók lakják.

Valamennyi lakás a Városgondnokság kezelésében működik.

A 13 db kiutalt bérlakásban élő évek óta ott lakik, jellemzően a rezsit és a bérleti díjat nem vagy késedelmesen fizetik (8 lakásban). A tartozás rendezése rendkívül nehézkes, mivel nincs jövedelmük. Több esetben jogi útra terelte az önkormányzat a tartozás rendezését, azonban ez nem segítette a tartozás gyorsabb és megfelelő rendezésében.

A bérlakásokra biztosítást nem kötöttek. A lakók végezhetnek belső felújítást, belső festést, tatarozást, egyéb felújítást, amelynek elismert költségét a bérleti díjból levonják.

Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának és elidegenítésének helyi szabályairól szóló többször módosított 30/2006. (XII. 08.) sz. önkormányzati rendelet határozza meg a lakások bérbe adására vonatkozó főbb szabályokat. Ezen rendelet szabályozza a bérlakások kiutalásának rendjét is. (A kiutalás rendszerének bemutatását azonban mellőzzük, mivel a bérlők vagy annak családtagjai évek óta lakják ezeket az ingatlanokat, így kiutalás nem történt az elmúlt években.)

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának három jogcíme van:

1. Szociális helyzet alapján való bérbeadás
2. Költségelven való bérbeadás
3. Piaci alapon való bérbeadás.

b) szociális lakhatás

A szociális lakások száma 2010-ben 4-re emelkedett, 2011-ben 5-re, mely 2012-ben nem változott. A szociális bérlakások száma 2013-ban 6 volt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az Önkormányzatnak nincsenek adatai az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	1003	n.a
2009	928	n.a
2010	945	n.a
2011	1436	0
2012	1455	0
2013	1435	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-résztéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. Hajdúhadházon 2010. óta évről évre nőtt a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma, drasztikus megemelkedés 2011-ben volt tapasztalható. A támogatásban részesítettek száma arra utal, hogy Hajdúhadházon magas a szociálisan rászoruló háztartások száma.

f) eladósodottság

Az adósságcsökkentési támogatásban részesítettek számára vonatkozóan 2010-ig nincsenek adataink. Hajdúhadházon a 2011-2013. években nem voltak adósságcsökkentési támogatásban részesülő személyek. A tartozások nagy része közüzemi díjtartozás.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

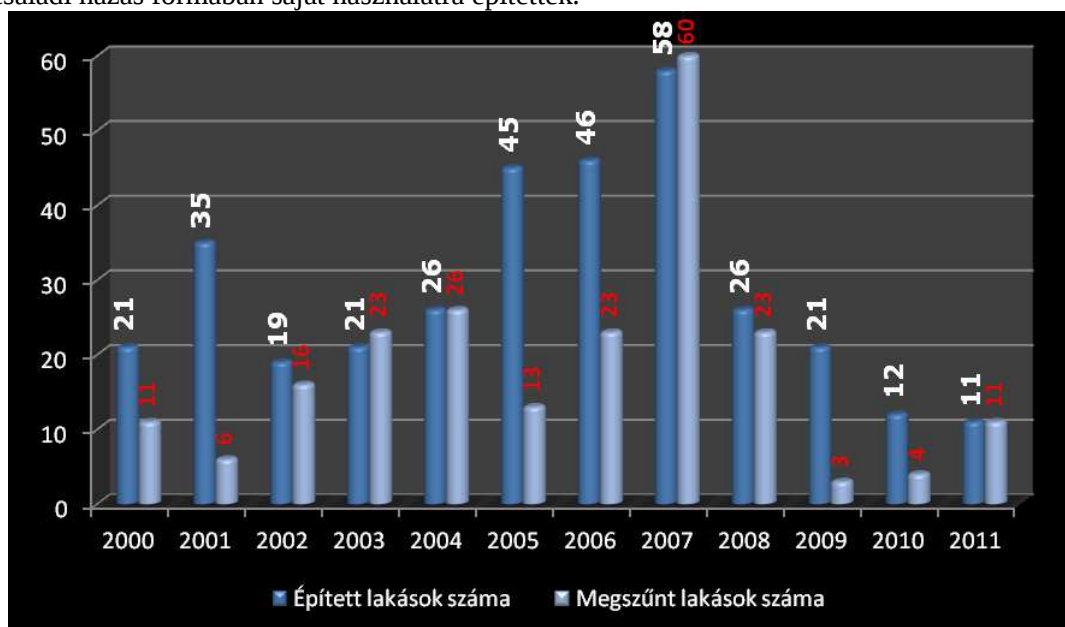
Az elmúlt években épített lakások jellemző mérete, illetve a szobák száma leginkább kisvárosi, kertvárosi jellemzőket mutat. Az 2000. és 2011. között épített 341 db lakásból 163 db háromszobás. Egyszobás lakás viszont csak elenyésző számban került kialakításra (6 db). 2 szobás lakásból 52 db, míg 4 vagy annál több szobásból 109 db épült fel a vizsgált 10 éves időszakban. Tendenciáját tekintve 2005-ig az egyes lakástípusok aránya váltakozó mértékű volt, azonban jellemző volt a nagyobb szobaszám, ezzel párhuzamosan a nagyobb alapterületű lakások aránya. Ezt követően azonban a több szobás lakások arányának visszaesése tapasztalható (megnőtt a háromszobás lakások részaránya), ugyanakkor egyre nagyobb az igény a kisebb alapterületre is, tehát kisebb, több szobával rendelkező lakások aránya emelkedett.

Az épített lakások jellemzően ellátottak a különböző közszolgáltatásokkal a vizsgált időtávon (2000-2011. évek):

- a 341 db lakásból 325 db fürdőszobával került megépítésre, 2007. évtől és 2009. évtől eltekintve minden vizsgált évben kizárólag fürdőszobával ellátott lakások épültek

- 160 db lakás gázvezetékekkel ellátott, 135 db lakás közcsatornával ellátott, 341 db lakás közüzemi vízvezetékekkel van ellátva.

Az épített lakások tulajdonviszonyát tekintve 2011. évben épült 3 db lakás értékesítési célra, a többi vizsgált évben kizárólag természetes személyek saját használatra építettek lakásokat. Az évek során 334 lakást családi házas formában saját használatra építettek.

Forrás: KSH Statinfo 2000-2011.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A szegregációs mutatók meghatározása több kritérium alapján történt.

A 2001-es népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató szerint:

Hajdúhadház településen szegregátumnak azokat a területeket nevezzük, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

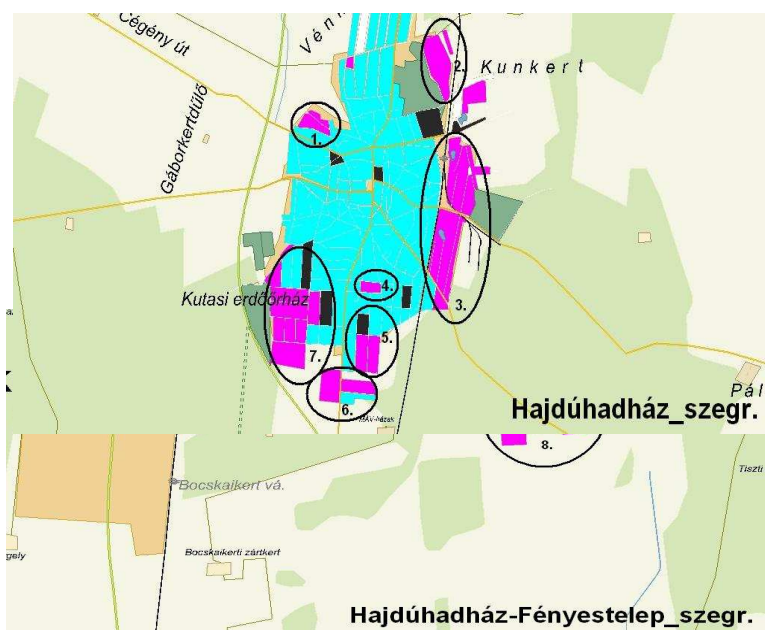
A segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató szerint:

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi (kerületi) átlag kétszeresét.

A szegregátumnak tehát azok a területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

A szegregátumok lehatárolásának kiindulópontját a KSH által szolgáltatott szegregációs térképek adják, melyeken bemutatásra kerülnek a 2001-es népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutatónak megfelelő szegregált és szegregálódással veszélyeztetett területek. A KSH azokat a területeket jelöli meg szegregátumként, amelyek népességszáma elérte a népszámlálás idején az 50 főt.

3.5.1. - Szegregátumok Hajdúhadházon

Forrás: KSH 2001.

A térkép megmutatja, mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak (vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel). Mutatják továbbá, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, tehát még nem éri el a szegregációs mutató küszöbértékét, de erősen leromlott területnek számít.

A kartogram olyan területeket is megjelöl, melyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak, a későbbiekben ezek nem kerültek elemzésre. A megküldött térképen megjelölték továbbá azokat a területeket, melyek 50 főnél nagyobb lakosságszámmal bírnak, tehát amelyekre javasolt az intézkedési terv elkészítése.

Hajdúhadházon **nyolc szegregátum** található.

A **szegregátum 1. terület** a József A.u- Tompa M. u.- Dorogi u. mindkét oldala- településhatár.

A **szegregátum 2. terület** a Vénkert u.- településhatár- vasúti pálya- Viola u.- Vásártér utca.

A **szegregátum 3. terület** a Botond u. településhatár- Árpád u. mindkét oldala- Erdőalja u.- Nap u.- Széchenyi u.- vasúti pálya közötti rész.

A **szegregátum 4. területet** alkotja a Tóth József u.- Pallagi u.- Nyíl u.- névtelen utca.

A **szegregátum 5. terület** a Bedő Albert u.- szabó Gábor u.- névtelen u.- Károlyi Mihály u.- Móricz Zs. u.- Pallagi utca.

A **szegregátum 6. terület** a Szélső u.- Keskeny u. mindkét oldala- Béke útja másik oldalán lévő, a Bedő A. u. magasságáig tartó tömb között nyúlik el.

A **szegregátum 7. terület** az Irinyi J. u. településhatár- névtelen u.- Irinyi J. u.- Lehel u.- Dorogiás u.- Sugár u.- névtelen u.- Bercsényi u.- Tóth J. u.- Görgey u.- Radnóti M. u.- Bercsényi u.- településhatár- Zöldfa u.- Ságvári E. u. által lefedett rész.

A szegregátum 8. terület pedig a Fényestelep.

A szegregátumok elhelyezkedésénél azt látjuk, hogy a település lenti részén négy szegregátum van egymás mellett, középen egy, fentebb kettő, illetve egy külterületen helyezkedik el (Fényestelep). A 4-es szegregátum területét kivéve – a peremterületeken 7 szegregátum található, amelyek minden szempontból kedvezőtlen adottságokkal rendelkeznek.

Hajdúhadházon 2012-ben összesen 12.867 fő a lakónépesség, ebből a szegregátum területén 4.413 fő lakik, vagyis a településen a lakosság egyharmada lakik szegregált térségben. Mind a nyolc terület valódi szegregátumnak minősül, ugyanis a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül kivétel nélkül meghaladja az 50%-ot. A szegregátumok nagyszámú mennyiségére tekintettel külön-külön elemezzük őket a KSH mutatói szerint.

Hajdúhadház speciális helyzetben van a szegregált területek vonatkozásában, ugyanis viszonylag ritka jelenség a települések viszonyában, hogy a szegregációs térségekben ennyi fiatal élje mindennapjait. A településen 8 szegregátum található. Ezek között a legkisebb lélekszámú (50 fő) a 4. terület, amely egyedülként nem a város közvetlen peremterületén található, hanem közelebb a városközponthoz. Két terület kis lélekszámmal rendelkezik (a 6-os és a 8-as) a település déli területén lévő szegregátum és a Fényestelep.

A két legnagyobb szegregátum pedig az ún „Vasúton túli területek” (3.) illetve a város bevezető szakaszán lévő DNY-i irányban lévő szegregátum (7.).

A szegregátum 1. terület:

A **lakáskörülmények** vizsgálatánál 54,6% a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 54,6%, az egyszobás lakások aránya pedig 2,3%.

A szegregátum 2. terület:

A **lakáskörülmények** vizsgálatánál kiderül, hogy ezen a területen a legmagasabb az alacsony komfort fokozatú lakások aránya, mégpedig 78,7%. 78,5% a területen lévő komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül illetve 23,7% az egyszobás lakások aránya.

A szegregátum 3. terület:

A **lakáskörülmények mutatóinál** 62,7% a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül és 16,2% az egyszobás lakások aránya.

A szegregátum 4. terület:

A **lakások, lakáskörülmények** vizsgálata kapcsán a következő mutatószámok jöttek ki: 50,0% a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, valamint 20,0% az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül.

A szegregátum 5. terület:

A **lakáskörülmények vizsgálatánál** elmondható, hogy 49,0% az aránya a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakásoknak, valamint 18,8% az egyszobás lakásoknak az aránya a lakott lakásokon belül.

A szegregátum 6. terület:

A **lakáskörülmények mutatóit** tekintve összesen 32 lakásról tudunk beszélni, ebből 75,0% azoknak az aránya, amelyek alacsony komfort fokozatúnak tekinthetőnek, és 73,1% a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül és 15,4% az egyszobás lakások aránya szintén a lakott lakásokon belül.

A szegregátum 7. terület:

A **lakáskörülmények mutatóit nézve** a területen 324 db lakás van, 64,5% az alacsony komfort fokozattal bíró és 64,2% a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, és 12,9% az egyszobás lakások aránya.

A szegregátum 8. terület:

A **lakáskörülmények mutatóinál** azt látjuk, a külterületen lévő szegregációs terület rendkívül hátrányosnak tekinthető, hiszen az összesen 37 db lakásnak a 73,0%- a alacsony komfort fokozatnak tekinthető, valamint 71,4% a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, és 45,7% az egyszobás lakások aránya.

Hajdúhadház infrastrukturális ellátottságának helyzetére jellemző, hogy az alapvető műszaki és humáninfrastruktúrával rendelkezik, sőt az önkormányzat a forráshiány ellenére önként vállalt feladatokkal is segíti a humáninfrastruktúra fejlődését és a település problémáinak kezelését.

Számottevő javulás a 2005. évben volt megfigyelhető a települési közműhálózatban (szennyvízberuházásnak köszönhetően). Valamennyi vizsgált évben kedvezőbb volt a mutató értéke a kistérségének, a 2005-ös beruházásnak köszönhetően elérte a régiós és kismértékben marad alatta a megyei átlagnak. A közműhálózat országos adatát tekintve minden évben lényegesen kedvezőbb értéket mutat, mint a települési, a kistérségi, a megyei és a régiós adat. Az infrastrukturális adatokat tekintve megállapítható azonban, hogy azok átlagos települési adatok, nem mutatják a település egyes területei közötti ellátottsági különbségeket. Jellemző, hogy a település központjától a város külső része felé haladva az infrastruktúrával való ellátottság csökken, illetve romlik a színvonala.

Hajdúhadház infrastrukturális ellátottsága magasabb a kistérségi átlagnál, ugyanakkor a településen belül jelentős egyenlőtlenségek mutatkoznak az infrastrukturális ellátottságot tekintve. A település jelentős problémáját a használat arányának alacsony volta, a rákötések alacsony száma, illetve a használatban mutatkozó területi aránytalanságok okozzák.

A közütemi vízvezeték-hálózat hossza 58,5 km, a közütemi vízhálózatba bekapcsolt lakások száma 2011-ben összesen: 3.832 db volt. A településen az ivóvízhálózat 90,85%-ban kiépített.

A szennyvíz csatorna kiépítésére a szegregátumokban az Önkormányzat pályázatot nyújtott be. Megvalósulás esetén a rákötések száma teljes városi szinten meghaladja a 90 %-ot, a szegregátumokban átlagosan a 70 %-or.

Az elmúlt években megvalósult belterületi utak fejlesztése, a csapadékvíz elvezetés és az egyéb infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően a város leszakadt, valamint leszakadó félben lévő településrészeink megközelíthetősége javul, a szegregátumokból a városközpont megközelíthetősége könnyebbé vált, mely hatására a településrész megítélése pozitív irányba változott a városlakók szemében.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Az alábbi összefoglaló táblázat a szegregátumok összehasonlítását, valamint rangsorolását mutatja be, amely alapján egyenként is tudjuk elemezni a szegregációs területeket.

3.5.2. számú táblázat

Mutató megnevezése	Anti-szegr. ter._1.	Anti-szegr. ter._2.	Anti-szegr. ter._3.	Anti-szegr. ter._4.	Anti-szegr. ter._5.	Anti-szegr. ter._6.	Anti-szegr. ter._7.	Anti-szegr. ter._8.
Lakónépesség száma	199 (4.)	662 (6.)	1 440 (7.)	50 (1)	422 (5.)	78 (2)	1 482 (8)	80 (3)
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	34,2 (4.)	38,2 (8.)	37,2 (6.)	14,0 (1.)	37,2 (7.)	33,3 (3.)	35,6 (5.)	17,5 (2.)
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	55,3 (5.)	56,2 (7.)	53,8 (2.)	72,0 (8.)	55,7 (6.)	55,1 (4.)	54,9 (3.)	52,5 (1.)
Lakónépességen belül 60- X évesek aránya	10,6 (5.)	5,6 (1.)	9 (3.)	14 (7.)	7,1 (2.)	11,5 (6.)	9,5 (4.)	30 (8.)

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	74,6 (4.)	85,5 (8.)	82,6 (6.)	61,1 (2.)	79,6 (5.)	60,5 (1.)	83,1 (7.)	66,7 (3.)
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	0 (1.)	1,1 (7.)	0,3 (6.)	0 (2.)	0 (3.)	5 (8.)	0 (4.)	0 (5.)
Lakásállomány (db)	45 (4.)	136 (6.)	358 (8.)	20 (1.)	98 (5.)	32 (2.)	324 (7.)	37 (3.)
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	55,6 (3.)	78,7 (8.)	64,5 (4.)	50 (1.)	50 (2.)	75 (7.)	64,5 (5.)	73 (6.)
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	77,3 (3.)	87,1 (8.)	84,1 (7.)	63,9 (1.)	83,4 (5.)	81,4 (4.)	83,8 (6.)	76,2 (2.)
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	61,8 (4.)	78,2 (8.)	72 (6.)	50 (1.)	71,1 (5.)	55,8 (3.)	73,8 (7.)	52,4 (2.)
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	21,9 (7.)	12,3 (1.)	14,9 (2.)	34,2 (8.)	16,5 (4.)	17,2 (5.)	15,4 (3.)	18,9 (6.)
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	62,8 (2.)	73,2 (5.)	73,5 (6.)	55 (1.)	69,7 (3.)	73,1 (4.)	75,1 (7.)	82,9 (8.)
Állandó népesség száma	196 (4.)	661 (6.)	1 444 (7.)	51 (1.)	422 (5.)	77 (2.)	1 511 (8.)	80 (3.)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	74,6 (4.)	85,5 (8.)	82,6 (6.)	61,1 (2.)	79,6 (5.)	60,5 (1.)	83,1 (7.)	66,7 (3.)
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,0 (1.)	1,1 (7.)	0,3 (6.)	0,0 (2.)	0,0 (3.)	5,0 (8.)	0,0 (4.)	0,0 (5.)
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	52,0 (2.)	68,8 (4.)	76,0 (7.)	84,6 (8.)	69,2 (5.)	37,5 (1.)	69,7 (6.)	60,0 (3.)
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	70,9 (3.)	77,0 (5.)	79,0 (6.)	58,0 (1.)	84,6 (8.)	74,4 (4.)	79,4 (7.)	68,8 (2.)
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	56,9 (3.)	68,4 (8.)	58,6 (5.)	38,1 (1.)	40,0 (2.)	60,0 (6.)	56,9 (4.)	60,0 (7.)
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	13,8 (2.)	32,2 (7.)	18,2 (3.)	9,5 (1.)	18,5 (4.)	55,0 (8.)	22,9 (5.)	32,0 (6.)
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	31,8 (3.)	39,5 (7.)	36,7 (6.)	30,6 (2.)	34,9 (4.)	27,9 (1.)	36,2 (5.)	40,5 (8.)

A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	54,6 (3.)	78,5 (8.)	62,7 (4.)	50,0 (2.)	49,0 (1.)	73,1 (7.)	64,2 (5.)	71,4 (6.)
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	2,3 (1.)	23,7 (7.)	16,2 (4.)	20,0 (6.)	18,8 (5.)	15,4 (3.)	12,9 (2.)	45,7 (8.)

Valamennyi szegregátumban problémaként jelentkezik a lakosság alulképzettsége, a foglalkoztatottság hiánya.

A szegregációs térkép a 2001-es állapotot tükrözi, azonban azóta nem változott számottevően a szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek állapota, így új szegregátum nem alakult ki.

A szegregátum 1. terület helyzetelemzése

A **demográfiai mutatók** szerint a szegregátum 1. területén a lakónépesség 199 fő, a 0-14 évesek aránya 34,2%, a 15-59 évesek aránya 55,3%, míg a 60-x évesek aránya 10,6%. Ezen a területen mind a gyermekkorúak, mind az aktív korú, 15-59 évesek egyaránt célcsoportnak minősülnek.

A legfeljebb általános **iskolai végzettséggel** rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 74,6%-os arányt mutattak ki, és 0,0% azoknak a száma, akik ezen a területen felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában.

A **foglalkoztatottság** mérésénél szintén rendkívül magas arányt mutattak ki a szegregátum 1. részben, miszerint 77,3% nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel az aktív korúakon belül. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya pedig 62,8%.

Mindösszesen 21,9% azoknak az aránya, akik a foglalkoztatottak közé tartoznak a 15-64 éves népességben belül, ezek közül viszont-, ami nyilvánvalóan levezethető az alacsony iskolai végzettségéből-, 52,0%-uk dolgozik alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban.

Ha a gazdaságilag inaktív népességét nézzük a szegregátum 1. területén, azt kell látnunk, hogy 70,9%-ot tesz ki ez a mutató, a munkanélküliségi ráta pedig 56,9%. A legalább 360 napja munkanélküli lakosok aránya 13,8%, és 31,8% azon aktív korúak aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt.

A szegregátum 2. terület helyzetelemzése

A **demográfiai mutatók** szerint a szegregátum 2. terület már egy nagyobb területet fed le, összesen ugyanis 662 fő lakik, ebből a gyermekkorúak aránya 38,2%, az aktív korúak aránya 56,2%, míg az idősek aránya 5,6%-ra tehető a KSH kimutatásai szerint.

Az előző területhez hasonlóan, ennél a térségnél is a legnagyobb hátrányban az aktív korú lakosok vannak, mellettük viszont itt is megjelenik a 0-14 éves korúak szegregátumban fennálló nehézsége, problematikája is.

Az **iskolázottsági mutatók** szerint 85,5% a legfeljebb általános iskolát végző aktív korúak aránya, valamint 1,1%, aki főiskolát vagy egyetemet végzett a területen.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya itt is magas mutatószámot jelenít meg, számszerűsítve 78,2%-ot, 73,2% pedig a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya.

Az összes szegregált térségek közül ez a terület a leggyéresebb a **foglalkoztatottak arányának** vizsgálata kapcsán, ugyanis a 15-64 éves népességben belül csak 12,3% van foglalkoztatva, 68,8%-uk pedig alacsony presztízsű munkakörben dolgozik.

Gazdaságilag nem aktív népesség a szegregált területen élők 77,0%- a, a munkanélküliségi aránya az akcióterületen pedig 68,4%. 32,2% azon egyének aránya, akik tartós munkanélküliséggel küzdenek, 39,5% az aktív korúak aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás, tehát különféle segélyezési forma volt.

A szegregátum 3. terület helyzetelemzése

A szegregátumok közül az egyik legnagyobb lakónépességgel bíró terület, összesen 1 440 fővel. A **demográfiai mutatókból** kivehető, hogy 37,2% a 0-14 évesek aránya, 53,8% a 15-59 évesek aránya és csupán 9,0% a 60-x évesek aránya.

Meglehetősen elkeserítő mutatószámok jelentkeznek a legfeljebb **általános iskolai végzettséggel** rendelkezők arányánál is az aktív korúakon belül, számszerűsítve 82,6%. Ez az érték többek között azért is elgondolkodtató, mert a mutatószámok magukban foglalják azokat a lakosokat is a területen, akik még az általános iskola 8 osztályát sem fejezték be sikeresen. Nyilvánvalóan, ez a mutató előre fogja eredményezni azt is, hogy ezen aluliskolázott, szakképzetlen egyéneknek minimális lehetőségük van, illetve lesz arra, hogy elhelyezkedjenek a munkaerő piacon, és rendszeres, bejelentett állást szerezzenek maguknak. 0,3% azon 25 évesek és idősebb lakosoknak az aránya, akik felsőfokú végzettséget szereztek.

A **foglalkoztatottság vizsgálatánál** kivétel nélkül jóval 50%-ot meghaladó értékeket kapunk, ugyanis a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 84,1%, míg a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 73,5%.

Ehhez képest a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül összesen 14,9%, az alacsony presztízsű foglalkoztatottak aránya pedig 76,0%.

79,0% a gazdaságilag inaktív népesség aránya, valamint 58,6% a munkanélküliségi ráta. 18,2% a legalább 360 napja munka nélkül élő tartós munkanélkülieknek az aránya, illetve 36,7% azon aktív korúak aránya, akiknek 2001-ben kizárólag állami vagy helyi támogatás volt a jövedelemforrásuk, és nem munkából szerzett jövedelem.

A szegregátum 4. terület helyzetelemzése

Ebben a szegregált térségben összesen 50 fő lakik - ez egyben a legalacsonyabb népességgel bíró szegregációs terület-, és a **demográfiai mutatók** szerint 72,0%-uk a 15-59 évesek közé tartozik, a másik két mutató ehhez képest elenyésző. Éppen ezért az aktív korú lakosokkal kell kiemelten foglalkozni, ők azok, akik leginkább érintve kell, hogy legyenek a fejlesztésben.

Az **iskolázottsági mutatók** szerint 61,1% a legfeljebb általános iskolai végzettség aránya az aktív korúakon belül, és nincs olyan a lakónépesség közül, aki felsőfokú tanulmányokat végzett volna.

A **foglalkoztatottság vizsgálatánál** kiderül, hogy 63,9%-nak nincs rendszeres munkajövedelme az aktív korúakon belül, és 55,0% a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya.

Mégis az ezen a területen élők vannak a leginkább foglalkoztatva a szegregált területek vonatkozásában, hiszen 34,2% a foglalkoztatottak aránya, viszont 84,6%-uk dolgozik alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban.

58,0% a gazdaságilag inaktív népesség aránya, 38,1% a munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta). 9,5% a tartós munkanélküliek száma, akiknek legalább 360 napja nincs munkája, illetve 30,6% azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt.

A szegregátum 5. terület helyzetelemzése

Ezen a területen összesen 422 fő lakik, a **demográfiai mutatókból** egyértelműen látszik, hogy 37,2% a 0-14 évesek aránya, 55,7% a 15-59 évesek aránya és 7,1% a 60-x évesek aránya.

A célcsoportot a mutatószámok alapján a 0-14 éves lakosok és a 15-59 éves aktív korú népesség fogja alkotni.

Az **iskolázottság vizsgálatánál** az előző szegregált térségekhez képest itt is rendkívül magas azoknak az aránya, aki legfeljebb az általános iskolát fejezték be az aktív korúakon belül, számszerűsítve 79,6%.

Ezen a területen sincs olyan egyén, aki felsőfokú végzettséget szerzett volna.

A **foglalkoztatottság mutatóinál** 83,4% a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, valamint 69,7% a foglalkoztatott nélküli háztartásoknak az aránya.

A foglalkoztatott aránya a 15-64 éves népességen belül csupán 16,5%, 69,2%-uk pedig alacsony presztízsű munkakörben dolgozik.

Gazdaságilag nem aktív népesség aránya 84,6%, míg a munkanélküliségi ráta 40,0%. A tartós munkanélküliek aránya 18,5%-ot tesz ki, míg 34,9% azoknak az aránya, akiknek 2001-ben bevételi forrásuk kizárólag állami vagy önkormányzati támogatási forma volt.

A szegregátum 6. terület helyzetelemzése

A **demográfiai mutatók** alapján az alábbi szegregált terület is kis lélekszámúnak tekinthető, összesen 78 fő lakik, amelyek közül 11,5% a 60-x évesek aránya, 33,3% a 0-14 éves korúak aránya és 55,1% a 15-59 évesek aránya.

Az **iskolázottsági ismérvek** alapján 60,5% a legfeljebb általános iskolai végzettséget szerzők aránya az aktív korúakon belül, viszont 5,0% a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában.

Ez a mutató nagy eltérést mutat a többi szegregált térséghez viszonyítva, ahol többnyire 0,0% volt ugyanez a mutató, két kivétellel, de a 5,0% az összes szegregált területhez viszonyítva pozitív kiemelkedést jelent.

A **foglalkoztatottság mutatóinál** a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya viszont itt is rendkívül nagy számot mutat, 81,4%-ot, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya pedig 73,1%.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 17,2%-ot mutat, ez körülbelül legalább annyira alacsony, mint a település többi szegregált területeinek mutatószámai.

37,5% az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya, a gazdaságilag inaktív népesség aránya pedig 74,4%.

60,0% a munkanélküliek aránya, 55,0% pedig a tartós munkanélküliek száma, míg 27,9% azoknak az aktív korúaknak a mutatószáma, akiknek 2001-ben csak állami vagy helyi támogatás volt a bevételi forrásuk.

A szegregátum 7. terület helyzetelemzése

Ez a terület a legnagyobb a szegregált területek közül, lakosságát tekintve 1 482 fő. A **demográfiai viszonyokat** nézve a 0-14 évesek aránya 35,6%, a 15-59 évesek aránya 54,9%, míg a 60-x évesek aránya 9,5%.

Az **iskolázottsági mutatóinál** a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya az aktív korú népességen belül 83,1%, ez hasonlóan rendkívül magas értéket tükröz, csak úgy, mint a szegregáció többi térségében.

A felsőfokú végzettségűek aránya ennél a szegregátumnál is 0,0% értéket mutat, ami azt jelenti, hogy ezen a területen nincs olyan egyén, aki főiskolát vagy egyetemet végzett.

A **foglalkoztatottság vizsgálatánál** a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 83,8%-ot tesz ki, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya pedig 75,1%.

A foglalkoztatottak aránya a térségben csupán 15,4%, az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 69,7%.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya 79,4% a szegregátumban, 56,9% a munkanélküliségi ráta, 22,9% a tartós munkanélküliek száma (legalább 360 napig), illetve 36,2% azon aktív korúak aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt.

A szegregátum 8. terület helyzetelemzése

A külterületen lévő szegregátumban összesen 80 főre tehető a lakónépesség száma, a **demográfiai mutatókat** nézve pedig egy érdekesség figyelhető meg. Míg természetes módon a 15-59 évesek vannak túlnyomórészt, 52,5%, a 0-14 évesek pedig 17,5%-kal nem mutatnak kiemelkedő arányt, addig a 60-x évesek aránya ebben a szegregátumban viszonylag magas számot tükröz, 30,0%-ot a település többi szegregációs térségeihez képest.

A település ezen hátrányos területén tehát az aktív korú népességen túl az idősebb, 60. életéven felüli korcsoporttal is kiemelten, hatékonyan és célzottan kell foglalkozni.

Iskolázottsági mutatókat nézve a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 66,7%-ra tehető, és ebben a térségben sem találunk olyan embert, aki felsőfokú végzettséget szerzett volna.

A **foglalkoztatottság vizsgálata** során azt látjuk, hogy 76,2% azoknak az aránya, akik az aktív korúakon belül rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkeznek, és 82,9% a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya.

18,9% annak a mutatószáma, akik foglalkoztatva vannak a 15-65 éves népességen belül, és ezek közül is 60,0% alacsony presztízsű munkakörben van foglalkoztatva.

68,8% a gazdaságilag inaktív népesség aránya, míg 60,0%-ra tehető a munkanélküliek aránya.

A munkanélküliek arányához viszonyítva már a fele, vagyis 32,0% azoknak az aránya, akik tartós munkanélkülieknek számítanak, vagyis legalább 360 napja nincs munkája, és 40,5% azoknak az aránya, akik nem munkából származó jövedelemből éltek 2001-ben, hanem részükre állami vagy helyi/önkormányzati forrást utaltak.

A szegregátumban lakó hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára vonatkozóan nincsenek adataink.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A 2001-es népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató szerint:

Hajdúhadház településen **szegregátumnak** azokat a területeket nevezzük, ahol az **aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya** mindkét mutató tekintetében **magasabb, mint 50%**.

Szegregációval veszélyeztetett területnek nevezzük azokat a városi területeket, ahol a fenti mutató 40-50% közötti értéket vesz fel.

A segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató szerint:

Szegregációval veszélyeztetett területnek tekintjük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag 1,7-szeresét.

A 3.5.1. számú – Szegregátumok Hajdúhadházon elnevezésű térkép bemutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, tehát még nem éri el a szegregációs mutató küszöbértékét, de erősen leromlott területnek számít. A térkép 8 szegregációval veszélyeztetett területet jelöl meg.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatai körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok, rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

Szociális gondoskodás magába foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. által szabályozott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályairól 37/2013.(X.28.) önkormányzati rendelet alapján **Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybe vevők számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében:**

- a) étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás,
- c) családsegítés,
- d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- e) szenvedélybetegek közösségi ellátása,
- f) támogató szolgáltatás,
- g) utcai szociális munka,
- h) idősek nappali ellátása
- i) szenvedélybetegek nappali ellátása
- j) fogyatékosok nappali ellátása

személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást nyújt.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. által szabályozott pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások helyi szabályairól szóló 7/2012.(III.08.) önkormányzati rendelet célja, hogy Hajdúhadház város közigazgatási területén élő szociálisan rászoruló egyének és családok gondjainak enyhítése érdekében az Szt. rendelkezéseinek megfelelően meghatározza a rászorultak számára adható pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások formáit, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, az önkormányzati ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének szabályait.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és szűrővizsgálatokban való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog magába foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint a betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	6	4	2
2009	6	4	2
2010	6	4	2
2011	6	4	2
2012	6	4	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A **háziiorvosok** személyes és folyamatos ellátást nyújtanak Hajdúhadház lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Hajdúhadházon a háziiorvosi ellátás körzetenkénti kialakításban biztosított. A **háziiorvosi ügyelet** megszervezett.

Hajdúhadházon a gyermekorvosi ellátást, 2 gyermekorvos biztosítja. A védőnői körzetek szintén a lakosságszám és a település nagysága szerint vannak meghatározva, a hozzáférés mindenki számára garantált.

A fogorvosi ellátás a település valamennyi lakosa számára elérhető. Hajdúhadházon fogászati szakrendelés működik.

A **szakorvosi beteggondozás** Hajdúhadházon jelenleg nem biztosított.

Hajdúhadházon 2 darab gyógyszerár működik.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	569
2009	390
2010	552
2011	423
2012	578

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Közgyógyellátási igazolvány három jogcímen szerezhető, alanyi jogon, normatív alapon és méltányossági alapon. A feni táblázat a Hajdúhadházon közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számát mutatja be, mely az elmúlt években igencsak változó tendenciát mutatott. A 2009. és a 2011. években csökkent, a 2010. és a 2012. évben növekedett a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező Hajdúhadháziak száma. Az adatokat összehasonlítva megállapítható, hogy a 2012. évben közel ugyanannyian rendelkeztek igazolvánnyal, mint 2008-ban.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2008	178
2009	159
2010	149
2011	153
2012	164

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díjban részesítettek száma az elmúlt években nem változott számottevően Hajdúhadházon, 2011. és 2012-ben kisebb emelkedés volt megfigyelhető, de az ápolási díjra jogosultak száma 2012-ben még mindig alacsonyabb volt a 2008-ban jogosultságot szerzők számától.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Hajdúhadháza évente egyszer mobil tüdőszűrő állomás érkezik, mely több napon keresztül végzi a helyi lakosság szűrését. (2014-ben február 24. és március 5. között végzett tüdőszűrésen 1684 fő vett részt).

A településen sajnos nem működik helyben emlőszűrés és méh-nyakrák szűrés, ezek a szűrések Debrecenben elérhetőek.

A korhoz kötött védőoltásokat a gyermekek helyben megkapják. A gyermekek fogászati szűrését az iskolai fogorvosok rendszeresen elvégzik.

Egészségfejlesztési Iroda programjai:

Hajdúhadház Város Önkormányzata vissza nem térítendő támogatásban részesült a TÁMOP 6.1.2/LHH/11-B-2012-0001 kódszámú „Tegyünk többet egészségünkért” Egészségfejlesztési programok a Hajdúhadházi Kistérségben elnevezésű projekt megvalósításához. A projekt elsődleges célja a betegségek megelőzése és ehhez kapcsolódó programok megvalósítása a kistérség településein (Bocskai kert, Fülöp, Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Nyíracsa, Nyírábrány, Nyírmártonfalva, Téglás, Újléta, Vámospercs).

A program részeként 2013-ban Egészségfejlesztési Iroda (EFI) került kialakításra a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal épületében.

Az EFI szolgáltatásait a település minden lakosa ingyenesen veheti igénybe nemre, korra, iskolai végzettségre, illetve etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül.

2013. október 01. napjától 3 célcsoport számára betegklubok alakultak (cukorbeteg klubja, szív-érrendszeri betegek klubja, túlsúlyos betegek klubja), valamint további programok, foglalkozások beindítására vált lehetőség.

Alkohol-megelőzés területén szervezett programok: Anonim alkoholisták csoportja, Film klub, "Hogy vagy csoport?", Hozzátartozók klubja, Játékterápiás csoport, Önismereti és személyiségfejlesztő tréning szenvedélybetegek részére, Szocioterápiás program alkoholfüggő betegek részére.

Rendszeres testmozgásra ösztönző programok: Testsúlycsökkentő torna, Csoportos gyógytorna, Senior torna, Jóga, Kerékpár klub.

Lelki egészség területén szervezett programok: Baba-mama-apa klub, Tinédzser szülők klubja, Egyedülálló-magányosok klubja, Önismereti és személyiségfejlesztő tréning depressziósoknak, Lelki betérő.

Életmódváltással, egészséges táplálkozással kapcsolatos programok: Életmód klub, reform klub.

2013 októberétől az EFI munkatársai végzik a lakosság szűrését (vérnyomásmérés, vércukorszint mérés, koleszterinszint mérés, testsúlymérés, testtömegindex-számítás, egészségfejlesztési tesztek kitöltése), illetve az állapotuknak megfelelő betegklubokba irányítását.

A program iránt érdeklődő lakosoknak lehetősége van a programba való belépésre, amely a fent részletezett egészségi állapotfelmérésből (szűrővizsgálat és állapotfelmérő lap kitöltéséből) áll.

A programba bevont személyek számára a projekt ideje alatt (2013. október 01.-2015. május 31.) előre egyeztetett időpontokban, kéthavonta ismételt állapotfelmérésre kerül sor az Egészségfejlesztési Irodában, az egészségi állapot nyomon követése érdekében.

Hajdúhadházon számos nagy rendezvény is lebonyolításra került. Több egészségnap, füstmentes nap, kéthetes életmód tábor, illetve 3 napos egészség-expo megrendezését is maga mögött tudhatja a város. Ezen rendezvények alkalmával utcai szűréseken, illetve az esti órákban szakértő előadók által tartott előadásokon, valamint különböző szekciókon vehettek részt az érdeklődők.

Az EFI folyamatosan tartja a kapcsolatot a területileg illetékes népegészségügyi szakigazgatási szervvel, részt vesz a népegészségügyi szűrések népszerűsítésében, szervezésében. A településen folyamatosan tájékoztatja a háziorvosokat, védőnői szolgálatot a területen működő betegklubokról, foglalkozásokról.

A programba bevont személyek száma (akik részt vettek bármilyen foglalkozáson, nagyrendezvényen) 2013. október 01. napjától 2014. december 31. napjáig megközelítőleg 4500 fő.

Az EFI-ben **életmódváltó programba bevont kliensek száma** 2013. október 01. napjától 2014. december 31. napjáig **256 fő**, akik az Egészségfejlesztési Irodába kéthavi rendszerességgel visszahívásra kerülnek, így nyomon követésük folyamatosan zajlik.

A Csokonai Művelődési Házban 2014-ben tartott egészséges életmóddal kapcsolatos programok:

- Hallásvizsgálat: február 7., július 9. 45 fő
- Egészségügyi állapotfelmérés: február 12.
- Tüdőszűrés: február 24 – március 05. 1684 fő
- Véradás: március 17., június 17., szeptember 17., november 04., december 17. összesen: 300 fő
- Egészségügyi szűrés (csontritkulás, memória vizsgálat): szeptember 23- 25. (EFI szervezésében)
- Egészség fejlesztési konferencia: december 10. (EFI szervezésében)
- Mozgáskorlátozottak Egyesületének fogadóórája: március 27-től kéthetente csütörtökön (összesen 60 fő, 12 alkalom)
- Életfa program Környezeti fenntarthatóság, és egészséges életmóddal kapcsolatos előadás: október 18., december 21.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Hajdúhadházon a fogyatékkal élő gyermekekkel a Támogató Szolgálat keretein belül fejlesztő pedagógus foglalkozik, heti 2 alkalommal. A felnőttek esetében a Támogató Szolgálat keretein belül nincs lehetőség rehabilitációra. Hajdúhadházon nincs lehetőség fizioterápiára, a rehabilitáció csak vállalkozókon keresztül valósul meg (gyógytorna).

Az iskolákban, óvodákban a gyermekekkel logopédus és fejlesztő pedagógus is foglalkozik.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Hajdúhadházon a Hajdúhadház Városi Önkormányzat Városgondnoksága által működtetett három konyha vesz részt a közétkeztetésben. A közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Hajdúhadházon biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés, lehetőség van futballozni (Hajdúhadházi Futball Klub), kosárlabdázni (Hajdúhadházi Kosárlabda Klub) íászkodni (Hajdúvitéz Kulturális- és Sportegyesület). A városi rendezvények is lehetőséget adnak a sportolásra, így például a 2014. augusztus 19-én megrendezésre kerülő Sport és Dance fesztivál, melynek keretén belül lehetőség volt nevezni a Streetball Bajnokságra. A rendezvény lehetőséget biztosított íászkodásra is. Sportolásra ad lehetőséget az évente megrendezésre kerülő Káposztás napok futóversenye is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybe vevők számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében:

- a) étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás,
- c) családsegítés,
- d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- e) szenvedélybetegek közösségi ellátása,
- f) támogató szolgáltatás,
- g) utcai szociális munka,
- h) idősök nappali ellátása
- i) szenvedélybetegek nappali ellátása
- j) fogyatékosok nappali ellátása

személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást nyújt.

Szociális étkeztetés: a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ keretében 290 fő étkeztetése lehetséges. Jelenleg 235 fő étkezése biztosított, ebből 97 fő részére házhoz szállítják az egyszeri meleg ételt. Rendelhető meleg étel több szolgáltatótól is, akik nem szociális rászorultság alapján, hanem piaci áron nyújtják szolgáltatásaikat.

Házi segítségnyújtás alapellátást Hajdúhadház területén öt szolgáltató biztosít (egy társulási fenntartásban működő (165 fő), négy egyházi). A rászorulóknak a hozzáférése a szolgáltatáshoz biztosított. Egyforma esélyekkel vehetik igénybe a jogszabályokban meghatározott módon az ellátást, a működési engedélyekben meghatározott létszámig az igénylők.

Családsegítés: a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája által biztosított szolgáltatás.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: olyan gondozási forma, mely biztosítja

- a) az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínrre történő haladéktalan (max. 30 perc) megjelenését,
- b) a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedés megtételét,
- c) szükség esetén további, az egészségügyi és szociális alap- és szakellátás körébe tartozó ellátás kezdeményezését.

Hajdúhadházon a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által 26 db jelzőkészülékkel biztosított.

Szenvedélybetegek közösségi és nappali ellátása: a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft., mint szociális szolgáltató útján – feladat-ellátási szerződés alapján biztosított.

Támogató szolgáltatás: a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által biztosított szolgáltatás.

Utcai szociális munka: a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft., mint szociális szolgáltató útján – feladat-ellátási szerződés alapján biztosított.

Idősök nappali ellátása 30 férőhelyes Idősök Klubja áll rendelkezésre mindazok számára, akik ezt a szociális szolgáltatást kívánják igénybe venni és megfelelnek a jogszabályi feltételeknek.

Fogyatékosok nappali ellátása: a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft., mint szociális szolgáltató útján – feladat-ellátási szerződés alapján biztosított.

Hajdúhadházon, sajnálatos módon nem működik ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az egészségügyi és szociális szolgáltatások nyújtásakor nincs hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód teljes mértékben érvényesül.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Hajdúhadházon a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül nem érvényesül a pozitív diszkrimináció, nincsenek hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a munkahelyek, az önkormányzati intézmények, a civil szervezetek. A Csokonai Művelődési Ház és a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria a programjaikat a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják.

Hajdúhadházon havonta megjelenik a Hajdúhadházi Lapok.

A településen élénk, aktív civil élet folyik, amely a társadalom minden területét érinti. A civil szervezetek új szint visznek a város életébe, közösségi akcióikkal erősítik a település lakosságának lokálpatriotizmusát. A helyi civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi társadalom közösségformálásában, a helyi identitástudat erősítésében.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy Hajdúhadházon etnikai konfliktusok lennének.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájának munkatársai kiemelt feladatuknak tekintik a mindennapi megélhetést segítő támogatásokhoz - főleg élelmiszer, ruházat, gyermekruházat- való hozzáférés biztosítását. Több szervezettel, intézménnyel kapcsolatfelvételre, megállapodás kötésre került sor a 2014-es évben, így szinte egész évben folyamatosan megvalósult a legrosszabb anyagi és szociális körülmények között élő családok dologi támogatása. A hajdúhadházi lakosság is támogatja a szolgálat tevékenységét. Az adományokat a szolgálat a helyben szokásos módon felhívás megjelentetésével és plakát kihelyezésével toborozza.

Állandó támogató a Magyar Református Szeretetszolgálat Közhasznú Alapítvány debreceni központja. Ezentúl - a teljesség igénye nélkül- segítették még a mélyszegénységben élőket az alábbi szervezetek:

- Palánta Sorsfordító Alapítvány
- Jysk Hungary
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- Alapvető Egyesület
- Kometa 99 Zrt.
- Hajdúhadházi Református Egyházközség
- Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Megyei Szervezete
- Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány Közhasznú Alapítvány

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Hajdúhadház Város Önkormányzata és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségű Önkormányzat által kötött együttműködési megállapodás keretei között kerül biztosításra a nemzetiségi önkormányzat működéséhez szükséges irodahelyiség, telefon, internet, egyéb anyag biztosítása, segítségnyújtás, pályázatfigyelés, pályázatírás tevékenységekben. A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségű Önkormányzat tájékoztatást nyújt a roma lakosság részére és segítséget nyújt ügyeik intézéséhez.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Hajdúhadházon	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a 21-25 éves korosztály munkanélkülisége, a nyilvántartott álláskeresők háromnegyede szakképzetlen	A munkáltatók munkaerő-igényéhez igazodó képzések indítása, lehetőséget kell biztosítani a tapasztalatszerzésre, megvizsgálni a helyi szakmunkás képzés elindításának a lehetőségét álláskeresői technikák tanítása
A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabétizmus	- A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása a szülők és gyermekek folyamatos tájékoztatásával, felvilágosításával. - Képzések, oktatás szervezése, megvizsgálni az általános iskolai felnőttoktatás beindításának lehetőségét
A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrő vizsgálatokat, prevenciók ellátásokat. A célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.	Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások szervezése, a szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése, szűrővizsgálatok szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Hajdúhadház Város állandó lakosainak száma 2014. január 1-jén 13381 fő volt. A városban 6789 nő és 6592 férfi él.

A 0-18 éves gyermekek száma 3862 fő, melyből 1977 fiú, 1885 lány. Látható, hogy a teljes lakosság 28,86 %-a kiskorú.

Hajdúhadház állandó lakosainak száma életkor és nemek szerint a 2014. január 1-jén			
Életkor	Férfi	Nő	Összesen
0 -3	391	397	788
4 - 14	1147	1061	2208
15 -18	439	427	866
19 -62	4025	3847	7872
63-	590	1057	1647
Összesen	6592	6789	13381

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.2. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	3785	111	n.a.	580
2009	3723	121	n.a.	655
2010	3651	117	n.a.	864
2011	3653	162	n.a.	879
2012	3604	182	n.a.	804
2013	3634	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés

A fenti táblázat lehetővé teszi annak vizsgálatát, hogy Hajdúhadház 18 év alatti népességéből hány gyermek védelembe vételére került sor illetve mennyi a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma. Az adatokból kitűnik, hogy évről évre növekszik a védelembe vett gyermekek száma, mely 2012-ben elérte a 182 főt, mely a 18 év alatti állandó népesség 5 %-t teszi ki. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2009-2011-ig folyamatosan nőtt, 2012-ben csökkent. A csökkenés ellenére a veszélyeztetett Hajdúhadházi kiskorú gyermekek száma 2012-ben még mindig igen magasnak mondható, tekintettel arra, hogy a 18 év alatti állandó népesség 22 %-t teszik ki. Mindezek alapján szükséges olyan intézkedéseket tenni, melyek alkalmasak a veszélyeztetettség kialakulásának megakadályozására illetve megszüntetésére.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma**4.1.3. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma**

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	2721	n.a.	n.a.	n.a.	45
2009	2712	n.a.	n.a.	n.a.	65
2010	2859	n.a.	n.a.	n.a.	89
2011	2904	n.a.	0	n.a.	83
2012	2997	9	0	n.a.	136
2013	2982	17	0	0	163

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázat adatai szerint egyre nagyobb a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma Hajdúhadházon. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma lényegesen alacsonyabb a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek számához képest. A támogatásban részesülők száma emelkedő tendenciát mutat. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra jogosultak száma 2012-ben háromszor akkora volt, mint 2008-ban.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője **2012-ben** 1067 család 2997 gyermeke vonatkozásában állapította meg – a Gyvt. 19. §-a szerinti - **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultságot. A 2012. évben 3009 fő volt az ellátást kérők száma, melyből 13 kérelmet kellett elutasítani a jogszabályban meghatározott jövedelemhatár túllépése miatt. A kedvezményben részesítettek havi átlagos száma 249 fő volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre felhasznált összeg 2012. évben 34.255.000,- Ft volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermekek közül 9 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. Az érintett családok 49 %-ában nevelkedik 3 vagy annál több gyermek. Összesen 136 egyedülálló szülő gyermeke részesült az ellátásban. Az ellátásban részesülő gyermekek és a 0-18 éves gyermekek (3850 fő) számát vizsgálva megállapítható, hogy 2012-ben a 0-18 éves gyermekek 78%-a részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

4.1.4.a számú táblázat - A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma korcsoportonkénti bontásban 2012-ben

	- 6	7 - 14	15 - 18	19 -	Összesen
Gyermekek száma	1652	659	495	191	2997
Ebből tartósan beteg, fogyatékos	4	4	1		9

4.1.4.b. számú táblázat - A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint 2012-ben

	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	251	284	266	202	64	1067
Ebből: egyedülálló szülő	87	24	11	9	5	136

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője **2013. évben** 816 család 2982 gyermeke vonatkozásában állapította meg – a Gyvt. 19. §-a szerinti - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot.

A 2013. évben 2990 fő volt az ellátást kérők száma, melyből 8 kérelmet kellett elutasítani. A támogatásban részesítettek havi átlagos száma 249 fő (kerekítve) volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre felhasznált összeg 2013-ban 34.591.000,- Ft volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermekek közül 17 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. Az érintett családok 51 %-ában nevelkedik 3 vagy annál több gyermek. Összesen 352 egyedülálló szülő gyermeke részesült az ellátásban, mely 2012. évhez (136 egyedülálló szülő) jelentős emelkedést mutat.

Az ellátásban részesülő gyermekek és a 0-18 éves gyermekek (3862 fő) számát összevetve megállapítható, hogy Hajdúhadházon 2013-ban a gyermekek 77%-a részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

4.1.5. a. számú táblázat - A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 2013-ban

	- 6	7 - 14	15 - 18	19 -	Összesen
Gyermekek száma	1012	1332	520	118	2982
Ebből tartósan beteg, fogyatékos	6	4	7	0	17

4.1.5.b. számú táblázat - A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint 2013-ban

	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	196	203	137	148	132	816
Ebből: egyedülálló szülő	71	89	65	68	59	352

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2013-ban 163 esetben került megállapításra. A támogatás leggyakrabban a gyermek gyógykezelése, gyógyszereinek megvásárlása, gyógyszerművegének vásárlása, az átmeneti nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartása érdekében került megállapításra.

A 2012. év (136 fő) és a 2013. év adatait összevetve megállapítható, hogy 2013-ban 27 fővel emelkedett a támogatásban részesített személyek száma. A 2013. évben egyetlen támogatási kérelmet sem kellett elutasítani. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra felhasznált összeg 2013-ban 741.000,- Ft volt.

A támogatásban részesülők számának megemelkedése is azt mutatja, hogy sajnos egyre több olyan gyermek van, akinek családja időszakos létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül.

A Gyvt. 2013. december 31. napjáig hatályos, rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó szabályai szerint a támogatás megállapítása a települési önkormányzat képviselő-testületének a hatáskörébe tartozott. Településünkön a kérelem elbírálására a képviselő testület által átruházott hatáskörben eljárva Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottsága jogosult.

A Gyvt. 2013. december 31. napjáig hatályos 21. § (1) bekezdése értelmében a támogatás mértékét a helyi önkormányzat rendeletében állapítja meg. A támogatás mértékének megállapítása 2013. március 28. napjáig Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testületének 15/2008. (V.29.) önkormányzati rendelete 5. §-a

szerint történt, melynek értelmében a megállapított rendkívüli támogatás összege alkalmanként nem lehetett kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 15 százalékánál, valamint a tárgyévben egy család részére folyósított rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összege nem haladhatta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 százalékát.

A támogatás megállapítása 2013. március 29. napjától Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 13/2013.(III.29.) önkormányzati rendeletében foglaltak szerint történt. A rendelet hatályba lépésével egyidejűleg Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testületének 15/2008. (V.29.) önkormányzati rendelete hatályát veszítette. A 13/2013.(III.29.) önkormányzati rendelet értelmében a támogatás összege alkalmanként nem lehetett kevesebb 1.500.- Ft-nál.

A Gyvt. rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó szabályai 2013. december 31. napjáig voltak hatályban. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, mint önálló ellátási forma 2014. január 01. napjától megszűnt, de "tovább él" az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összevonásával létrejött önkormányzati segély formájában. Az önkormányzati segély kialakításával összefüggő törvénymódosításokról szóló 2013. évi LXXV. törvény 14. § g) pontja általi hatályon kívül helyezés miatt Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 40/2013. (XII.20.) önkormányzati rendeletével 2014. január 01. napjától hatályon kívül helyezte a 13/2013. (III.29.) önkormányzati rendelet rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó rendelkezéseit.

4.1.6. számú táblázat - Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2013. évben		
	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)
Egyszer részesült támogatásban	54	243
Kétszer részesült támogatásban	71	346
Háromszor vagy többször részesült támogatásban	38	152
Összesen	163	741

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülőkre vonatkozó adatok fentebb ismertetésre kerültek.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője 2013-ban 463 fő részére állapította meg – a Gyvt. 20/C. §-a szerinti – óvodáztatási támogatást, mely a 2012. évben (548 fő) megállapítottához képest jelentős visszaesést mutat.

A 463 főből 117 fő első alkalommal, 346 fő második és további alkalmakkor részesült óvodáztatási támogatásban.

4.1.7. számú táblázat - Óvodáztatási támogatásban részesített gyermekek száma támogatási alkalmak és életkor szerint a 2013. évben		
		Támogatásban részesített gyermekek száma (pénzbeli)
Első alkalommal		117
Ebből:	3 éves	53
	4 éves	64
Második és további alkalmakkor		346
Ebből:	3 éves	1
	4 éves	32
	5 éves	142
	6 éves	144
	7 éves	27
2013. évben támogatásban részesítettek száma összesen		463

A 2013. évben 596 fő nyújtott be támogatás iránti kérelmet, melyből 133 kérelmet el kellett utasítani.

Az elutasítás okai a következők voltak:

- a gyermek az 5. életévét már betöltötte,
- nem az arra jogosult kérelmezte a támogatást,
- a gyermek hiányzásainak magas száma,
- a gyermek nem volt halmozottan hátrányos helyzetű,
- a kérelem benyújtását megelőző időszakban a gyermek nem járt 2 hónapon keresztül rendszeresen óvodába.

A támogatásban részesítettek havi átlagos száma 55 fő volt. Az óvodáztatási támogatásra felhasznált összeg 2013-ban 5.800.000,- Ft volt.

A támogatást kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adat a rossz anyagi helyzet. Hajdúhadházon a támogatott családok több mint felében a szülők munkanélküli ellátásokból élnek illetve nem rendelkeznek semmilyen jövedelemmel, ezért egy-egy váratlan kiadás, betegség, magasabb közüzemi számla létfenntartási gondokat okozhat.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.8. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	n.a.	1323	30	1357	-	624
2009	n.a.	1177	32	1209	378	450
2010	n.a.	1026	36	1062	404	490
2011	n.a.	1014	24	1038	492	1500
2012	351	1142	22	1346	548	1100
2013	331	1085	n.a.	n.a.	463	1100

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes, kedvezmények támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy lényegesen több gyermek jogosult ingyenes étkezésre, mint 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre. Az óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek száma 2013-ban jelentősen visszaesett.

Hajdúhadház évek óta részt vesz a nyári gyermekétkeztetésben, 2011-ben 1500 fővel, 2012-ben és 2013-ban 1100 fővel.

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014-ben is részt vett a nyári gyermekétkeztetésben, mely során 2014. június 16 - 2014. augusztus 15. közötti időszak 45 munkanapján 1332 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családban nevelkedő gyermek részére napi egyszeri meleg étkeztetést (ebéd) biztosított.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

4.1.9. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű
2008	0	0	0	0	0	0

2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok

A Hajdúhadházon működő általános iskolákba, óvodákba magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek nem járnak. A Szilágyi Dániel Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskolába nem járnak magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
2012. év	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
1286	615	n.a.	62	n.a.	0	0
Megközelítés, elérhetőség perc		n.a.		n.a.		n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

Nincsenek adataink a szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek számára vonatkozóan.

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A település szegregált lakókörnyezetben élő, sajátos nevelési igényű tanulók

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő SNI általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	
2013. év	75	n.a.	Hajdúhadház
n.a.			

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2013. október 1-jei statisztikai adatai szerint 1206 fő volt a tanulói létszám, ebből 75 gyermek SNI-s, 32 gyermek beintegrált sajátos nevelési igényű. A intézménybe járó HHH-s tanulók száma 954 fő volt, a HH-s gyermekek száma 1128 fő volt.

A szegregátumokban élő gyermekek számáról nincsenek adataink.

4.2.3. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Intézmény OM azonosítója	Iskola / Feladat-ellátási hely neve:	Feladat-ellátási helyen tanulók száma (összes tanuló)	A feladat-ellátási helyen tanulók közül az 1. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 2. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 3. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma
	Földi János Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	1151	n.a.	n.a.	n.a.
	Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Járási tankerületi, intézményfenntartói, Önkormányzati adatok 2014/2015. tanév

Nincsenek a szegregátumokban lakó tanulók számára vonatkozó adataink.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban					
		település egésze	szegregátum 1.	szegregátum 2.	Szegregátum 3.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tartós nevelésbe vétel	2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati adatok

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezései értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladatai.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról
- d) védőnői ellátásról
- e) iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	6	409
2009	7	287
2010	8	248
2011	8	233
2012	8	229
2013	8	n.a.
2014	8	n.a.

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Hajdúhadházon a védőnői álláshelyek száma 2010-ban 8 főre (ebből 2 iskolavédőnő) emelkedett és jelenleg is ennyi védőnő dolgozik a településen. A táblázat jól reprezentálja a védőnői leterheltséget. Igen magas volt a leterheltség 2008-ban, amikor egy védőnőre 409 gyermek jutott. A jogszabályi előírás értelmében egy védőnő maximum 250 gyermeket láthat el. A leterheltség 2009-ben, egy újabb védőnő munkába állásával lényegesen csökkent. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma 2010-től megfelel a jogszabályi előírásnak. Az ellátáshoz való hozzáférés mindenki számára garantált. Hajdúhadházon nincsenek betöltetlen védőnői álláshelyek.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	n.a.	73423	19887	52536
2009	n.a.	77478	20798	56680
2010	n.a.	72013	12359	59654
2011	n.a.	88537	23699	64838
2012	0	76988	21047	55941

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A **házi gyermekorvosok** személyes és folyamatos ellátást nyújtanak Hajdúhadház lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Hajdúhadházon a háziorvosi ellátás körzetenkénti kialakításban biztosított. A **háziorvosi ügyelet** megszervezett.

Hajdúhadházon a gyermekorvosi ellátást, 2 gyermekorvos biztosítja. A fenti táblázat reprezentálja a háziorvosok és a házi gyermekorvosok leterheltségét. A gyermekorvosok által ellátott gyermekek száma a 2010-ben ellátottak számához képest 2011-ben majdnem a duplájára nőtt. A szakorvosi beteggondozás Hajdúhadházon jelenleg nem biztosított. Hajdúhadházon nincsenek betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodai nevelésben az SNI-s gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus foglalkozik.

1. Aranykapu Óvoda

Az Aranykapu Óvodában integráltan nevelt SNI-s gyermekek száma:

Tanév	Gyermekek száma
2010/11.	5 fő
2011/12.	3 fő
2012/13.	5 fő
2013/14.	8 fő
2014/15.	5 fő

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Fejlesztő foglalkozásban részt vevő gyermekek száma az Aranykapu Óvodában

Foglalkozás megnevezése	2011/12. tanév	2012/13. tanév	2013/14. tanév	2014/15. tanév
Logopédiai foglalkozás	42 fő	45 fő	46 fő	36 fő
Nevelési Tanácsadó által szervezett fejlesztő foglalkozás	1 fő	2 fő	0 fő	0 fő
Differenciált fejlesztésben részt vevő gyermekek	77 fő	121 fő	114 fő	114 fő
Gyógytestnevelés	20 fő	23 fő	34 fő	21 fő

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A 2012/13-as tanévtől továbbá utazó szurdopedagógus foglalkozik az Aranykapu Óvoda 1 fő hallássérült gyermekével.

2. Három Szirom Óvoda

A Három Szirom Óvodában 2012/2013. nevelési évben 48 gyermek részesült gyógytestnevelésben, 55 gyermek logopédia foglalkozásban. Az intézményben nincs gyógypedagógus.

A Három Szirom Óvodában integráltan nevelt SNI-s gyermekek száma:

Tanév	Gyermekek száma
2013/14	0 fő
2014/15.	2 fő

A Három Szirom Óvodában fejlesztő foglalkozásban részt vevő gyermekek száma

Foglalkozás megnevezése	2013/14. tanév	2014/15. tanév
Logopédiai foglalkozás	47 fő	44fő
Nevelési Tanácsadó által szervezett fejlesztő foglalkozás	0 fő	0 fő
Differenciált fejlesztésben részt vevő gyermekek	0 fő	10 fő
Gyógytestnevelés	39 fő	36 fő

3. Szivárvány Óvoda

A **Szivárvány Óvodában** a 2012/2013. nevelési évben nem volt sajátos nevelési igényű gyermek. Az óvodában 3 fő fejlesztő pedagógus van. Az óvoda 55 gyermeke logopédiai foglalkozáson, 40 gyermek gyógytestnevelésen vett részt.

A Szivárvány Óvodában integráltan nevelt SNI-s gyermekek száma

Tanév	Gyermekek száma
2013/14	0 fő
2014/15.	4 fő

A Szivárvány Óvodában fejlesztő foglalkozásban részt vevő gyermekek száma

Foglalkozás megnevezése	2013/14. tanév	2014/15. tanév
Logopédiai foglalkozás	30 fő	25 fő
Nevelési Tanácsadó által szervezett fejlesztő foglalkozás	0 fő	10 fő
Differenciált fejlesztésben részt vevő gyermekek	0 fő	0 fő
Gyógytestnevelés	16 fő	11 fő

4. A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda adatai nem állnak rendelkezésünkre.

d) gyermekjóléti alapellátás

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodás keretébe tartozó alábbi gyermekjóléti alapellátási formákat biztosítja:

- a) gyermekek napközbeni ellátását a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás által működtetett Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődében, Hajdúhadház Város Önkormányzata által fenntartott óvodákban valamint Hajdúhadház Város Önkormányzata által működtetett iskolában biztosítja,
- b) gyermekjóléti szolgáltatást a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás útján biztosítja,
- c) gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülőnél, akivel a helyettes szülői jogviszonyra vonatkozó szerződést a képviselő testület köti meg.

Bölcsődei ellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	47	2	20
2009	1	50	2	20
2010	1	52	4	21
2011	1	52	5	24
2012	1 (székhely és telephely)	59	30	62
2013	1 (székhely és telephely)	60	n.a.	62
2014. december	1	49	n.a.	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A Gytv. 41-42. §-ában illetőleg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 35-36. §-ban rögzített bölcsőde igénybevitelével kapcsolatos feladatokat Hajdúhadházon a - Hajdúhadházi Mikrotérségi Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő – Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde látja el.

Az Észak-Alföldi Operatív Program pályázata jóvoltából 2012-ben birtokba vehették a Béke utcán lévő, korszerű, előírásoknak és igényeknek megfelelő, kiszolgáló helyiségekkel ellátott, szép, új Bölcsődét. Az új Bölcsőde megépülésével megnövekedett a férőhelyek száma és a szociális szempontból felvett gyermekek száma is. A gyermekek nevelésében egyre nagyobb támaszt nyújt és egyre nagyobb erőt képvisel a nyugalom és biztonság, melyet a szépen felújított bölcsőde sugall a gyerekek és a szülők számára.

A Bölcsőde 2014. augusztus 31-ig Hajdúhadházi székhellyel és egy Hajdúhadházi, valamint egy Téglási telephellyel működött. A Hajdúhadházi telephely 2014. szeptember 1-jétől megszüntetésre került. Az intézmény ellátási területe Hajdúhadházra, Téglásra és Bocskaiertre terjed ki.

A Hajdúhadházi bölcsőde jelenleg 48 férőhelyes, mely létszámhoz 17 fő főállású és 1 fő szerződéses dolgozó tartozik.

A Hajdúhadházi bölcsőde napközbeni ellátást nyújtó intézményként a következő szakmai alapelvek szerint működik: gondozás-nevelés egysége, egyéni bánásmód és személyi állandóság biztosítása saját gondozói

rendszerrel. Fontos az aktivitás, az önállóság segítésének támogatása, pozitív megnyilvánulásokra való támaszkodás, a rendszeresség és fokozatosság elvének biztosítása.

A gyermek a családé és a legjobb helye a családban van. A bölcsőde olyan pluszt tud adni a családnak és a gyermekeknek a képzett gondozónőivel és az alkalmazott nevelési módszereivel, mely a gyermek fejlődését, közösségi szocializációját a 0-3 éves korban a legintenzívebb módon fejleszti, és a kreativitását növeli. A bölcsődei élet megszervezése a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirendet foglalja magába. A napirendet úgy alakítják ki, hogy a gyermek egyéni igényeit időben kielégíthesse a gondozónő, de közben a közösség életében is áttekinthető rendszer legyen. Megteremtve a biztonságérzetet, időben való tájékozódást, események előrelátását és az önállósodás lehetőségét.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde olyan családbarát bölcsődeként kíván működni, ahol az ellátás összhangban van a gyermek szükségletével, megfelel a szülők igényeinek.

A bölcsőde és a család közötti kapcsolat jellegének megváltozásával, a családok igényeire igazodó új gyermekellátási formák bevezetésével, mellyel tágul a bölcsődével kapcsolatba kerülő családok köre, a kisgyermeket otthonnevelő szülők tanácsot és segítséget kaphatnak a gondozónőktől.

A bölcsőde által nyújtott külön szolgáltatások:

- speciális tanácsadás,
- időszakos gyermekfelügyelet,
- játékkölcsönzés.

Ezeket a szolgáltatásokat azok a szülők vehetik igénybe, akik nem rendszeresen viszik gyermeküket a bölcsődébe. Például egy autóvezetési tanfolyamra járó, alkalmi munkát vállaló, vizsgaidőszakban tanuló szülő kérheti az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást

Az elmúlt években a szűkös pénzügyi lehetőségekhez képest is jó kihasználtsággal működött a Bölcsőde. Nem minden gyereket tudtak azonnal felvenni, ezek a gyerekek várólistára kerültek. A férőhelyek kihasználtsága 100 %-os.

Az intézményben egyre több a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek.

2014. május 31.-én:

- Gy.v.t.-ban részesült	41 fő /ingyen étkező/
- 3 vagy több gyermekes családban él	3 fő /50 %-os térítési díjat fizetnek/
- kedvezményben nem részesülők	24 fő /100 %-os térítési díjat fizetnek/

2014. december 31.-én:

- Gy.v.t.-ban részesült	19 fő /ingyen étkező/
- 3 vagy több gyermekes családban él	7 fő /50 %-os térítési díjat fizetnek/
- Tartósan beteg	1 fő /50 %-os térítési díjat fizetnek/
- kedvezményben nem részesülők	22 fő /100 %-os térítési díjat fizetnek/

Gyermekjóléti Szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

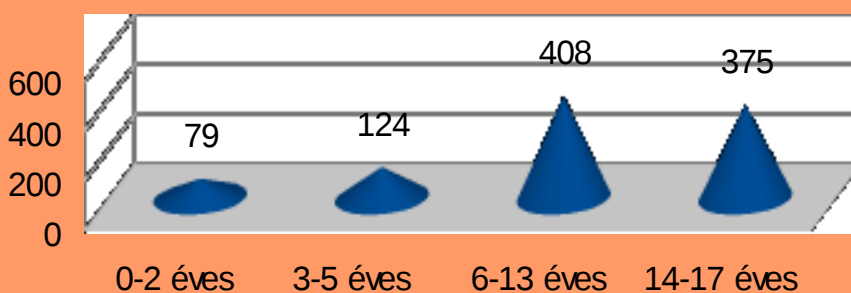
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében minden önkormányzatnak gyermekjóléti szolgáltatást kell biztosítania a településen. Hajdúhadházon a gyermekjóléti szolgáltatást a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája látja el.

4.3.4. számú táblázat - Az ellátotti létszám 2013 augusztusától átlagosan a következőképpen alakult:

Név	Munkakör	Végzettség	Gondozott gyermekek száma	Gondozott családok száma
Vigné Balogh Katalin	Területi irodavezető	Szakvizsgázott szociálpedagógus	-	-
Gulyás Mária Magdolna	Családgondozó	Általános szociális munkás	75	23
Hunyadi Margit	Családgondozó	Szociálpedagógus	83	30
Imréné Molnár Tímea	Családgondozó	Szociálpedagógus	67	43
Kecsediné Anikó	Családgondozó	Szociálpedagógus	60	36
Király Katalin	Családgondozó	Szociálpolitikus	88	38
Nánási Anita	Családgondozó	Szociálpedagógus	57	28
Ölveti Gáborné	Vezető családgondozó	Szakvizsgázott szociális munkás	32	10
Péter Tímea	Családgondozó	Szociálpolitikus	60	22
Pókané Kiss Anita	Családgondozó	Szociálpedagógus	60	29
Sajgóné Vinnai Annamária	Családgondozó	Szociálpolitikus	69	29
Sóré Judit	Családgondozó	Szociálpedagógus	59	35
Tóthné Szabó Zsuzsa	Családgondozó	Szociálpedagógus	82	26
Komjáthiné Boros Márta	Családgondozó	Óvodapedagógus/ szociális munkás hallgató	72	31
Molnár Lászlóné	Családgondozó	Pedagógiai asszisztens	-	-

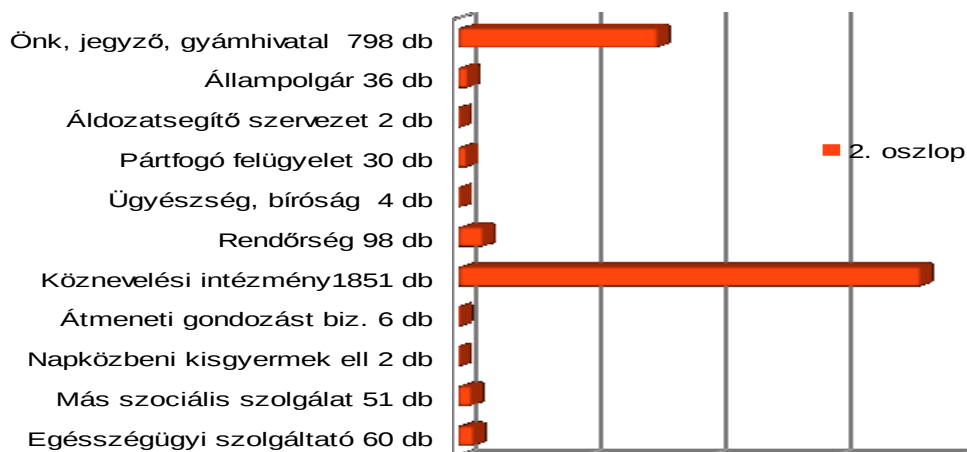
A gondozott gyermekek
életkor szerinti megoszlása 2013-ban

sub-title

A következő ábra az észlelő- és jelzőrendszeri tagoktól, egyéb hatóságoktól beérkezett jelzések, problémajelzések, felkérések számát mutatja be 2013-ban.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma: 2941 db.

Az észlelő és jelzőrendszer működtetése a gyermekjóléti alapellátás legfontosabb feladata a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Sz szakmaközi együttműködés, a jelzőrendszer működtetésének feltételei és módja a 15/1998 (IV. 30) NM rendelet 14-15. §-ai alapján történik az alábbi alapelvek és értékek figyelembe vételével:

- A gyermekeknek családra van szükségük.
- Az emberek minden életkorban - kevés kivételtől eltekintve – családjukban maradva tudnak a legjobban fejlődni, a családra, mint fontos forrásra támaszkodva.
- A legtöbb esetben az a legjobb, ha a gyermek a vér szerinti családjában nőhet fel, így az elsődleges cél a vér szerinti család képessé tétele a biztonságos és a társadalmi elvárásoknak megfelelő gyermeknevelésre.
- Azokban a helyzetekben, ahol dönteni kell, a gyermek biztonsága a legfőbb érték.

Sz szakmaközi esetmegbeszélésre 6 alkalommal került sor, a rendőrség, védőnői szolgálat, köznevelési intézmények képviselőivel. Kiemelt fontossággal bírt ezeken a megbeszéléseken az iskolakerülő, óvodai nevelésben nem részesülő, igazolatlanul mulasztó gyermekek helyzetének feltárása, megoldási lehetőségek meghatározása. A másik prioritást élvező problémakör a személyi higiéné hiányával kapcsolatos nehézségek kezelésének lehetséges módjai.

Esetkonferenciára 127 alkalommal került sor, mely a családot és a családdal foglalkozó szakembereket is bevonva, egy adott család ügyében tartott megbeszélés. Az esetek döntő többségében iskolai igazolatlan mulasztás miatt került sor a megbeszélésre.

A gyermekjóléti szolgálat 2013-ban is megtartotta az éves gyermekvédelmi tanácskozást, melyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékelte a jelzőrendszer éves működését, közösen áttekintették a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját.

Az ellátottak köre

- a településen élő minden gyermek / 0-18 év / (önkéntes, jelzőrendszer által küldött)
- a fenti korosztályba tartozó gyermekek szülei, családjuk
- a szociálisan válsághelyzetben lévő várandós anyák és családjuk.

A gyermekjóléti szolgálat munkatársai a gyermekek mindenek felett álló érdekét, a hatályos jogszabályok, szakmai standardek, az etikai kódexet szem előtt tartva a fokozatosság elvét alkalmazva és a településen élők szociális, környezeti és személyiségi jellemzőit, valamint a szociokulturális sajátosságait figyelembe véve vesznek gondozásba, kezdeményeznek hatósági intézkedést a jelzett kiskorú érdekében. Az esetek nagy része nem a család, gyermek önkéntes jelentkezésével indul, hanem a jelzőrendszer valamely tagja hívja fel a figyelmet arra, hogy a családban élő gyermek nem megfelelően nevelkedik, valami gond van vele. A gyermekjóléti szolgálat munkatársainak legfontosabb feladata, hogy megértessék klienseikkel, hogy az együttműködés az ő érdeküket szolgálja.

A gondozási folyamat megvalósulhat:

- **alapellátás keretén belül:** hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Igénybe vétele az esetek többségében önkéntes, írásos kötelezettségeket, határidőket és feladatokat tartalmazó megállapodás megkötésével jön létre. A megállapodás megvalósulását 6 havonta felül kell vizsgálni. **Az alapellátás a család belátásán alapuló segítség elfogadását jelentő bizalmi kapcsolat.** Kiemelt szerepe van az önkéntességnek, a probléma a család együttműködésével is rendezhető.

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása során szerzett tapasztalatok, a veszélyeztetettség okai

A veszélyeztetett kiskorúak súlyosan diszfunkcionális, rosszul működő családokban élnek, amelyekben gátolt a fejlődés, a változás, mert a családon belüli viszonyok torzultak a kommunikáció és az érzelmek terén.

Jellemző ezen családokra a folytonosság, a kiszámíthatóság és a biztonság hiánya, a személyközi kapcsolatok szeszélyes és kiszámíthatatlan működése.

A családgondozók tapasztalatai szerint a szülői irányítás gyenge és nélkülözi a világos, jól érthető szabályokat. A családok rendkívül szűkös privát életterben mozognak – az intimitás lehetetlensége jellemző. Gyakran nagy létszámú családokkal dolgoznak, melyeket zavaros személyközi kapcsolatok jellemeznek. A családokban gyakran a nők jelentik az állandóságot.

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők körében jellemzőek a párkapcsolati konfliktusok, alkalmanként megjelennek a generációk közötti konfliktusok.

A szülők és a fiatal felnőtt gyermekek iskolázottsága az esetek többségében alacsony szintű, így kevés esély van az egyéni mobilitásra.

Gyakori, hogy a krízis már az életmód részévé vált, így a szülő–gyermek kötődés gyenge a család többszöri szétesése miatt.

Kimutatható, hogy a gyermekek rátanulnak a deviáns viselkedésformákra, drog- és alkoholfogyasztás előfordul.

Gyakori a krónikus munkanélküliség, várakozás a közfoglalkoztatási programban való részvételre a családokban.

Az egyes életciklusok rövidebb idő alatt zajlanak le, így nincs elegendő idő a fejlődési feladatok megoldására, az egyes családtagok olyan új szerepeket és felelőségeket kényszerülnek felvállalni, melyekre még nem érettek.

A családgondozók tapasztalatai szerint a családokban a biztonság forrása az együttlét, az együttes megjelenés, a rokoni kapcsolatok fontos szerepet játszanak.

A sokproblémás családok általában több szociális munkástól, több intézménytől kapnak segítséget, de az esetek egy részében ellenállnak mindenféle változtatási kísérleteknek egyre gyakrabban előfordul, hogy a hatósági intézkedések ellenére is.

A veszélyeztetettség olyan, a gyermek-, vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi-, vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A kezelt problémák típusai 2012-ben:

A veszélyeztetettség okai a 2013. évi statisztikai adatok alapján:

Környezeti- a gyermek környezetéből kiindulva: 798 esetből

- nevelési probléma: 354 eset
- szülők-, család életvitele (szenvedélybetegség, antiszociális viselkedés): 304 eset
- lelki-, fizikai elhanyagolás: 479 eset
- kortárs csoport negatív hatása: 137 eset
- elégtelen lakáskörülmények: 188 eset

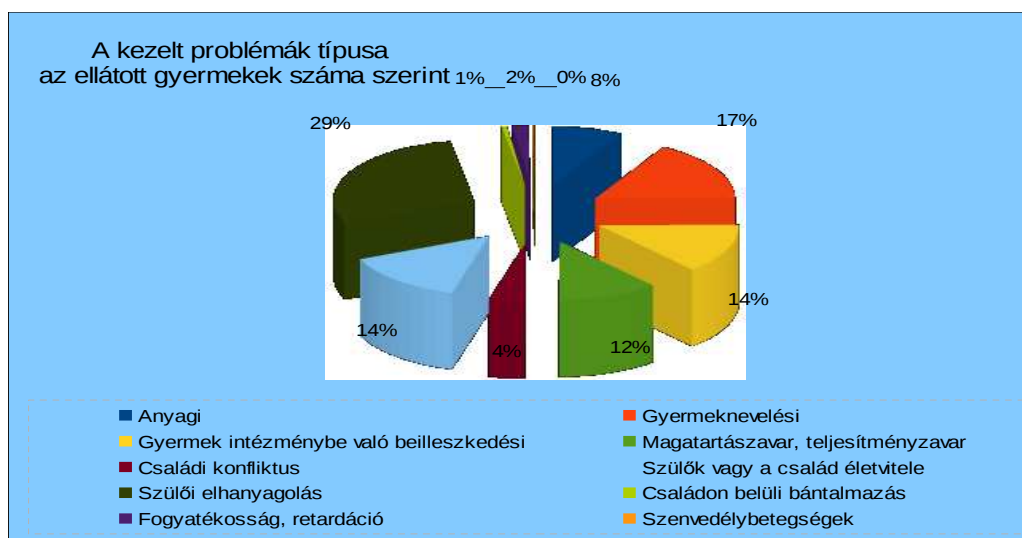
Magatartási- a gyermek viselkedése az irányadó: 577 esetből

- Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség: 185 eset
- Antiszociális/ aszociális viselkedés: 129 eset
- Tankötelezettség elmulasztása: 139 eset
- Csavargás: 95 eset

Egészségügyi- a gyermek egészségi problémájából, tanulási nehézségéből kiindulva

- tartós beteg: 10 eset
- sérült: 28 eset
- magatartás-, vagy tanulási zavar: 112 eset

A kezelt problémák típusai 2013-ban:

A gyermekjóléti szolgálat 2013. évi szakmai tevékenységének bemutatása

	Szakmai tevékenység száma (halmozott adat)	Ellátott gyermekek száma
Információnyújtás	935	167
Segítő beszélgetés	3550	781
Tanácsadás	3633	799
Hivatalos ügyekben való közreműködés	4692	592
Családlátogatás	2376	651
Közvetítés más szolgáltatásba	732	242
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	45	19
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-nevelésbe vételi ügyek	38	41
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-védelembe vétel	31	102
Elhelyezési értekezleten való részvétel		8
Pszichológiai tanácsadás	139	57
Jogi tanácsadás	110	84
Konfliktuskezelés	13	5
Szakközi megbeszélés	6	
Esetkonferencia	127	107
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés	4	2
Adományozás	949	58
Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	12	3

Aggodalomra ad okot, hogy nagymértékben emelkedett a szociális okból veszélyeztetett várandós anyák száma. 2012-ben 182 gyermek született Hajdúhadházon, a veszélyeztetett várandósok száma 144 fő volt. 2013-ban 199 veszélyeztetett várandós volt a településen, és az újszülöttek száma is ezzel megegyező.

Gyermekek átmeneti gondozása - Helyettes szülői ellátás

Az önálló helyettes szülői ellátás kialakítása már 1999-ben megkezdődött Hajdúhadházon. A jelöltek elvégezték a megfelelő tanfolyamot. A képviselő-testület 2000-ben elfogadta az alapító okiratot és a helyettes szülőkkel kötendő megállapodás-tervezetet. A Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal Megyei Gyámhivatala GYH. 3854/2/2003. számú 2003. május 16-án kelt és 20003. június 05-én jogerőre emelkedett határozatával a helyettes szülői szolgáltató tevékenységet engedélyezte. A szolgáltató tevékenységet egy fő látja el a településen, az elhelyezhető gyermekek száma 2.

Hajdúhadházon 2013-ban senki sem vette igénybe a helyettes szülői ellátást. Az eddigi tapasztalatok szerint – probléma esetén – a szülők a gyermekek, valamint a családok átmeneti otthonát választják. Ez az ellátás az átmeneti otthonokkal ellentétben helyben áll rendelkezésre és sokat segítene azokon a családokon, ahol a szülők akadályoztatásuk (pl.: kórházi kezelés, műtét) miatt a gyermekek felügyeletét a rokonok, nagyszülők segítségével nem tudják megoldani. Ezzel mellőzhető lenne a hatósági intézkedéssel járó gyermekvédelmi gondoskodás és a gyermekeknek iskolát sem kellene váltani, nem szakadnának el teljesen környezetüktől.

4.3.5. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napköziben gondozott gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

Hajdúhadházon nem működik családi napközi.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 14. § (1) bekezdésében foglalt meghatározás szerint a **gyermekek védelme** a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

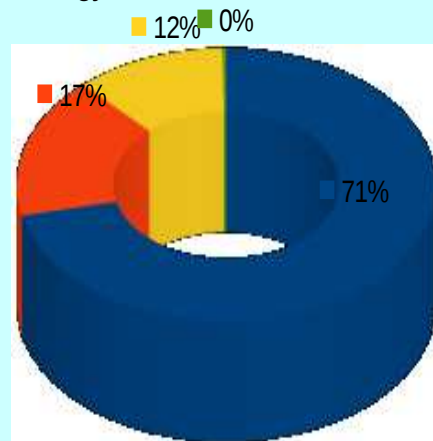
A gyermekek védelmét biztosítják a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, a gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott hatósági intézkedések.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és az óvodáztatási támogatás adatai korábban már bemutatásra kerültek.

A gyermekjóléti szolgálat által gondozott gyermekek száma 2013-ban

- Alapellátásban gondozott gyermekek száma – 703 fő/év
- Védelembe vett gyermekek száma – 165 fő/év
- Szakellátásban lévő gyermekek száma – 115 fő/év

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások Hajdúhadházon

- **Önkormányzati segély:** a létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére nyújtható, ha családjukban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Az önkormányzati segély formái:

- a) alkalmanként adott segély pénzbeli ellátásként
- b) természetben nyújtott ellátásként adható élelmiszerre, tankönyvre, tüzelőre, a közüzemi díjakra, illetve a gyermekintézmények térítési díjának kifizetésére, valamint a család szükségletét szolgáló gazdálkodást segítő támogatásra
- c) az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként nyújtott önkormányzati segély
- d) rendkívüli gyógyszersegély.

- **Gyors segélyben** részesíthetők kérelemre azok a személyek, akik betegség, haláleset, vagy elemi kár miatt létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe kerülnek és családjukban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át, egyedül élő esetén annak 350%-át.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztés az óvodák programjában kiemelt szerepet játszik, az óvodai programokban többek között az egészséges életmódra nevelés és a kötelező testnevelés foglalkozás is szerepel.

Az egészséges életmódra nevelés ebben az életkorban rendkívül nagy jelentőséggel bír. Az óvodai nevelés fontos feladata a gyermek gondozottsága, az egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása; a gyermek testi- lelki fejlődésének elősegítése.

Az óvodákban egészségnapokat, sport-délelőttöket, játékos sport napokat szerveznek a szülők bevonásával.

A 2012. évben a Szivárvány Óvoda gyermekei a Bozsik-programon keresztül részt vettek a Tégláson megrendezésre kerülő futball játékokon.

Körök, klubok szakkörök:

- **Torzsás Néptánc együttes**
Jelenleg két csoportban dolgoznak; az általános iskolás korúaktól az egyetemista felnőttekig fogja össze a néptáncot kedvelőket. Számos városi rendezvény sikeres fellépői.
- **Majorette csoport**
2010 szeptemberében alakult. Jelenleg 26 gyerek vesz részt a csoport munkájában.
Fellépéseket vállalnak a város különböző rendezvényein pl. Torzsás Napok, Idősek Napja.
- **Hip-Hop csoport**
2011 szeptemberében alakult egy csoport, de a nagy érdeklődés miatt jelenleg már két csoportban dolgoznak. Első bemutatkozásuk a Márton Napi rendezvényen történt. Dinamikus, látványos táncot mutatnak be.
- **Hajdúvitéz Kulturális és Sportegyesület**
lovak oktatás, íjászkodás, néptánc
- **Hajdúhadházi Kosárlabda Klub**
kosárlabda

Gyermekek részére szervezett egyéb programok

A Csokonai Művelődési Ház évente két alkalommal tart gyermekelőadásokat az óvodások és kisiskolások részére. Egy napon 4 előadást szerveznek, délelőtt kettőt az óvodások, délután kettőt a kisiskolások részére. Látogatói létszám. kb. 4 x 250 = 1000 gyerek

Az ünnepkörökhöz kapcsolódóan a Művelődési Ház játszóházi foglalkozásokat tart pl. húsvéti, karácsonyi játszóházak. A szabadidő hasznos eltöltése szombati napokon. Részvevők száma: 30 fő/alkalom.

2013-ban a gyermeknap a Művelődési Ház környezetében került megrendezésre a részvevők száma körülbelül 300 fő volt.

Ifjúsági hangverseny

A Debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola szimfonikus zenekarának közreműködésével. Évente egy alkalommal. A részvevők száma 260 fő volt.

A Föld Napja – környezetünk védelmében (2013.)

Filmvetítés – animációs természeti film. A filmet hozta és kommentálta Molnár Gábor. Célközönsége az általános iskolák tanulói. A résztvevők száma 250 fő.

Uniós pályázatok keretén belül megszervezett táborok:

- TÁMOP „Ugródeszka” 2011. évben
- Balatoni nyári táborok:
 - nyelvi tábor résztvevők száma: 25 fő
 - tánc tábor résztvevők száma: 25 fő
 - nyári kézműves tábor résztvevők száma: 60 fő.

A Földi János Könyvtár, Emlékház és Hajdúhadházi Galéria szervezésében megvalósult programok 2013.

- Mesepszichológia előadás 60 fő
- Adventi kézműves (SNI-s gyerekek, Támogató szolgálat gondozottjainak) 18 fő
- Húsvéti kézműves foglalkozás (SNI-s gyerekeknek)
- Föld Napja kézműves foglalkozás
- Könyvtárhasználati foglalkozás SNI-s gyerekeknek

2014.

- Hajdúhadház hagyományai és kézműves foglalkozás gimnazistáknak 27 fő
- Népmese program 33 fő
- Kézműves foglalkozás gimnazistáknak 18 fő
- Szövegértő fejlesztő képzések általános iskolásoknak és óvodásoknak 15 fő/alkalom
- Óvodások tavaszi versmondása 25 fő

A Hajdúhadházi Mikrotérsgéi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájának szervezésében megvalósult programok:

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai kiemelt feladatuknak tekintik a Hajdúhadházon élő dolgozó szülők gyermekei számára a tanítási időn kívüli minőségi gyermek felügyelet biztosítását, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló innovatív módszerek-, alternatívák megismertetését.

A Nyári Játszóház helyszínét a Hajdúhadházi Református Óvoda és Általános Iskola Kossuth úti intézményegysége biztosította, a programban 45 gyermek vett részt 2 héten keresztül. A program megvalósulását az önkormányzat által alkalmazott diákmunkások és önkéntesek is segítették.

A Nyári Játszóház közösség-, és értéktéremtő, hiánypótló szolgáltatás, melyet a szolgálat munkatársai a jövőben is meg kívánnak valósítani.

A Társas- Játék Klub, mely minden héten csütörtökön délután 13.00-18.00 között valósul meg.

Célcsoport: a Hajdúhadházon élő gyermekek és családtagjaik korhatár nélkül. A klub már 2013. áprilisa óta működő szolgáltatás. A településen élő gyermekek, fiatalok és szüleik számára alternatív lehetőséget kínál a szabadidő hasznos eltöltéséhez. A célja a közösségformálás, a közösségi színtér biztosítása a csellengés,

deviáns viselkedés megnyilvánulások megelőzése. A szabadidős tevékenységek szervezését, a szabadidő hasznos eltöltésének megtanítását, és megszerettetését már gyermekkorban el kell kezdeni, hogy a kreativitás kibontakoztatása váljon az önmegvalósítás egyik eszközévé.

A Társas-Játék Klub foglalkozásai során a család együtt, hasznosan töltheti el a szabadidejét, rekreálódhatnak. A célcsoport tagjai számára anyagi források nem állnak rendelkezésre, hogy a költséges társasjátékokat, fejlesztő játékokat megvásárolják. A Szolgálat munkatársai küldetésüknek tekintik a prevenciót, a veszélyeztetettség megelőzését, a családi élet harmóniájának megteremtését, melyeknek közvetett eszköze lehet az „együttjátékozás”.

A családgondozók a Társas- Játék Klub működtetése során hozzájárulnak a szolgálattal kapcsolatba kerülő gyermekek és családjaik szemléletének formálódásához, az egészséges életvitelük kialakításához, személyiségérésükhöz, sikeres iskolai előmenetelükhöz, valamint elősegítik a településen élő fiatalok minőségi kortárs kapcsolatainak alakulását.

A Társas-Játék Klub megvalósulását támogatta a Hajdúhadház Város Önkormányzata a **Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon** című ÉÁOP-5.1.1/D-12 kódszámú Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések projekt keretében elkülönített Programalap felhasználásával megvalósuló Társas- Játék Programsorozat keretében.

A pályázati forrás elnyerését követően a Társas- Játék Klub új programelemekkel bővült az alábbiak szerint:

- **Karácsonyi Alkotóház 1- 2:** A szolgálattal kapcsolatban álló gondozott családok, majd a Fiatal anyák klubja tagjai számára kreativitásuk kibontakoztatása, fejlesztése érdekében kézműves tevékenységek szervezése, mellyel a mélyszegénység miatti hiányérzet kompenzálására van lehetőség.

A következő programelemek a 2015-ös év folyamán valósulnak meg.

- **Szociality Show 1:** A családok komplex segítése annak érdekében, hogy motiválttá váljanak a társadalmilag elfogadott értékek és normák szerinti életvitel kialakítására, asszertivitásuk növekedjen, deprivált helyzetükből kiutat találjanak.

- **Szociality Show 2:**Érzékenyítő programelem, mely a következő kérdésekre keresi a választ a településen dolgozó szakemberek, észlelő – és jelzőrendszeri tagok bevonásával:

- Vajon igaz-e az, hogy a szegények többsége nem akar dolgozni? A segélyekből tényleg jobban meg lehet élni, mint a munkából? A sok gyerek vállalása valóban alkalmas arra, hogy a szegény családok megélhetési forrása legyen?

Átéltetik a szegénység adta anyagi korlátokat.

Húsvéti Alkotóház: A jeles napok, ünnepek megéléséhez való hozzásegítés, a résztvevők olyan kézműves tevékenységeket sajátíthatnak el, amelyek elősegítik a család lakókörnyezetének dekorálását, komfortosítását. Cél az alkotás öröme, a szépérzék fejlődése, élményszerzési lehetőség.

Csocsó- bajnokság: Játékosan és közösség teremtő módon ráirányítja a figyelmet az egymásra figyelésre, a „hideg fejre”, hiszen ezekre nem csupán a játékasztalon, de a hétköznapi életben is nagy szükség van.

Malom – bajnokság: A világon mindenhol elterjedt kétszemélyes, táblás stratégiai társasjáték, mely olcsó, minden korosztály számára izgalmas és megtanulható.

Drogprevenciós előadás: dr. Zacher Gábor toxikológus 2 előadást tart. Kiss József szociális munkás 3 előadása a drogfogyasztás, szerhasználat veszélyeiről (1 előadás megvalósult 2014 decemberében).

Az Életfa Segítő Szolgálat Egyesület szervezésében megvalósuló programok:

- Kölyökidő!

A program célja, hogy összehozzák a településen élő fiatalokat és önkéntes segítőkkel közösen, együtt gondolkodva olyan ötleteket keressünk, melyek másoknak is érdekesek. A munka során abban segítenek, hogy eljuthassanak a fiatalok egy ötlettől a megvalósításig a közösségükkel együtt. A segítőknek csoportvezetői tréninget tartanak, hogy megerősödjenek a fiatalok a szervezés, tervezés és létrehozás fázisában.

A klubfoglalkozások péntekenként vannak, felváltva filmklub és rajzműhely. Később ehhez hozzáadódott az újságíró klub is.

- „Egy kép sokszor többet mond ezer szónál”

A folyamat során a hajdúhadházi fiatalok készítenek filmeket, fotókat és írásokat saját mindennapjaikról, életükről, problémáikról. A foglalkozások során egy technikai tudást is elsajátíthatnak a résztvevők, hogy minél magabiztosabban örökíthessék meg a saját és az őket körülvevő közösség élményeit. Az elkészült munkákat bemutatják a településnek, és elsősorban az internet segítségével akár a településen kívülieknek is.

I. képzés: március 13, 27. (22 fő)

II. képzés: augusztus 27. (5 fő)

Az alkotási folyamatban 25 fő vett részt.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Hajdúhadházon az intézményi gyermekétkeztetésben a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde konyhája és a Hajdúhadház Városi Önkormányzat Városgondnoksága által működtetett három konyha vesz részt, melyből kettő konyha az iskolai nevelésben résztvevő, egy konyha az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek számára főz.

A 4.1.3. számú táblázatban már bemutatásra került a kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya.

Az Aranykapu Óvodában a 2013-as évben átlagosan 12 gyermek után fizettek 100%-os térítési díjat, 4 gyermek után 50 %-os térítési díjat, és 150 gyermek volt jogosult ingyenes étkezésre.

A Három Szirom Óvodában 2013-ban összesen 160 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben (1 gyermek speciális étrend miatt nem étkezett), 6 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 136 gyermek részesült.

A Szivárvány Óvodában 2013-ban 180 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből 2 gyermek után 100 %-os térítési díjat, 3 gyermek után 50 %-os térítési díjat fizettek a szülők és 175 gyermek ingyenesen étkezett.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődében 2014. december 31-én 19 gyermek ingyen étkezett, 8 gyermek után 50 %-os térítési díjat, 22 gyermek után 100 %-os térítési díjat fizettek a szülők.

Hajdúhadház évek óta részt vesz a nyári gyermekétkeztetésben. Az Emberi Erőforrások Minisztere 2013-ban is támogatásra érdemesnek találta Hajdúhadház Város Önkormányzata pályázatát, melynek eredményeképpen 2013. július 01-től - 2013. augusztus 30-ig terjedő időszakban 1100 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére napi egyszeri meleg étkeztetést tudunk biztosítani.

A nyári gyermekétkeztetés 2014-ben is megvalósult, mely során 2014. június 16 – 2014. augusztus 15-ig terjedő időszakban 1332 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére napi egyszeri meleg ételt tudunk biztosítani.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hajdúhadházon a szolgáltatások nyújtásakor az egyenlő bánásmód követelménye érvényesül, nincs hátrányos megkülönböztetés.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Hátránykompenzáló juttatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és óvodáztatási támogatás. A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek ingyenes érkezésre, tankönyvre jogosultak, a tartósan beteg gyermekek pedig 50%-os támogatási intenzitású étkezésre és tankönyvre.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 13. pontja értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) **különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:**

- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nkntv. 4. § 25. pontja)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített agy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Nkntv. 4. § 3. pontja)

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladati iránti erős motiváció, elkötelezettség. (Nkntv. 4. § 14. pontja)

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalmát és a hátrányos helyzet illetve a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának szabályait 2013. szeptember 1-jétől a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény tartalmazza.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Hajdúhadházon három önkormányzati fenntartású és egy református egyház által fenntartott óvoda működik. Az alábbi táblázatok külön-külön mutatják be az óvodákat.

Három Szirom Óvoda 2014-2015. év

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	-	
Hány településről járnak be a gyermekek	-	
Óvodai férőhelyek száma	175	
Óvodai csoportok száma	7	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00 – 17.00-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	6 – 7 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	13	2

Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	13	2
Gyógypedagógusok létszáma	-	-
Dajka/gondozónő	7	-
Kisegítő személyzet (óvodatitkár)	1	-
2013.09.01-től 3 óvodai csoportonként 1 fő pedagógiai asszisztens	2	-

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Aranykapu Óvoda 2014/2015. év

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	150fő	
Óvodai csoportok száma	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-17ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	(06.16-07.19-ig); (08.10-08.31-ig)Ügyelet:07.20-08.07-ig	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	11	2
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	11	
Gyógypedagógusok létszáma		0
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítő személyzet	2	0
2013.09.01-től 3 óvodai csoportonként 1 fő pedagógiai asszisztens	2	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Szivárvány Óvoda 2014/2015. év

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	-	
Óvodai férőhelyek száma	175	
Óvodai csoportok száma	7	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7 – 17 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: () /Városi szinten történő egyeztetés alapján ügyeletet tartunk./	2015.06.16. - 2015.08.31.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	13	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	13	-
Gyógypedagógusok létszáma	0	-
Dajka/gonдозónő	7	-
Kisegítő személyzet /óvodatitkár – tálalós/	2	-
2013.09.01-től 3 óvodai csoportonként 1 fő pedagógiai asszisztens	2	-

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda adatai nem állnak a rendelkezésünkre.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

Három Szirom Óvoda

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	9	0
2010.	16	0
2011.	15	0
2012.	11	0
2013.	4	0
2014.	0	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Aranykapu Óvoda

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	3	3
2010.	16	16
2011.	10	10
2012.	3	3
2013.	0	0
2014	0	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Az Aranykapu Óvodában csökkent az elutasított gyermekek száma, 2013-ban és 2014-ben egyetlen gyermeket sem kellett elutasítani. A korábbi években elutasított gyermekek mindegyike halmozottan hátrányos helyzetű volt.

Szivárvány Óvoda

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	8	4
2009.	0	0
2010.	0	0
2011.	0	0
2012.	0	0
2013.	0	0
2014	0	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A Szivárvány Óvodában legutoljára 2008-ban utasítottak el gyermeket, ekkor az elutasítottak fele hátrányos/ halmozottan hátrányos helyzetű volt. Ezt követő években az Óvoda minden gyereket tudott fogadni.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda adatai nem állnak a rendelkezésünkre.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	808	23	532	6	609	0
2009	768	23	534	6	605	0
2010	784	23	532	6	605	0
2011	753	23	550	6	615	0
2012	729	23	550	6	615	0
2013	751	20	467	5	499	0
2014	n.a.	20	500	3	472	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat által vizsgált időszakban nem változott az óvodai csoportok száma, az óvodai férőhelyek száma és a beíratott gyermekek száma viszont növekedett. Óvodai gyógypedagógiai csoport Hajdúhadházon nem működik.

A 2013 - 2014. évi adatok az önkormányzati fenntartású óvodák adatait tartalmazzák.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

Három Szirom Óvoda

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma (októberi statisztikai létszám)	11	15	10	12	1	49
Más településről bejáró gyermekek létszáma	-	-	-	-	-	-
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	-	5	7	4	2	18
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma (HH)	-	2	4	2	2	10
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma (HHH)	-	6	8	4	8	26+1fő 8éves
Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma (októberi statisztikai létszám)	12	16	15	20	2	65
Más településről bejáró gyermekek létszáma	-	-	-	-	-	-
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	-	4	6	9	3	22
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma (HH)	-	5	7	3	5	20
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma (HHH)	-	6	8	9	11	34+2fő 8éves
Tagóvoda – Poroszlai kerti óvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma (októberi statisztikai létszám)	8	11	16	14	3	52

Más településről bejáró gyermekek létszáma	-	-	-	-	-	-
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	-	3	4	2	6	15-
beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma (HH)	-	3	-	7	2	12+1fő 8éves
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma (HHH)	-	2	7	7	7	23+2fő 8 éves
2014-2015. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma (októberi statisztikai létszám)	33	48	46	34	-	161
Más településről bejáró gyermekek létszáma	-	-	-	-	-	-
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma (HH)						141
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma (HHH)						87

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

2012-2013. évben:

A székhelyre járó gyermekek 55 %-a HHH, 20 %-k HH-s gyermek. A gyermekek 36 %-a hiányzik 20 %-ot meghaladóan.

Az 1. tagóvodába járó gyermekek 55 %-a HHH, 30,7 %-k HH-s gyermek. A gyermekek 33,8 %-a hiányzik 20 %-ot meghaladóan.

A Poroszlai kerti óvodába járó gyermekek 48 %-a HHH, 25 %-k HH-s gyermek. A gyermekek 28,8 %-a hiányzik 20 %-ot meghaladóan.

A székhelyre és az 1. tagóvodába beiratkozott gyermekekhez képest ugyanolyan arányban vannak a HHH gyermekek. A beiratkozott gyermekek számához képest a Poroszlai kerti tagóvodában vannak a legkisebb arányban a HHH gyerekek.

2014-2015. évben:

A Három Szirom Óvodába járó gyermekek 87,5 %-a HH-s, 54 %-a HHH-s gyermek.

Aranykapu Óvoda

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma (októberi statisztikai létszám)	23	38	64	29	4	158
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	7	21	15	21	4	68
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma (HH)	6	8	10	2	0	26
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma (HHH)	22	34	38	22	1	117

2014-2015. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma (októberi statisztikai létszám)	32	38	36	28	6	140
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	13	17	9	15	1	55
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma (HH)	28	27	24	24	4	129
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma (HHH)	21	35	31	28	3	106

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

2014-ben az intézménybe beíratott gyermekek 75,7 %-a HHH, 92 %-a HH. A beíratott gyermekek 39 %-a hiányzott 20 %-ot meghaladóan az óvodából.

Szivárvány Óvoda

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma (októberi statisztikai létszám)	27	43	62	50	5	187
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	14	14	27	17	1	73
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma (HH)	8	17	26	20	2	73
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma (HHH)	19	26	31	28	3	107
2014-2015. év						
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma (októberi statisztikai létszám)	29	49	48	34	2	162
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	3	5	11	5	-	24
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma (HH)	7	6	8	5	1	27
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma (HHH)	21	42	38	29	1	131

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A Szivárvány Óvodában a 2012/2013. nevelési évben az intézménybe beíratott gyermekek 57 %-a HHH, a gyermekek 39 %-a HH volt. A 20 %-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma megegyezett a HH gyermekek számával. A legnagyobb arányban az 5 éves gyermekek iratkoztak be az óvodába.

A 2014/2015. nevelési évben az intézménybe beíratott gyermekek 16,6 %-a HH-s, 80,86 %-a HHH-s. A legnagyobb arányban a 4 éves gyermekek iratkoztak be.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda adatai nem állnak a rendelkezésünkre.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Három Szirom Óvoda

2012-2013. év						
Székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Margaréta csoport	7					
Rakéta csoport	3					
Összesen:	10					
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	3					
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	-					
Tagóvoda (Teplomkerti óvoda)						
Mókus Csoport	7	-	-	13	8	-
Mazsola csoport	6	1	-	12	4	-
Maci csoport	7	2	-	11	5	-
Összesen:	20	3	-	36	17	-
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	4	-	-	11	-	-
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	-	-	-	2	-	-
Tagóvoda (Poroszlai kerti óvoda)						
Alma csoport	6	1	-	14	6	-
Tulipán csoport	7	2	-	11	4	-
Összesen:	13	3	-	25	10	-
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	2	-	-	7	-	-
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. Szakszolgálat véleményével)	1	-	-	2	-	-

Három Szirom Óvoda						
2014-2015. év						
Székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1 Margaréta	5			16		
Csoport 2 Rakéta	6			12		
Csoport 3 Mókus	6			16		
Csoport 4 Mazsola	13			9		
Csoport 5 Maci	11			11		
Csoport 6 Alma	11			10		
Csoport 7 Tulipán	7			13		
Összesen	59			87		
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	34					
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. Szakszolgálat véleményével)						

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Aranykapu Óvoda

2012/2013. év						
Székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1	5	3	1	19	6	19
Csoport 2	5	1	2	16	8	16
Csoport 3	3	3	3	17	14	17
Csoport 4	4	1	0	22	10	22
Csoport 5	2	0	0	22	9	22
Csoport 6	5	2	0	22	12	22
Összesen	24	10	6	118	59	118
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	20	9	3	41	22	44
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat	3	0	0	1	0	1

véleménnyel)						
2014/2015. év						
Székhely						
Csoport 1	22	15	7	18	15	18
Csoport 2	21	13	1	17	12	17
Csoport 3	18	8	9	16	8	16
Csoport 4	23	0	23	18	6	18
Csoport 5	25	5	8	20	3	20
Csoport 6	20	7	3	17	7	17
Összesen	129	48	51	106	51	106
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	24	5	24	28	15	28
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	6	0	6	5	0	5

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Szivárvány Óvoda

2012/2013. év székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma
Csoport1	8		1	15		
Csoport 2	13	8	2	12		
Csoport 3	11	1		15		
Csoport 4	13	3		13		
Csoport 5	11	4	3	16		
Csoport 6	8	3		18		
Csoport 7	9	2	1	18		
Összesen	73	21	7	107		
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	2	-	2	3	1	3
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)						

2014/2015. év						
Csoport1	3	1	1	21	5	17
Csoport 2	6	1	2	16	2	13
Csoport 3	3	-	1	20	3	13
Csoport 4	6	1	2	18	-	13
Csoport 5	1	-	1	21	4	14
Csoport 6	3	1	1	18	4	16
Csoport 7	5	1	2	17	1	18
Összesen	27	5	10	131	19	104
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	1			1		
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)						

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda adatai nem állnak a rendelkezésünkre.

4.4.6. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás

Három Szirom Óvoda

2012-2013. év									
Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Margaréta csoport	23	7	30%	14	60,8%	4,2%	8,4%		
Rakéta csoport	25	3	12%	13	52%	1,8%	7,8%		
Összesen	48	10	20,8%	27	14,5%	6%	16,3%		
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	10	3	-	7	-	-	-		
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	1	-	-	1	-	-	-		
Tagóvoda vagy telephely									
Mókus csoport	24	7	29%	13	54%	4,2%	7,8%		
Mazsola csoport	22	6	27%	12	54%	3,6%	7,2%		
Maci csoport	19	7	36,8%	11	57,8%	4,2%	6,6%		
Összesen	65	20	30,7%	36	55,3%	12%	21,8%		
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	15	4	-	11	-	-	-		
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	2	-	-	2	-	-	-		
Tagóvoda vagy telephely									
Alma csoport	26	6	23%	14	53,8%	3,6%	8,4%		
Tulipán csoport	26	7	26,9%	11	42,3%	4,2%	6,6%		
Összesen:	52	13	25%	25	48%	7,8%	15%		
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	9	2	-	7	-	-	-		
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. Szakszolgálat véleményel)	3	1	-	2	-	-	-		

2014-2015. év									
Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport1 Margaréta	22	5	22	16	72	3	10	-	-
Csoport 2 Rakéta	22	6	27	12	54	3,7	7,5	-	-
Csoport 3 Mókusz	23	6	26	16	69	3,7	10	-	-
Csoport 4 Mazsola	23	13	56	9	39	8	5,5	1	0,6
Csoport 5 Maci	25	11	44	11	44	6,8	6,8	-	-
Csoport 6 Alma	23	11	47	10	43	6,8	6,2	1	0,6
Csoport 7 Tulipán	23	7	30	13	56	4,3	8	-	-
Összesen	161	59	36,6	87	54	36,6	54	2	1,2
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	34								
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)									

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Aranykapu Óvoda

2012/2013. év									
Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport1	24	5	21%	19	79%	3%	12,6%	1	4,2%
Csoport 2	25	5	20%	16	64%	3,3%	10,6%	1	4
Csoport 3	24	3	12%	17	70%	2%	11%	0	0
Csoport 4	26	4	15,4%	22	84,6%	2,6%	14,6%	0	0
Csoport 5	25	2	8%	22	88%	1,3%	14,6%	1	4%
Csoport 6	27	5	18,5%	22	88%	3,3%	14,6%	2	7,4%
Összesen	151	24	15,9%	118	78%	15,9%	78%	5	3,3%
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	31	4	12,9%	26	83,8%	2,6%	17,2%	1	3,2%
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	7	0	0%	7	100%	0%	4,6%	0	0%
2014/2015. év									
Csoport 1	23	22	100	18	78	17 %	18 %	2	0,09 %
Csoport 2	23	21	91	17	74	16%	16%	1	0,04%
Csoport 3	24	18	75	16	66	14 %	15 %	0	0 %
Csoport 4	23	23	100	18	78	17 %	16%	1	0,04 %
Csoport 5	25	25	100	20	80	19 %	21 %	0	0 %
Csoport 6	22	20	90	17	77	15 %	16 %	1	0,04 %
Összesen	140	129	92	106	75,7	16,3 %	17 %	5	0,035%
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	28	24	85	28	87	17 %	20 %	4	00,02 %
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. Szakszolgálat véleményel)	6	4	60	3	50	0,03 %	0,02 %	1	0,007 %

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Szivárvány Óvoda

2012/2013. év									
Székhely:	Létszám	Hh fő	HH arány%	HHH fő	HHH arány%	Hh arány a összlétszámához viszonyítva	Hhh arány a összlétszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű gyerekek létszáma	Sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport1	27	8	30	15	56	4	8		
Csoport2	26	13	50	12	46	7	6		
Csoport 3	26	11	42	15	58	6	8		
Csoport 4	26	13	50	13	50	7	7		
Csoport 5	27	11	41	16	59	6	9		
Csoport 6	27	8	30	18	67	4	10		
Csoport 7	28	9	32	18	64	5	10		
Összesen	187	73		107		39	58		
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	5	2		3					
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)									
2014/2015. év									
Csoport1	24	3	13	21	88	2%	13		
Csoport 2	23	6	26	16	70	4	10	1	4
Csoport 3	23	3	13	20	87	2	12		
Csoport 4	24	6	25	18	75	4	11		
Csoport 5	24	1	4	21	88	1	13		
Csoport 6	22	3	14	18	82	2	11	1	5
Csoport 7	22	5	23	17	77	3	10	2	9
Összesen	162	27		131				4	
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	2	1		1					
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)									

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Integrált felkészítés Pedagógiai Rendszere (IPR)

2011 szeptemberétől a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek a képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítéséhez, valamint az óvodai fejlesztő program szervezéséhez pályázat útján igényelt támogatásokból az oktatási esélyegyenlőséget biztosítottuk.

A program keretén belül elkészült az intézmények helyzetelemzése, valamint a HHH gyermekek számára beóvodázási programot készítettünk. A gyermekeknél bevezetésre került a DIFER-mérés, korszerű óvodapedagógiai módszerek, technikák kerültek bevezetésre. A zóvodák szorosabb együttműködést alakítottak ki az óvodán kívüli szervezetekkel: mint pl. gyermekjóléti, családsegítő szolgálat, védőnői hálózat, szakmai szolgáltatók, cigány kisebbségi önkormányzat, civil szervezetek.

Az óvodákban nagyon magas a HH-s és HHH-s gyermekek aránya. Az SNI-s és BTMN-es, fogyatékos és kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára a város intézményeiben biztosított az ellátás, amennyiben integrált nevelésük lehetséges.

Integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésben csak az önkormányzati óvodák vesznek részt.

4.4.7. számú táblázat - IPR

OM azonosító	Intézmény neve	Gyermekek létszáma			
		2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
		Integrációs, képesség-kibontakoztató támogatás			
030842	Aranykapu Óvoda	67	77	114	114
030839	Három Szirom Óvoda	75	93		-
030846	Szivárvány Óvoda	106	106	106	114

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	776	760	1536	768	50
2011/2012	809	743	1552	832	53,6
2012/2013	786	725	1511	735	48,6

Forrás: Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Hajdúhadházon az 1-4. évfolyamon tanuló gyermekek létszáma magasabb az 5-8 évfolyamon tanuló gyermekek számánál. A napközis tanulók száma 50 % körüli értékeket mutat.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2013/2014	602	604	1206	85	7
2014/2015	582	569	1151	83	7,2

Forrás: Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	28	27	55	3	4	7	3
2011/2012	28	25	69	3	4	7	3
2012/2013	29	25	54	2	4	6	3

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2013/2014	29	26	55	2	4	6	3
2014/2015	29	26	55	2	4	6	3

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.10. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

	Létszám (fő)	A helyben élő összes gyermekhez képest az arányuk
A településen élő általános iskolás korú gyermekek létszáma	1841	
Más településről bejáró általános iskolások	2	0,1 %
Más településről bejáró hh gyerekek	1	0,05 %
Más településről bejáró hhh gyerekek	0	0 %
Más településre eljáró általános iskolások	n.a.	n.a.
Más településre eljáró hh gyerekek	n.a.	n.a.
Más településre eljáró hhh gyerekek	n.a.	n.a.
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek	1283	69,6 %
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek	982	53,3 %

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok - 2013. év

Nem jellemző, hogy Hajdúhadházra bejárnának a gyerekek. A más településre eljáró gyermekek számára vonatkozóan nem állnak rendelkezésünkre adatok, de az általános iskolás korú gyermekek számából illetve a településen általános iskolába járó gyermekek számának különbözetéből arra lehet következtetni, hogy körülbelül 330 gyermek járhat át elsősorban a szomszédos településekre, Téglás és Bocskai kert általános iskoláiba.

A Hajdúhadházon működő Földi János Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, valamint a Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda felvételi körzete az egész település területére kiterjed.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	60	0
Szaktanítást végző tanítók száma	6	0
Szaktanítást végző tanárok száma	59	0
Gyógypedagógusok létszáma	10	0
Gyermekvédelmi felelős	2	0
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	54	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok (2013. év)

2014/2015. tanévben

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	51	0
Szaktanítást végző tanítók száma	28	0
Szaktanítást végző tanárok száma	51	1
Gyógypedagógusok létszáma	6	4
Gyermekvédelmi felelős	1	
Iskolaorvos	2	0
Iskolapszichológus	1/5	2
Kisegítő személyzet	9	6

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	Fő / %	
2010/2011	170	98,8
2011/2012	145	100
2012/2013	135	100
2013/2014	136	99

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodákra vonatkozó adatok

A városi óvodákban kinevezett gyógypedagógusi állás nincs. Az Aranykapu Óvodában a pedagógust, mint óraadót alkalmazzák 2010-től heti 4 órában. Az óvoda 11 óvodapedagógusa közül 5 fő fejlesztőpedagógusi végzettséggel is rendelkezik, akik csoporton belül heti 3 órában tartanak fejlesztő foglalkozást a gyermekeknek.

4.4.13. számú táblázat - Az Aranykapu Óvodában integráltan nevelt SNI-s gyermekek száma:

Tanév	Gyermekek száma
2010/11.	5 fő
2011/12.	3 fő
2012/13.	5 fő
2013/14.	8 fő
2014/15.	5 fő

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.14. számú táblázat - Fejlesztő foglalkozásban részt vevő gyermekek száma az Aranykapu Óvodában

Foglalkozás megnevezése	2011/12. tanév	2012/13. tanév	2013/14. tanév	2014/15. tanév
Logopédiai foglalkozás	42 fő	45 fő	46 fő	36 fő
Nevelési Tanácsadó által szervezett fejlesztő foglalkozás	1 fő	2 fő	0 fő	0 fő
Differenciált fejlesztésben részt vevő gyermekek	77 fő	121 fő	114 fő	114 fő
Gyógytestnevelés	20 fő	23 fő	34 fő	21 fő

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A 2012/13-as tanévtől továbbá utazó szurdopedagógus foglalkozik az Aranykapu Óvoda 1 fő hallássérült gyermekével.

A Szivárvány Óvodában a 2012/2013. nevelési évben nem volt sajátos nevelési igényű gyermek. Az óvodában 3 fő fejlesztő pedagógus van. Az óvoda 55 gyermeke logopédiai foglalkozáson, 40 gyermek gyógytestnevelésen vett részt.

A Szivárvány Óvodában integráltan nevelt SNI-s gyermekek száma

Tanév	Gyermekek száma
2013/14	0 fő
2014/15.	4 fő

A Szivárvány Óvodában fejlesztő foglalkozásban részt vevő gyermekek száma

Foglalkozás megnevezése	2013/14. tanév	2014/15. tanév
Logopédiai foglalkozás	30 fő	25 fő
Nevelési Tanácsadó által szervezett fejlesztő foglalkozás	0 fő	10 fő
Differenciált fejlesztésben részt vevő gyermekek	0 fő	0 fő
Gyógytestnevelés	16 fő	11 fő

A Három Szirom Óvodában 2012/2013. nevelési évben 48 gyermek részesült gyógytestnevelésben, 55 gyermek logopédia foglalkozásban. Az intézményben nincs gyógypedagógus. A 2013/2014. nevelési évben 47 gyermek vett részt logopédiai foglalkozáson, 39 gyermek gyógytestnevelésen. A 2014/2015. nevelési évben 44 gyermek logopédiai foglalkozáson, 10 fő differenciált fejlesztésben és 36 gyermek gyógytestnevelésen vesz részt.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda adatai nem állnak rendelkezésünkre.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

2013. év:

Sajátos nevelési igényű tanulók: - külön osztályban tanuló: 86 fő

- integráltan, normál tantervű osztályban : 19 gyerek

Beilleszkedési- tanulási- magatartási zavaros tanuló: 202 fő, közülük 3H-s 158fő (tanév végi létszám)

Tehetséges tanulók: - valamilyen sportágból (motorikus készsége kiemelkedő) 150

- ének és zeneművészeti ágban 160

- képzőművészetből 110

- magyar és idegen nyelvből 98

- matematika 16

Az intézmény sajátos nevelési igényű tanulói közül 86 fő enyhe értelmi fogyatékos. Ők szakértői bizottság által kiadott szakvélemény alapján kerültek osztályba sorolásra, ahol speciális tanterv alapján gyógypedagógusok tanítják őket.

A beintegrált SNI-s tanulók mozgásszervi, érzékszervi és enyhe értelmi fogyatékos szakvéleménnyel rendelkeznek. Fejlesztésük rehabilitációs és fejlesztő foglalkozásokon történik, egyéni fejlesztési terv alapján.

A hátrányos helyzetű tanulók száma: 1152fő, a tanulók 91%-a, ebből halmozottan hátrányos helyzetű 932 fő, 74%.

Alacsonyabb létszámú osztályokban próbálják a hátrányukat kompenzálni, korrepetálásokkal, egyéni és kiscsoportos fejlesztéssel. A Macika ösztöndíj pályázat keretében jelenleg több mint 100 tanuló mentortanárok segítségével készül továbbtanulásra.

Az intézményben nincs iskolapszichológus. A gyógypedagógusok száma 8 fő, munkájukat 4 gyógypedagógiai asszisztens segíti.

2014. év:

Az oktatási intézményben a beintegrált SNI-s tanulók száma 28 fő. A beilleszkedési-tanulási-magatartási zavaros tanulók száma 258 fő. A tehetséges tanulók száma jelenleg 350 fő.

Az intézményben van iskolapszichológus (1/5 fő), 6 gyógypedagógus (a tagozaton hiányzik 3 fő) és 4 gyógypedagógiai asszisztens.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Sem hátrányos megkülönböztetésről, sem jogellenes elkülönítésről nincs információnk. A Hajdúhadházon működő óvodák és iskolák a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartják szem előtt, együttműködnek egymással és a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény feladat-ellátási helyei között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában nincs eltérés.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda adatai nem állnak a rendelkezésünkre.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hátránykompenzáló juttatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és óvodáztatási támogatás. A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek ingyenes étkezésre, tankönyvre jogosultak, a tartósan beteg gyermekek pedig 50%-os támogatási intenzitású étkezésre és tankönyvre.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája a hatályos jogszabályoknak megfelelően folyamatosan szervez esetmegbeszéléseket, amennyiben a családgondozók a gyermek veszélyeztetettségét állapítják meg. Az esetmegbeszélések célcsoportja a gyermekjóléti szolgálat nyilvántartásában szereplő hátrányos helyzetű elhanyagolt, veszélyeztetett kiskorúak és családjaik.

Az esetmegbeszélések egyik formája az esetkonferencia, amely során a gyermekkel kapcsolatba kerülő valamennyi szervezet képviselője jelen van.

A családgondozók a napi munkavégzésük során folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermekek helyzetét a családokban. A szociális munka eszközeivel és módszereivel segítik a családokat abban, hogy a gyermekek biztonságos, rendezett családi körülmények között élhessenek.

Az esetmegbeszélések összehívására leggyakrabban az iskolai élettel összefüggő sikertelenségek (pl.: igazolatlan mulasztás, iskolaelhagyása, tankötelezettség teljesítése, beilleszkedési- tanulási- magatartászavar, stb) miatt került sor. Ezen alkalmakkor a jelen lévő szakemberek és a családtagok közösen készítenek cselekvési tervet az iskolai előmenetellel kapcsolatos problémák megoldása érdekében.

A családgondozók napi munkavégzésük során is nagy hangsúlyt fektetnek annak tudatosítására, hogy a mobilitás egyik lehetséges útja az iskolai tanulmányok folytatása és sikeres befejezése. A családokban, amelyekkel a családgondozók dolgoznak, meggyengült az iskolarendszerben megszerezhető tudás, mint érték szerepe. Önmagában a köznevelési intézmény nem képes a lemaradások kompenzálására. Az egyik legnehezebb feladat a szülők meggyőzése arról, hogy gyermekeik jövője szempontjából kiemelkedően fontos az iskolai sikeresség, s ehhez nekik kötelességük a megfelelő tárgyi feltételek és mentális támogatás biztosítása.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt problémák 39 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága	Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása a gyermekek szüleinek

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender -szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek –munkaügyi központok, KSH, APEH vagy OEP –sem kéri kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

Kapcsolódó jogszabályok:

- **Magyarország alaptörvénye XV. Cikke:**

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.”

- **A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény:**

„12. § (1) A munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat más munkavállaló jogának megsértésével, vagy csorbításával.

(3) A munka egyenlő értékének megállításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.”

- **Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény** megfogalmazza a közvetlen hátrányos megkülönböztetés és a közvetett hátrányos megkülönböztetés fogalmát.

Az Európai Unió kapcsolódó irányelvei:

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,

- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget –mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, mert az egyenlőtlenség pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők –közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

Ahhoz, hogy egyáltalán szembenézhessünk a problémákkal, első és legfontosabb lépésként érzékeny háttérelvezéseket kell készíteni. Látnunk kell, hogy egy sor gazdasági, szociális, gyermekvédelmi, munkaügyi, bűnözési, egészségügyi problémának nincs megoldása, ha nem gender-érzékeny eszközökkel nyúlunk hozzájuk. Az adatok elemzése, az általuk tükrözött társadalmi folyamatok feltárása segít megérteni, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek –a látszattal és a gyakran hangoztatott ideológiákkal szemben –nem lelki, nem is biológiai alapokon nyugszanak elsősorban, hanem politikai, hatalmi, gazdasági természetűek.

A városban található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor.

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	4225	4041	n.a.	n.a.	1160	822
2009	4188	4035	n.a.	n.a.	1007	725
2010	4246	4043	n.a.	n.a.	1091	864
2011	4266	4086	n.a.	n.a.	1015	848
2012	4277	4107	n.a.	n.a.	1269	1056

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A nők munakerő-piaci hátránya egy összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők Hajdúhadházon való foglalkoztatottságának mutatói rávilágítanak arra, hogy a munkanélküliség nagyobb arányban érinti a férfiakat, mint a nőket. A 2011. év adatai alapján a munkavállalási korú férfiak 23,7 % -a munkanélküli, a nők körében ez az arány 20,7 % -os értéket mutat. A 2012. év adatai alapján a munkavállalási korú férfiak 29,6 % -a munkanélküli, a nők körében ez az arány 25,7 % -os értéket mutat..

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincsenek adataink a nők foglalkoztatást segítő és képzési programokban való részvételére vonatkozóan.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

5.1.2. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	822	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	725	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	864	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	848	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	1056	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Kifejezetten a nők iskolai végzettségére vonatkozó adataink nincsenek. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőké.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincsen információnk hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor- mányzati	egyéb			
2008	591	1	0	20 fő	0	0	20
2009	573	1	0	20 fő	0	0	20
2010	550	1	0	20 fő 2010.12.01- től 24 fő	0	0	24
2011	559	1	0	24 fő	0	0	24
2012	573	1	0	24 fő 2012.04.01.- től 48fő és 14 fő	0	0	62
2013	598	1	0	48+14	0	0	62

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

Hajdúhadházon egy bölcsőde, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde működik (társulási fenntartásban). A korábbi években nagy gondot jelentett a folyamatos férőhelyhiány, azonban egy sikeres Európai Unió pályázatnak (ÉAOP-4.1.3/B-09-2009-0011 Új bölcsőde létrehozása Hajdúhadházon) köszönhetően az Önkormányzat megoldotta ezt a problémát. 2012-ben átadásra került 1 új bölcsődeépület főzőkonyhával, amelyben 48 bölcsődei férőhelyet tudunk biztosítani az eddigi 20 bölcsődei férőhely helyett. Az új bölcsődében számos új szolgáltatást (pl.: időszakos gyermekfelügyelet, játszócsoport stb.) nyújtunk, illetve naponta több mint, 8 óras nyitva tartást biztosítunk. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését segítő szakmai segítők is alkalmazunk, illetve az akadálymentesítés révén fogyatékkal élők számára is megközelíthető és bejárható az intézmény.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde Hajdúhadházi Telephelye 2014. augusztus 31-ig működött. A bölcsődei ellátás 2014. szeptember 1-jétől a 48 férőhelyes székhely intézményben történik.

Hajdúhadházon jelenleg nem működik családi napközi.

Hajdúhadházon három önkormányzati fenntartású és egy egyházi fenntartású óvoda működik, maximális kihasználtsággal.

A Város vezetése már korábban is felismerte egy új óvoda építésének szükségességét, ezért az Új Széchenyi Terv Észak-Alföldi Operatív Program támogatási rendszeréhez “Három Szirom Óvoda építése Hajdúhadházon” címmel benyújtotta ÉAOP-4.1.1/A-11-2012-0014 jelű pályázatát. A pályázatot a Regionális Operatív Program Irányító Hatóság vezetője 199.630.688,-Ft összegű támogatásra érdemesnek ítélte. Az új óvoda 2014 márciusában megépült, a gyerekek a 2014/2015. nevelési év kezdetén vehették birtokba az új épületet.

A Három Szirom Óvoda új épülete a Bajcsy-Zsilinszky utca elején, a Poroszlai Kúria helyén épült. Az épület érdekes építészeti megoldással egy kör alakú folyosóval ölelni körül a telek közepén található védett tiszafát. Az óvoda épületében öt csoportszoba és egy tornaterem is helyet kapott.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	6	790	131
2009	7	757	108
2010	8	758	95
2011	8	745	93
2012	8	744	93
2013	8	788	98

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Hajdúhadházon 6 területi védőnő és 2 iskolavédőnő van. A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak az iskolavédőnők. A felvilágosító előadások ellenére a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, valamint a védőnők gyakran találkoznak olyan esetekkel, amikor a gyermekkorú maga is gyermeket vár. (2014-ben 6 fő gyermekkorú várandós volt, a 14-18 évesek között sokkal több, átlagosan 30 fő egy évben.)

Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy a felvilágosító előadásokra még nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

A **Védőnői Szolgálat** nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermeket ellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is. A fenti táblázat adatai bemutatják, hogy a védőnőkre átlagosan mennyi 0-3 éves gyermek jut.

A védőnők tapasztalatai alapján a gondozott várandósok jelentős része rossz szociális, higiénés, lakás körülmények között él. A fogamzásgátló módszereket nem ismerik, de ha ismerik sem alkalmazzák. Előfordul, hogy szülés után egy éven belül újra terhesek lesznek. A terhességek 90 %-a nem előre tervezett, véletlenül megfogant. A terhes nők nagy része a vizsgálatokra elmegy, de jellemző, hogy aki egy gyermekével nem ment el a vizsgálatokra, az nem megy el a későbbi várandósságok alatt sem.

A védőnők mindenkit egyformán tájékoztatnak az esedékes vizsgálatokról, azok helyéről, idejéről, a szükséges beutalókról. A várandós tanácsadáson érkezési sorrendben történik az ellátás.

A gyermekgondozás területén a **Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája** is segítséget nyújt a családoknak.

A Szolgálatnál 2014 májusa óta működik a **Fiatal anyák klubja**, kéthetente csütörtökön délelőttönként.

A célcsoport a mélyszegénységben élő, első sorban roma származású kisgyermeket nevelő anyák, akik a település szegregátumaiban élnek.

A Fiatal anyák klub tematikája:

- gyermekgondozás- nevelés;
- a játék szerepe és jelentősége a gyermekek életében,
- gyermekbetegségek, védőoltások fontossága,
- meseolvasás, mondókázás, értelmi fejlesztés fontossága,
- korai szülővé válás nehézségei, tudatos gyermekvállalás,
- kézműves tevékenységek a családban,
- nők- anyák- munkavállalása;
- háztartás gazdálkodás, háztartásvezetés,
- családi munkamegosztás, családon belüli szerepek.

A program megvalósításába bevonásra került a helyi Védőnői Szolgálat munkatársa, valamint óvodapedagógus végzettségű szakember is.

A szükségletfelmérés idején az intézményi statisztikák figyelembevételével a családgondozók mindennapi tapasztalatai alapján úgy tervezték, hogy egy 10-15 főből álló nyitott csoportot működtet a szolgálat. A megvalósítás során azonban nyilvánvalóvá vált, hogy nagyon nehéz a tervezett létszámot elérni, és a célcsoport tagjait a programban tartani. A kirekesztettségben élő fiatal nők/anyák alulmotiváltak a csoportos foglalkozásokon való részvétel iránt, azonban a program megismerése után szívesen vesznek részt a foglalkozásokon, az ott elhangzottakat beépítik mindennapi gyermeknevelés, háztartásvezetés során.

A kisgyermekes anyák a klubfoglalkozásokra gyermekeiket is magukkal vihetik, számukra a program ideje alatt gyermekfelügyeletet biztosítanak.

A Fiatal anyák klub működésének eddigi tapasztalatai alapján elmondható, hogy a programban tartósan részt vevő anyák családi, szociális körülményei javultak, gyermeknevelési ismeretei bővültek.

A gyermekeik teljes körű ellátása során az itt megszerzett ismereteket tudják hasznosítani, ezáltal javultak a mélyszegénységben élő gyermekek egészséges fejlődési feltételei.

A Fiatal anyák klub megvalósulását támogatta Hajdúhadház Város Önkormányzata a Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon című ÉÁOP-5.1.1/D-12 kódszámú Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések projekt keretében elkülönített Programalap felhasználásával megvalósuló Társas-Játék Programsorozat keretében. A Gyermekjóléti Szolgálat 2014-ben Karácsonyi Alkotóház címmel szervezett karácsonyi ünnepséget 13 anya és családtagjai részére.

A tudatos gyermekvállalás, és a szexuális úton terjedő betegségek megelőzése érdekében a Gyermekjóléti Szolgálat programját óvszeradománnyal támogatta a JPH Trading Kft. (H-2083 Solymár, Hóvirág u. 5. sz).

Az Élelmiszerbank Egyesület tartós élelmiszer adománnyal járult hozzá a programban résztvevők mélyszegénység miatti hiányérzetének kompenzálásához.

A Magyar Református Szeretetszolgálat Közhasznú Alapítvány (4026 Debrecen, Hatvan u. 1/a) Tiszántúli központja ruhaadománnyal támogatta a rászoruló családokat.

A Palánta Sorsfordító Alapítvány (Budapest, Rottenbiller u. 24. szám) kiadványaival tette színeesebbé a családok életét, és segítette a szülők gyermeknevelési ismereteinek bővítését.

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria helyt ad a „Zenébölcsei”-nek, mely 2014. februárban indult, heti rendszerességgel megtartásra kerülő Baba-mama zenés program. 2014 június hónaptól Baba-mama zenés torna várja az érdeklődő kismamákat. A résztvevők száma alkalmanként 26 fő.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	n.a	n.a	n.a
2009	n.a	n.a	n.a
2010	n.a	n.a	n.a
2011	n.a	n.a	n.a
2012	70	21	21

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányságra családon belüli erőszak miatt 2012-ben 70 bejelentés érkezett, melyből 21 alkalommal ideiglenes megelőző távoltartást rendeltek el. A bíróság mind a 21 alkalommal elrendelte a távoltartást.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai krízishelyzetben megoldást jelenthetnek azok számára, akiknek nincs hová menniük. Hajdúhadházon anyaothton, családok átmeneti otthona nem található.

Hajdúhadházon lehetőség van a helyettes szülői ellátás igénybevételére. A tevékenységet egy fő látja el a településen, az elhelyezhető gyermekek száma 2.

Hajdúhadházon 2013-ban senki sem vette igénybe a helyettes szülői ellátást. Az eddigi tapasztalatok szerint – probléma esetén – a szülők a gyermekek, valamint a családok átmeneti otthonát választják. A helyettes szülői ellátás az átmeneti otthonokkal ellentétben helyben áll rendelkezésre és sokat segítene azokon a családokon, ahol a szülők akadályoztatásuk (pl.: kórházi kezelés, műtét) miatt a gyermekek felügyeletét a rokonok, nagyszülők segítségével nem tudják megoldani. Ezzel megelőzhető lenne a hatósági intézkedéssel járó gyermekvédelmi gondoskodás és a gyermekeknek iskolát sem kellene váltani, nem szakadnának el teljesen környezetüktől.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	18	6	0	0	0	0
2009	18	6	0	0	0	0
2010	10	1	0	0	0	0

2011	10	1	0	0	0	0
2012	10	1	0	0	0	0
2013	10	1	0	0	0	0
2014	11	1	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testületében a 2010. évi helyi önkormányzati választások óta mindösszesen egy nő foglal helyet. A korábbi években is a férfiak voltak többségben, de a nők aránya magasabb volt a jelenleginél. A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal jegyzői és aljegyzői pozícióját jelenleg nők töltik be. A Polgármesteri Hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak. A Hajdúhadházon működő óvodák, iskolák, a bölcsőde, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat és a Városgondnokság vezetői pozícióját jelenleg nők töltik be. A Hajdúhadházi Járási Hivatal és a Hajdúhadházi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségének vezetői pozícióját férfiak töltik be.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.7 számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil	Összes
2008	1	1	1	n.a	3
2009	0	1	0	n.a	1
2010	0	0	0	n.a	0
2011	0	0	1	n.a	1
2012	0	0	0	n.a	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A szegény, sokgyermekes családokban gyakori minta, hogy a legidősebb lánytestvér feladata a gyereknevelésben és házimunkában való intenzív részvétel, amely akár az iskolába járásban és megfelelő teljesítésben is hátráltathatja a lányt. Ezeknek a lányoknak az esélyeit tovább rontja, ha a lakóhelyen nincs megfelelő bölcsődei/óvodai/iskolai ellátás, illetve ha például a szülők a nyílt diszkrimináció és szegregáció miatt úgy döntenek, hogy nem járatták a gyerekeiket a helyi oktatási-gyermekfelügyeleti intézménybe. A szegényebb, alacsonyabb iskolázottságú csoportok körében, ugyanis ha a lányok nem tanulnak szakmát, illetve alacsonyabb presztízsű, kevésbé keresett vagy rosszabbul fizető szakmák felé orientálódnak, jelentősen nő az esélyük arra, hogy benne ragadnak a szegénységben, nem tudnak önállóan boldogulni, és tartósan kiszorulnak a munkaerőpiacról.

Speciális helyzetben lévő nők kiemelt segítése:

- Kismamákat, kisgyermeket nevelőket
- 45 év feletti nőket
- Sokgyermekes családanyákat
- Gyermekeiket egyedül nevelőnők

Megoldási alternatívák:

1. a hátrányos helyzetű családok segítése, támogatása, figyelemmel kísérése oly módon, hogy a családban nevelkedő gyerekek helyzetét ne befolyásolja, hogy milyen neműek
2. pályaaorientáció, tehetséggondozás, a továbbtanulás támogatása – a foglalkoztatási nemi szegregáció csökkentése céljából
3. olyan tananyagok kifejlesztése és használata, amelyek figyelembe veszik a nemek esélyegyenlőségének szempontjait- helyi tantervben

4. kisebbségi, hátrányos helyzetű pedagógusok, dajkák, stb. (pl. roma nők) alkalmazása
5. szakemberek- pedagógusok, orvosok, szociális munkások, hivatali dolgozók, stb. érzékenyítése
6. női munkaerő-piaci problémák megoldásának eszközét jelentik az Európai Unió pályázatok - munkahelyteremtő források felkutatása, képzések, képességfejlesztő foglalkozások szervezése (pl.: a nőknek együtt legyen lehetséges a gyermeknevelés és a munkavállalás, hogy a szülés és a GYES után könnyen illeszkedjenek vissza a munka világába)
7. nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése
- 8 a politikai életben, közéletben növelni a nők szerepvállalását- önkormányzati képviselők, helyi roma önkormányzati képviselők körében a női képviselők számának növelése
9. a közintézményekben a kisgyermekes nők részére rugalmas munkaidő keret biztosítása, részmunkaidős foglalkoztatás biztosítása
10. A szolgáltatások fejlesztése - a gyermekek nappali gondozásával kapcsolatban bölcsődei és óvodai hálózat bővítése, gyógypedagógiai óvodai csoport, külön figyelemmel pl. nyitva tartásukban a foglalkoztatottak igényeihez alkalmazkodjon

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói a napi munkavégzésük során is nagy hangsúlyt fektetnek annak tudatosítására, hogy a mobilitás egyik lehetséges útja az iskolai tanulmányok folytatása és sikeres befejezése.

Képzések:

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége közreműködésével megvalósult programok:

- TÁMOP-1.1.2 „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)” program
- TÁMOP- 2.1.6. „Újra tanulok!” program

A **TÁMOP-1.1.2 program** célja a hátrányos helyzetű álláskereső munkaeöpiacra való belépésének segítése, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal.

Ebben a programban a képzések spektruma rendkívül széles volt, az erdei melléktermékgyűjtő és – feldolgozó betanított tanfolyamtól, egészen a középfokú nyelvvizsgára felkészítő nyelvi képzésekig bezárólag.

A programban képzésben résztvevők számáról csak járási szintű (Hajdúhadház, Bocskai kert, Téglás) adataink vannak:

- 2013-ban: 158 fő
- 2014-ben: 78 fő

A **TÁMOP- 2.1.6. „Újra tanulok!” program** lehetőséget kínált az alacsony iskolai végzettségű és szakképzetlen felnőttek számára, hogy felzárkózzanak és megszerezzék a szakképzésben való részvétel feltételét jelentő alapfokú végzettséget. A program lehetővé tette, hogy iskolai végzettségtől függetlenül pótolni tudják hiányzó kompetenciáikat, valamint a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, konkrét munkatevékenység végzéséhez szükséges szakmai ismereteket, szakképzettséget szerezzenek, ezáltal javulhat a foglalkoztathatóságuk.

A téli közfoglalkoztatás keretében megvalósítandó alapkompentencia-fejlesztő képzések (2013. december 2-től 2014. április végéig) lebonyolítása a Türr István Képző és Kutató Intézet közreműködésével történt.

A leghátrányosabb helyzetű álláskeresőknak szervezett alapkompentencia –fejlesztés c. képzés mellett – az időközben jelentkező igényekhez igazodva – december végétől további képzési programok indultak a téli közfoglalkoztatás keretén belül.

A téli közfoglalkoztatásba vontak ily módon négy képzési program közül választhattak:

• **Alapkompetencia-fejlesztés:** az 5 tananyagegységből álló, 438 órás képzés célja azoknak az elemi ismereteknek, készségeknek és szociális kompetenciáknak az elsajátítása/begyakoroltatása, melyek elengedhetetlenek a sikeres munkaerő-piaci reintegrációhoz, valamint alapfeltételei a szakképzésbe való bekapcsolódásnak. A képzés azoknak a leghátrányosabb helyzetű munkavállalóknak szerveződött, akik egyáltalán nem, vagy csak részben rendelkeznek az általános iskola elvégzéséhez szükséges alapkompetenciákkal és - készségekkel.

(Tananyagegységei: Ráhangoló/motiváló tréning; Kulcskompetenciák fejlesztése: Írás-olvasás; Kulcskompetenciák fejlesztése: Számolás; Tanulástechnikai tréning; Életvitel; Mentálhigiéné tréning)

• **Kompetencia-fejlesztés:** középiskolát végzett hallgatók számára. A 438 órás képzés a különböző szakmai ismeretek – jogi, pénzügyi, alapvető ügyintézési ismeretek – mellett elsősorban a szociális kompetenciákat fejleszti.

(Moduljai: Csapatépítés; Önismeret és személyiség-fejlesztés; Tanulástechnikai tréning; Pályaorientációs tréning; Jogi alapismeretek; Kommunikációs- és konfliktuskezelői tréning; Pénzügyi, ügyintézői alapismeretek; Környezettudatosság-fejlesztő tréning).

• **7. osztályos felzárkóztató képzés:** Hat osztályt végzett, (hatodik osztályos általános iskolai bizonyítvánnyal rendelkező) közmunka programba vont hallgatók számára.

• **8. osztályos felzárkóztató képzés:** Hét osztályt végzett, (hetedik osztályos általános iskolai bizonyítvánnyal rendelkező) közmunka programba vont hallgatók számára.

A TÁMOP-2.1.6 program keretein belül 2013-ban 223-an vettek részt az alapkompetencia képzésben.

Alapkompetencia képzésben résztvevők létszáma	223 fő
Ebből cigány/romának vallották magukat	165 fő
Ebből alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik	193 fő
Ebből szakképzettséggel nem rendelkezik	183 fő

A fenti képzéstípusban 136 nő vett részt, akik közül 98-an vallották magukat roma nemzetiségűnek.

A Munkaügyi Központ jelenleg is folyamatban lévő képzései nők számára: konyhai kisegítő képzés, gyermekfelügyelő képzés.

A Szilágyi Dániel Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzéseket indít a fiatalok számára. A 2012/2013. tanévben indult családpedagógiai mentor képzésén 64 fő vett részt.. Az oktatási intézmény tervei között szerepel, hogy a 2015/16. tanévben szociális gondozó és ápoló képzést indít.

A Csokonai Művelődési Házban 2014-ben több felnőttképzés is indult:

- házi beteggondozói tanfolyam 2014. január 8-március 5-ig (13 alkalom), résztvevők száma: 25 fő
- a Debreceni Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola által tartott:
 - temető gondozás, parképítés: 24 fő (össz. óraszám: 138 óra, melyből decemberben lement: 30 óra)
 - takarító képzés: 30 fő (össz. óraszám: 72 óra elmélet, melyből lement 24 óra; 288 óra gyakorlat, melyből lement 18 óra)
- Z SZI-PLUSZ Hajdúböszörmény: Gyermek-és ifjúságvédelemi képzés 24 fő (240 elméleti óra, melyből decemberben lement 114 óra)
- Türr István Képző és Kutató Intézet - Alapkompetencia képzés: A Csokonai Művelődési Házban 9 fő (200 óra), decemberben lement 96 óra részben a művelődési házban, részben a Földi Iskolában 10 fő, (200 óra) decemberben lement 96 óra, ebből a művelődési házban volt 36 óra.
- IOSZIA Gyöngyös: Konyhai kisegítő képzés: 20 fő (114 óra, melyből decemberben lement 54 óra)

Családbarát munkahely:

A közszolgálatban ritka kivételnek számít, hogy a munkáltató igyekszik rugalmasan, a munkavállaló élethelyzetét, nemét, családján belül betöltött szerepét figyelembe véve megszabni az alkalmazás feltételeit. A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat területi irodavezetője számára fontos, mondhatni alapelv a munka és a családi élet összeegyeztetésének széles körű megvalósítása. A biztonságot nyújtó családi-rendszer hatással van a munkahelyi társas kapcsolatok alakulására, a szülői és munkavállalói szerep koherenciájára. Az intézményben szabadon megválasztható a munkakezdés ideje, ehhez igazodik a napi munkaidő vége. A munkaidő beosztás, a szabadságolás idején is figyelembe veszik a gyermekes szülők kéréseit, érdekeit, pozitív diszkrimináció valósul meg velük szemben, kiemelten az iskolai szünetek idejére. Biztosított a gyermek 3 éves koráig, hogy a munkavállaló szabadon megválaszthassa, hogy napi hány órában szeretne visszatérni korábbi munkakörébe, rész- vagy teljes munkaidőben.

Fiatal anyák segítése

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál működő **Fiatal anyák Klub foglalkozásai** nem csupán a gyermekek, hanem a településen élő nők helyzetének javítását is nagymértékben elősegíti. A program során az anyák/nők olyan ismeretekre, készségekre tesznek szert, amelyek az elősegítik asszertivitásuk növekedését, a munkaerőpiacon is jól hasznosítható, praktikus ismeretekkel gazdagodnak.

A Gyermekjóléti Szolgálatot két esetben kereste fel roma származású női munkavállaló, akik önálló vállalkozás elindításán gondolkodtak. Az esélyeik elősegítése, terveik megvalósulása érdekében továbbbírányításra kerültek az ÉARFÜ Nonprofit Kft. debreceni kirendeltségére.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a női munkanélküliek száma	- Tanácsadás biztosítása a családsegítő által szervezett programokon, - Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről, - Képzésekkel javítani az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a munkaügyi központtal) - Nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése.
Gyermekekben anyává válás	Tudatos gyermekvállalás megteremtése, felvilágosító előadások szervezése, hatékonyabb tétele

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat

állandó népesség száma	2012-ben	2013-ban
	13258 fő	13381 fő
55 év feletti nők	1643 fő	1685 fő
	12,3 %	12,5 %
55 év feletti férfiak	1179 fő	1210 fő
	8,89 %	9 %

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadház állandó népességén belül az 55 év felettiek aránya mérsékeltten emelkedett. 2013-ban az állandó népesség 21,5 %-a az 55 év feletti korcsoportba tartozott.

6.1.2. számú táblázat

állandó népesség száma	2012-ben	2013-ban
	13258 fő	13381 fő
65 év feletti nők	924 fő	928 fő
	6,96 %	6,93 %
65 év feletti férfiak	480 fő	492 fő
	3,62 %	3,67 %

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.1.3. számú táblázat

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)
2008	1437
2009	1436
2010	1436
2011	1426
2012	1404
2013	1420

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Hajdúhadházon a 65 év feletti állandó lakosok száma 2013-ban kis mértékben emelkedett.

6.1.4. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	1182	1746	2928
2009	1144	1716	2860
2010	1120	1663	2783
2011	1084	1638	2722
2012	1032	1626	2658

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások közé az öregségi nyugdíj tartozik.

Hozzá tartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások és az özvegyi járadék.

A fenti táblázat adatai szerint egyre inkább csökken a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők és férfiak száma. Az állandó népesség adatait vizsgálva a nők lényegesen többen vannak, mint az azonos korú férfiak, így jóval nagyobb számban jogosultak nyugdíjra, nyugdíjszerű ellátásra.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.1. táblázat – Az idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága - Időskorú regisztrált munkanélküliek száma

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1982	1732	1955	1863	2325	1407
51-55 év	fő	191	197	219	209	267	141
	%	9,6	11,37	11,2	11,2	11,48	10
56-60 év	fő	93	65	84	112	162	127
	%	4,69	3,75	4,29	6	6,96	9
61 év felett	fő	5	3	6	12	18	13
	%	0,25	0,17	0,3	0,64	0,77	0,92

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR-Munkanélküliség, Helyi adatgyűjtés

A táblázat által vizsgált korcsoportok közül az 51-55 éves korcsoport körében a legmagasabb a munkanélküliség, 2013-ban az összes nyilvántartott álláskeresők 10 %-át tették ki. A munkanélküliségük oka lehet, hogy egészségi állapotuk a fiatalabb korosztályhoz képest rosszabb, jellemzően nem rendelkeznek informatikai jártassággal. A nyugdíjasok foglalkoztatottságára vonatkozóan nincsenek adataink.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az információs társadalom az élethosszig tartó tanulást hangsúlyozza. Az Európai Unióhoz való csatlakozással a cél, az intelligens ország megvalósítása, amely intelligens települések hálózata.

A felnőttképzés felértékelődött, az önálló tanulás és az iskolarendszeren kívüli képzés feltételeinek biztosítására a könyvtárak a legalkalmasabbak.

Az Európai Unió országaiban az élethosszig tartó tanulás, a „Life-long-learning” területén, az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővülés a társadalom egésze számára új lehetőségeket kínál.

A megszervezett formális, non-formális és informális alkalmi az Európai Unió által is kiemelten támogatott közművelődési tevékenységek, amelyek hosszútávon hozzájárulnak a gazdasági versenyképesség javításához, a kulturális autizmus fokozatos felszámolásához.

A jövőben is minden korosztály számára lehetőséget kell biztosítani a digitális írástudás elsajátítására, meg kell tanítani a kommunikációs csatorna nyújtotta lehetőségeket. Az elektronikus ügyintézés új feladatokat jelent a lakosság számára..

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria segíti az oktatás – tanulás folyamatát, az önálló tanulást, az iskolarendszeren kívüli képzést, az élethosszig tartó tanulást. Segítik a használókat az információszerzés folyamatában már a gyermekkortól kezdve.

A különféle pályázati lehetővé teszik az olvasáskultúra fejlesztését, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését, új társadalmi csoportok bevonását célzó programok szervezését. A programok 0-99 éves korig lehetőséget biztosítanak a kapcsolódásra, az önművelődésre és a szórakozásra.

Az intézmény eMagyarország Pontként működik. Segíti a lakosság elektronikus ügyintézését (adóbevallás letöltése, e-kapu használata, pályázati dokumentáció hozzáféréseinek biztosítása, Erzsébet program).

Számítógép és Internet használói tanfolyamok **Nagyi-net, Info-Net, Netre fel Nagyi!**

Számítógép használói tanfolyamok száma:

2008. 14 fő
 2009. 15 fő
 2010. 6 fő
 2011. 3 fő
 2012. november 26-2013. április 26-ig 50 fő

A résztvevők 20%-a 63 év feletti.

A digitális írástudás fejlesztése érdekében a Csokonai Művelődési Házban 2014. november 13-án számítógép kezelő klub indult 50 év felettieknek. A klub ingyenes és az időseknek nyújt segítséget nemcsak a számítógép, hanem mindenféle digitális eszköz használatához.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	1982	93	4,69	1488	n.a.	
2009	1732	65	3,75	1144	n.a.	
2010	1955	84	4,29	1233	n.a.	
2011	1863	112	6	1272	n.a.	
2012	2325	162	6,96	n.a.	n.a.	
2013	1407	140	9,95	n.a.	n.a.	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Nincsenek adataink arról, hogy a hátrányos megkülönböztetés érvényesülne.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hajdúhadházi Idősek esélyegyenlőségének elősegítése

Szociális és egészségügyi ellátások elérhetősége:

Szociális ellátások :

- Házi segítségnyújtás: a személyes gondoskodás keretében , az egészségi állapotnak megfelelő ápolási gondozási szükséglet kielégítése, az önálló életvitel fenntartása, az igénybevevő otthonában
- Szociális étkeztetés: napi egyszeri meleg étel (ebéd) biztosítása
- Idősek nappali ellátása (Idősek Klubja): az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű

programoknak, csoportoknak, biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: 24 órás készenléti ügyeletben biztosítja a szolgáltatást igénylő részére a 30 percen belül megérkező szakképzett segítséget.

Házi segítségnyújtás alapellátást Hajdúhadház területén öt szolgáltató biztosít (egy önkormányzati – Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (165 fő), négy egyházi, a rászorulóknak hozzáférése a szolgáltatáshoz biztosított. Egyforma esélyekkel vehetik igénybe a jogszabályokban meghatározott módon az ellátást, a működési engedélyekben meghatározott létszámig az igénylők.

Szociális étkeztetés igénybevételére az önkormányzati intézmény keretében 290 fő étkeztetése lehetséges. A jogszabályi feltételeknek megfelelő idősok részére 100%-ban ki tudjuk elégíteni a szükségletet. Jelenleg 235 fő étkeztetése biztosított, ebből 97 fő részére házhoz szállítják az egyszeri meleg ételt. Rendelhető meleg étel több szolgáltatótól is, akik nem szociális rászorultság alapján, hanem piaci áron nyújtják szolgáltatásaikat.

Idősok nappali ellátása 30 férőhelyes Idősok Klubja áll rendelkezésre mindazok számára, akik ezt a szociális szolgáltatást kívánják igénybe venni és megfelelnek a jogszabályi feltételeknek. Az épület helyet biztosít az önszerveződő csoportoknak is (Lányok-Asszonyok Klubja, Ősok Színjátszókör).

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ éves szinten 4-5 a célcsoport igényeit kielégítő rendezvényt szervez, amelyen egy-egy alkalommal 150-180 fő vesz részt a korosztályból.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősok népesség és nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma

	60 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma	
	fő	fő	%
2008	1437	29	2
2009	1436	31	2,15
2010	1436	43	2,99
2011	1426	34	2,38
2012	1426	33	2,31

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Idősokorúak járadékában részesülőok száma

	idősokorúak járadékában részesülőok száma
2008	30
2009	30
2010	33
2011	32
2012	39

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás korlátozott számban, 26 fő részére biztosított. Ezen a területen igen rosszak az esélyek az igénybevételre, mivel általában „kihalásos” alapon lehet a készülékhez hozzájutni.

Egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás esélyei:

A háziorvosi és fogorvosi ellátás igénybevételére minden hajdúhadházi idősok megvannak az esélyei. Nem mondhatjuk ezt el szakorvosi ellátásokról, a fizioterápiás kezelések igénybevételéről, mivel városunkban nincsenek meg ezek az ellátások.

A rendszeres laborvizsgálatok esetén a házi orvosi rendelőbe kell felmenni, aki akadályoztatott annak gépkocsit kell fogadni, mivel a háziorvos asszisztenciája nem minden esetben megy a lakásra vért venni.

Köszolgáltatásokhoz való hozzájárulás esélyeit növelné a helyi közösségi közlekedés megszervezése, mely a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés esélyeit is elősegítené.

Időskorúak az áldozatai a bűncselekmények nagy részének (50%). A nyugodt békés öregkor megéléséhez ezen a téren nagyon rosszak az esélyek, főleg a külterületen élők és szomszéd nélküli egyedül élők esetében. Ennek a számnak csökkentését szolgálhatja a helyi Polgárőrség létszámának növelése, a SZEM azaz Szomszédok Egymásért Mozgalom megszervezése, valamint szakemberek által szervezett tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése.

A Hajdúhadházi Mikrotérési Szociális Gondozási Központ a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal együttműködve 2013. novemberben, 2014. januárban és márciusban bűnmegelőzési előadást szervezett a célcsoport tagjainak. A résztvevők száma alkalmanként 20 fő volt. Az előadások során az idős emberek olyan hasznos ismeretekre tehettek szert, melyek által el tudják kerülni, hogy bűncselekmény áldozatává váljanak.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban több civil szervezet nyújt – érdeklődési körnek megfelelő - lehetőséget az időskorúak részére.

Klubok, körök, szakkörök (rendszeres tevékenységek):

1. Hajdúhadházi Népdalkör

2010-ben alakult a csak idősekből álló közösség, melynek létszáma 22 fő.

A városi rendezvényeink rendszeres fellépői: így pl.: Majális, Szüreti felvonulás, Káposztás Napok. Képviselik városunkat a Nyíradonyi Regionális Népzenei Találkozókon valamint a Ligetalja Kulturális Napok rendezvényein. Szerepeltek már Hajdúsámson, Debrecen, Nyíracsaád, Létavértes, Pocsaj, Derecske és Rátka kulturális rendezvényein.

2. Kézimunka szakkör

Csak idősekből és csak nőkből álló közösség. Jelenlegi taglétszáma 18 fő.

Évzáró kiállításait évente tartják május első hetében.

2010-ben Hajdúszoboszlón mutatkoztak be.

3. Radnóczi Ferenc Kertbarát kör

Taglétszáma 82 fő. Többségében idősekből álló csoport. (76 nyugdíjas)

Városi rendezvények aktív közreműködői.

Képviselik városunkat a különböző települések rendezvényein pl. Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Téglás, Debrecen stb. kulturális rendezvényein.

4. Őszikék Színjátszókör

Időseknek szóló rendezvények:

Rendezvények	Résztvevők száma 2012-ben
Télbúcsúztató farsang időseknek	220
Idősek Napja	230
Idősek Karácsonya	180
Márton Nap	210
Kézimunka szakkör kiállítása (5 nap)	430
Nótadélutánok	250
egyéb időseknek szóló karácsonyi rendezvények	520

A táblázatban felsorolt rendezvények éves szinten megrendezésre kerülnek.

2009-ben

A „könyvtárak összefogása a társadalomért”. Csatlakozás az országos rendezvénysorozathoz

„Társas Nagyí”: „A lélek utazása”. A lélek és a test egészségvédelme, mentálhigiéné előadás (kihelyezett előadás) 12 fő

„Fűben – fában orvosság” . Az egészséges táplálkozás (kihelyezett előadás) 18 fő

„Egészséges Nagyí” nap. Egészséges életmód jegyében (kihelyezett előadás) 16 fő

„Netre fel Nagyí”. Unoka és nagyszülő Internet használata, 13 fő

Az előadásokhoz kapcsolódó könyvekből kiállítása

Egészséges életmód jegyében. Én nem eszem margarint, mert védem az egészségem”. Dietetikus előadása az egészséges táplálkozásról 27 fő

2010-ben

Rózsa Dezső látássérült író kötetbemutatója **48 fő**

„Csodálatos bolygónk a Föld” .Játékos környezetvédelem a Zöld Körrel.

Kézműves foglalkozás a Támogató Szolgálat Gondozottjaival 28 fő

Népmese Napja. Mesélj nekem nagyí.... Mesedélután nagymamákkal és unokákkal.

Kézműves foglalkozás. Meseillusztráció készítése.

2011-ben

A „könyvtárak összefogása a társadalomért”. Csatlakozás az országos rendezvénysorozathoz

Öröklődő tudás 23 fő

Praktikus tudás 31 fő

2012-ben

A „könyvtárak összefogása a társadalomért”. Csatlakozás az országos rendezvénysorozathoz

„Élő emlékezet” Nagyanyáink receptjei” Elődeink ünnepi asztala pályázat: 5 fő

„Öreg ember, nem vén ember” 20 fő

Generációk találkozása a könyvtárban. Aktív beszélgetés olvasmányélményekről 20 fő

Biztonságos időskor: „Humorral a biztonságért” AYALA-Illés István humorista, rendőr műsora a bűnmegelőzésről 15 fő

Játékos időskor” NETre fel! 10 fő

Téli Könyvtári Esték résztvevők száma: 70-80 fő, életkor aránya 63 év felett: 90%

2013-ban Digitális írástudás képzés 220 fő

„Világjáró nyugdíjasok és fiatalok”. Útiélmény beszámoló 18 fő

Lélekemelő szavak, tettek. Utazások lélektől lélekig. Vendég: Shaffer Erzsébet 30 fő

2014-ben

Hadházi daloló - 22 fő: Joób Árpád népzene kutató várja a dalolni vágyókat, akinek a vezetésével érdekes történeteket hallhatnak a néphagyományokról, a népzeneről.

Fórum Színház - 32 fő

Téli könyvtári esték - 143 fő

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	0	3	5	n.a.	36	n.a.	n.a.
2009	0	2	6	n.a.	24	n.a.	n.a.
2010	0	3	14	n.a.	41	n.a.	n.a.
2011	0	1	11	n.a.	26	n.a.	n.a.
2012	0	n.a.	9	n.a.	24	n.a.	n.a.
Forrás: Helyi adatgyűjtés							

c) idők informatikai jártassága

Az információs társadalom az élethosszig tartó tanulást hangsúlyozza.

Az információ szerzés folyamatában a könyvtárak hozzásegítik a használókat a legkülönbözőbb információk megszerzéséhez, már a gyermekkortól kezdve minden felhasználó számára biztosítják az életpályát végigkísérő tudást. A könyvtárak újfajta tudást szereztek az ismeretszerzés és közvetítés folyamatában.

Az Európai Unió országaiban az élethosszig tartó tanulás, a „Life-long-learning” területén, az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővülés a társadalom egésze számára új lehetőségeket kínál.

A jövőben is minden korosztály számára lehetőséget kell biztosítani a digitális írástudás elsajátítására, meg kell tanítani a kommunikációs csatorna nyújtotta lehetőségeket. Az elektronikus ügyintézés új feladatokat jelent a lakosság számára, ennek segítése fontos számunkra. Hasznos honlapok, keresőprogramok, elektronikus katalógusok ismerete hozzásegíti a gyerekeket, hogy a világháló segítségével a kulturális értékű információk is megismerhetők.

A hatalmas információ mennyiségben való eligazodást, a keresési módszerek és eszközök hatékony használata a könyvtáros közvetítő szerepét teszi szükségessé. Az információs technikák hasznosítása létszükségletté vált, hiszen a jövő embere állandó információszerzés állapotában él. Ezért is szervez a Könyvtár alapokat nyújtó Számítógép és Internet használói tanfolyamokat pl.: Nagyi net, Info-Net, Netre fel Nagyi!

Számítógép használói tanfolyamok száma:

2008. 14 fő

2009. 15 fő

2010. 6 fő

2011. 3 fő

2012. november 26 - 2013. április 26-ig 50 fő

Résztevők életkor aránya : 20% 63 év felett.

A Könyvtár digitális írástudással kapcsolatos programjai és a résztvevők száma:

2013. Alkalmak száma: 44

Résztvevők száma: 220fő

2014. Alkalmak száma: 6

Résztvevők száma: 24 fő

A digitális írástudás fejlesztése érdekében a Csokonai Művelődési Házban 2014. november 13-án számítógép kezelő klub indult 50 év felettieknek. A klub ingyenes és az időseknek nyújt segítséget nemcsak a számítógép, hanem mindenféle digitális eszköz használatához.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programok a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést vizsgáló pontban részletesen kifejtésre kerültek.

6.4. számú táblázat - Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	3
2009	5
2010	6
2011	5
2012	13

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyakran válnak bűncselekmény áldozatává	Polgárőrség létszámának növelése, a SZEM azaz a Szomszédok Egymásért Mozgalom megszervezése, valamint szakemberek által szervezett tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése
Időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya	Digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében
Helyi szállítószerződés hiánya	Megvizsgálni egy idősek szállításával foglalkozó társaság létrehozásának lehetőségét
Nincs bentlakásos idősek otthona	Pályázatfigyelés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékossgal élő személy az, aki érzékszervi- így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossgal élő embert érint a világon.

A hazai fogyatékossgügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Különösen veszélyeztetett csoport a cigányság, más szempontból a nők, ismét más szempontból, de külön figyelmet érdemel a fogyatékkal élő emberek helyzete is.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%- a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%,

amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékkal élő személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengén látó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékoságügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékoságügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékkal élő emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékkal élő embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekint. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Hajdúhadház Város Önkormányzata és intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a fogyatékkal élő személyekre vonatkozóan.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	362	n.a.
2009	340	n.a.
2010	315	n.a.
2011	n.a.	n.a.
2012	587	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hajdúhadházon sajnos szűkös számban vannak jelen foglalkoztatók, így nagyon sok fogyatékosággal nem élő személynek is gondot okoz a munkaerő-piacon való elhelyezkedés. Iparosodás a településen nem következett be, még ma is a mezőgazdaság a húzó ágazat. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségének adatai szerint a megváltozott munkaképességű munkanélküliek száma igen magas. A megváltozott munkaképességű munkanélküliek aránya nőtt 2012. évben, számuk: 69 fő volt, a 2011. évben 64 fő, ez a szám 8 %-os növekedést mutat az előző évhez képest. A regisztrált munkanélküliek a 2012. évben a megváltozott munkaképességű munkanélküliek 2,96 %-át tették ki.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségének adatai szerint a megváltozott munkaképességű regisztrált álláskeresők száma 2013 évben 35 főre csökkent.

A Hajdúhadházon működő INTERPLÁN Kft. megváltozott munkaképességű embereket is foglalkoztat.

Az emberek többsége kezdetben kételkedve fogadja a fogyatékkal élők foglalkoztatását a nyílt munkaerőpiacon. Ennek az az oka, hogy nincs tapasztalatuk sérült társaik munkavégző kapacitásáról. Az egyik képesség csökkenése vagy hiánya gyakran maga után vonja egy másik készség megerősödését. A vezetők részéről is természetes reakció, hogy eleinte idegenkednek, vonakodnak, hogy egészségkárosodott beosztottat felügyeljenek, később azonban általában azt tapasztalják, hogy a vezetői eszköztár nem különbözik a nem fogyatékos munkavállalók körében használt módszerektől.

A fogyatékkal élők által végezhető munkák beazonosítása 2013-ban megtörtént, mely alapján megállapításra került, hogy a **mozgássérülteknek** adminisztrációs munkakör, akadálymentesített épületben működő szervezetnél, cégnél, az **értelmi sérülteknek**, **hallássérülteknek** mezőgazdasági (zöldségtermesztés, virággondozás) munkálatokban való részvétel javasolt. Anyagi forrás és szakember megléte esetén mindennapos használati tárgyak (népművészeti cserépedény, agyag díszek ünnepkörökhöz kötődően: hűtő mágnes, anyák napi szív, karácsonyfadísz) szivacspárna, apró ajándéktárgyak készítése, értékesítése az önkormányzati boltban, vásárokon.

A fogyatékkal élők elhelyezkedése érdekében nagy hangsúlyt kell fektetni a munkáltatók meggyőzésére, ösztönzésére.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ezen a területen nem állnak rendelkezésünkre értékelhető statisztikai adatok. A foglalkoztatás akadályát képezheti a kevés foglalkoztatási lehetőség illetve, hogy a munkáltatóknál többnyire nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a Támogató Szolgáltatás. Hajdúhadházon a támogató szolgáltatást a Támogató Szolgálat (4242 Hajdúhadház, Kazinczy u. 2.) nyújtja, mely a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központtal integráltan, önálló szakmai egységként működik. A támogató szolgáltatás a szükségletek speciális kielégítését végzi, az ellátott életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével. Célja az elérhető legmagasabb fokú önálló életvitel támogatása a saját lakókörnyezeten belül és kívül nyújtott tevékenységekkel, a lakókörnyezeten kívüli szolgáltatásokkal való kapcsolat megteremtése által.

A Támogató Szolgálat Hajdúhadházon, Tégláson és Bocskai kertben látja el feladatait. A személyi segítők kerékpárral jutnak el az ellátottakhoz, míg a szállító szolgálat egy Ford Transit Kombi 2.0 TDI, 9 személyes, akadálymentesített (4+3 pontos kerekesszék rögzítő rendszer, hordozható rámpa és 5 db belső kapaszkodó) személygépkocsival látja el a feladatokat.

A Támogató Szolgálat tevékenységei közé tartozik a fogyatékos személyek felkeresése:

- Személyi segítő szolgálat szervezése és működtetése, amely segítséget nyújt a fogyatékos ember személyi higiéniás, életviteli, életfenntartási szükségleteinek kielégítéséhez,
Például:
 - Alapvető gondozási- ápolási feladatok ellátása
 - Vészhelyzetek kialakulásának megelőzése, annak elhárítása
 - Otthoni felügyelet ellátása
 - Segítségnyújtás a higiénia megtartásában
 - Speciális szolgáltatások biztosítása
 - Közreműködés az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelében.
- Információnyújtás, ügyintézés, tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, jogi problémák megoldásának segítése
- Alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása : speciális személyi szállítás révén pl. szűrővizsgálatokra történő szállítás
- Egyéni és csoportos foglalkoztató és rehabilitációs programokban való részvétel szervezése, önszorgató csoportok támogatása, készség- és képességfejlesztés megszervezése
- Segítségnyújtás a családi kapcsolatainak erősítésében, a környezettel való kapcsolattartásban, a fogyatékos ember én-tudatának megerősítésében

- Információs hálózat működtetése
- Érdek-képviselési szervezetekkel kapcsolattartás
- Segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása
- Segítségnyújtás a társadalmi integrációjának a megvalósulásához, valamint a családi, közösségi, kulturális és a szabadidős programokban való egyenjogú részvételhez szükséges feltételek biztosításában
- Gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás segítése
- Jelnyelvi tolmács elérhetőségének biztosítása
- Munkavállalást, munkavégzést, képzést segítő szolgáltatások hozzáféréseinek megteremtése.

A Támogató Szolgálat Hajdúhadházon 441 főt lát el. A szolgáltatás az ellátási területen élő valamennyi fogyatékosági csoportba tartozó személyre kiterjed és az egyéni szükségletekhez igazodik.

Az ellátottak körébe tartoznak a mozgássérült személyek, hallássérült személyek, látássérült személyek, értelmileg sérült személyek, autista személyek és a halmozottan sérült személyek.

A Szolgálat munkatársai a feladatellátásuk közben különös figyelmet fordítanak arra, hogy a sérült személy emberi és állampolgári jogai ne sérüljenek.

Szolgáltatást akadályozó tényezők

- Gépjárművel kapcsolatos akadályok: A gépjármű kapacitása a szállítási igény kielégítésére nem elegendő (utasférőhely-hiány).
- A gépjármű meghibásodása, karbantartás miatt (nincs másik gépjármű, amely helyettesítené a speciális járművet).

Személyi feltételek hiánya

- A gépjárművezető megbetegedése.(helyettesítés nem megoldott)
- Személyi segítő jelenlétét igénylő személyszállítás esetén a személyi segítő biztosítása sem megoldott.

Helyi viszonylatban a Hajdúhadházi Szociális Gondozási Központ Támogató Szolgálat, a Fehér Bot Alapítvány és a Hajdú Gondoskodó Kft. (fogyatékkal élők nappali ellátása) támogatja a célcsoport önálló életvitelét.

A fogyatékos személyek nappali ellátása a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ által biztosított 24 férőhelyen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nincsenek adataink arra vonatkozóan, hogy a 1993. évi III. törvény szerinti pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülő személyek és a más jogszabályok alapján kedvezményben részesülő személyek közül mennyi a fogyatékkal élők száma.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseiről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájékoz- tatás	Indu- k- ciós hurok	Tapi- nt- ható infor- máci- ó	Jel- nyelv i segít- ség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	0	1	1	1	0	0	0	0	0
	középfok	0	0	1	1	0	0	0	0	0
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	járó beteg szakellátás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	alapellátás	1	1	1	2	0	0	1	0	0
kulturális, művelődési intézmények		1	0	4	2	0	0	0	0	0
önkormányzati, közigazgatási intézmény		0	2	1	1	0	0	0	0	0
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		0	0	2	1	0	1	0	1	0
szociális ellátást nyújtó intézmények		0	2	4	2	0	4	0	2	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria a kor követelményeinek megfelel, mozgáskorlátozottak által megközelíthető. Rendelkezik mozgáskorlátozott feljáróval, lifttel, mozgáskorlátozottak számára szociális helyiséggel.

Hajdúhadház Város Önkormányzata az ÉAOP 4.1.5 Akadálymentesítés (Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz) pályázat keretében: A hajdúhadházi Központi Orvosi Rendelő fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésére 25.000.000 Ft összegű támogatást nyert. A beruházás 2010-ben megvalósult.

2013-ban a Polgármesteri Hivatal épületében vakvezető sávok kerültek kialakításra.

Akadálymentesítések 2014-ben:

- a Három Szirom Óvoda új épületében: vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa, indukciós hurok, tapintható információ.
- Fogorvosi rendelő épületének felújítása: rámpa, vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó tapintható információ.
- Szociális Irodaház: vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa.

- Vadas Csárda épületének felújítása során rámpa kialakítása.

2015. évben tervezett akadálymentesítés a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézet Szilágyi Dániel utcai tagintézményében 1 lift és 2 vakvezető sáv kialakítása.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Hajdúhadházon a szolgáltató épületek akadálymentesek. A lakóépületek egy része akadálymentes, az akadálymentesítési támogatást kihasználva tudták a személyek megvalósítani.

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria a kor követelményeinek megfelel, mozgáskorlátozottak által megközelíthető. Rendelkezik mozgáskorlátozott feljáróval, lifttel, mozgáskorlátozottak számára szociális helyiséggel. A könyvespolcok között kerekesszékekkel való közlekedés sokáig nehézkes volt, de 2014-ben az ifjúsági és szépirodalmi részen polcok kiemelésével megpróbálták megkönnyíteni a közlekedést. Ez évben elkezdték a szakirodalmi és kézikönyvtári részen ezen munkafolyamatok elvégzését. A könyvtár interaktív honlapja akadálymentes, a könyvtári szolgáltatások hátrányos megkülönböztetés nélkül, egyenlő eséllyel hozzáférhetőek és használhatóak.

"A Könyvet házhoz" szolgáltatás megvalósításához gépjármű bevonására lesz szükség. A szolgáltatás térítésmentes. Tartalma az idős, beteg, mozgáskorlátozott, lakáshoz kötött emberek számára a könyvek kölcsönzése, házhoz szállítása. A szolgáltatás megkönnyíti részükre a dokumentumokhoz való hozzájutás lehetőségét.

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria az esélyegyenlőség növelése érdekében az fokozatosan bekapcsolódik különböző pályázatokba. Ezek segítségével nemcsak az egészséges emberek számára biztosítják az információkhoz való szabad hozzáférést. A TIOP pályázat lehetőséget biztosított vakok-csökkentlítő számítógép használók számára képernyőolvasó szoftvert vásárlására, a TÁMOP projektből az intézmény Weblapja akadálymentes. Fokozatosan fejlesztik hangos könyv és öregbetűs könyvállományukat is. Többfunkciós intézményként programjaikat az esélyegyenlőség jegyében szervezik. A kulturális sokszínűsége, a hagyományápolásra valamint új értékek teremtésére épül. Hátrányos helyzetű csoportok számára ingyenes számítógép és internethasználoi tanfolyam, filmvetítés, kézműves foglalkozásokat szerveznek.

Az intézményben 2008-ban szervezett programok:

- Látássérültek műsora 64 fő vett részt
- Filmvetítés a Támogató Szolgálat gondozottjainak 13 fő vett részt

Az intézményben 2013-ban szervezett programok:

- Adventi kézműves (SNI-s gyerekeknek és a Támogató Szolgálat gondozottjainak) 18 fő vett részt

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Táplálható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
A foglalkoztató neve	nem	igen	nem	Szociális iroda igen	nem	nem	nem	nem	nem
Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal									
Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	igen
Hajdúhadház Városi Önkormányzat Városgondnoksága	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
Három Szirom Óvoda	nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem
Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde	nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Táplálható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem	igen
Helyi és távolsági tömegközlekedés	0	0	0	0	0	0	0	0	igen
Buszpályaudvar, buszvárók									
Vasútállomás	1	0	0	0	1	n.a	n.a	n.a	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől.

A településen végzett fejlesztések, beruházások eredményeképpen (a közösségi terek, gyalogos átkelőhelyek, a szolgáltató épületek) a fizikai akadálymentesítés folyamatosan zajlik.

A közterületek egy részén és a buszmegállóknál süllyesztett szegélyek kerültek kialakításra.

A 2014-ben végzett Bocskai téri és a Jókai utcai parkolók felújítása során mozgáskorlátozott parkolóhelyek és vakvezető sávok kialakítása.

e) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A Támogató Szolgálat szállító szolgálata biztosítja korlátozott számban a speciális közlekedési szolgáltatást. A nappali ellátást (bentlakás nélkül) a Hajdú Gondoskodó Kft. látja el Hajdúhadházon. A településen a Hajdú Gondoskodó Kft. által valósul meg a fogyatékkal élők nappali ellátása. Hajdúhadházon nem működik fogyatékkal élők rendelkezésére álló rehabilitációs intézmény, lakóotthon.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hajdúhadházon nem jellemző a fogyatékkal élőkkel szembeni pozitív diszkrimináció, hátránykompenzáló juttatások.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságára kevés lehetőség van	Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása
Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettség	Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés, pénzforrások felkutatása
A fogyatékkal élők szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott	A fogyatékos személyeket szállító szolgálat fejlesztése
A Könyvtár épülete akadálymentes, de a könyvespolcok között nem lehet kerekesszékekkel közlekedni.	A könyvtári szolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása (a könyv-állomány könyvtár honlapján való közzététele, a könyvek házhoz szállításának megszervezése)

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Hajdúhadházon sokrétű civil munka folyik. Tevékenységi körük széles spektrumú: az egészségügyi, a szociális, az ifjúsági, a kulturális és a városszépítési szervezetektől kezdve, a művészeti, az iskolai alapítványokon, a sportegyesületeken keresztül a fogyatékkal élők önszerveződéseiig igen szerteágazó: sok-sok ember önkéntes munkájához biztosítanak keretet, jogi formát.

A településen jelenleg 59 civil szervezet működik.

A településen élénk, aktív civil élet folyik, amely a társadalom minden területét érinti. A civil szervezetek új szint visznek a város életébe, közösségi akcióikkal erősítik a település lakosságának lokálpatriotizmusát. A helyi civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi társadalom közösségformálásában, a helyi identitástudat erősítésében.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen tevékenykedő civil szervezetek működéséhez, illetve az általuk szervezendő eseményekhez az önkormányzat eseti jelleggel, egyedi elbírálás alapján biztosít anyagi forrást (Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének a civil szervezetek támogatásáról szóló 4/2014. (II.04.) önkormányzati rendelete alapján). Jellemzően azonban minden szervezet saját maga teremti elő a működéséhez szükséges forrást, sikerrel pályázva különböző támogatási alapokhoz.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) IV. fejezete rendelkezik a helyi önkormányzatok társulásairól. Az Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódóan az alábbi Mötv. rendelkezései szerint létrehozott jogi személyiségű társulásokat kell megemlítenünk.

1. Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

- támogató szolgáltatás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskai kert közigazgatási területe

- házi segítségnyújtás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskai kert közigazgatási területe,

- nappali ellátás (idősek klubja)

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

- szociális étkeztetés

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központon (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A.) keresztül történik.

2. Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásokat:

- családsegítés

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

- gyermekjóléti szolgáltatás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálaton (4243 Téglás, Liget. u 1.) keresztül történik.

3. Hajdúhadházi Mikrotérési Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás

Bocskai kert Község Önkormányzata, Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás útján közösen látják el az alábbi gyermekjóléti alapszolgáltatást.

- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde) gyermekjóléti alapszolgáltatás

ellátási terület: Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe.

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérési Bölcsődén (4242 Hajdúhadház, Béke u. 54/A.) keresztül történik.

4. Hajdúhadház és Téglás Szennyvíz Beruházási Társulása

A Társulás tagjai Hajdúhadház és Téglás Város Önkormányzata. A tagok a Társulás útján közösen látják el az alábbi feladatokat:

- Szennyvíz gyűjtése, tisztítása, elhelyezése;
- Szennyvízcsatorna építése, fenntartása, üzemeltetése;
- Vízellátással kapcsolatos közmű építése, fenntartása, üzemeltetése.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségű Önkormányzat a roma lakosság részére tájékoztatást és segítséget nyújt ügyeik intézéséhez.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Hajdúhadházon működő civil szervezetek

Sorszám	Megyei nyilvántartási szám	Szervezet neve	Tevékenység
1.	167/2009	"A Bercsényi úti Óvoda Gyermekéiért" Alapítvány	A 2. sz. Napköziotthonos Óvoda Hajdúhadház sajátos nevelési rendszerének támogatása.
2.	3887/2010	„Ragyogás” Egyesület	Elsősorban szenvedélybetegek, pszichiátriai beteg célcsoportra irányuló egészségmegőrzés, életminős javítását és egészségfejlesztést elősegítő közösségi ellátó szolgálat, nappali ellátást biztosító szolgálat működtetése. Prevenációs programok kidolgozása, rendezvények, konferenciák szervezése.
3.	1940/2009	"Szilágyis Diákokért" Alapítvány	Tehetséges, hátrányos helyzetű, kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő fiatalok jutalmazása, továbbtanulásának elősegítése.
4.	2029/2011	Asztalos Judit Emlékére Hajdúhadház Beteg Gyermekéiért Alapítvány	Beteg és sérült gyermekek segítése, fejlesztése, oktatása, szülők támogatása, beteg és sérült gyermekek társadalmi elfogadásának segítése, beteg és sérült gyermekek számára szabadidős tevékenységek szervezése, kapcsolatteremtés azonos problémákkal küzdő családok között, sajátos nevelési igényű gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedését, esélyegyenlőségét támogató programok szervezése.
5.	45/1990	Az értékközvetítő és képességfejlesztő program működtetéséért Alapítvány	Az értékközvetítő és képességfejlesztő alternatív program bevezetése, a néptánc, a szöveg, a barkácsolás, zeneoktatás, a sakk, a számítástechnika oktatásának beépítése a tantárgyi rendszerbe, ezek pénzügyi támogatása
6.	785/2009	Az Óvoda Úti	Oktatási tevékenység

		Gyermekek Testi és Szellemi Fejlődéséért	
7.	1003/2009	Bocskai Alapítvány Hajdúhadház	A hajdúhadházi kistérség és Hajdúhadház város intézményeiben és civil szervezeteiben folyó programok és fejlesztések támogatása.
8.	2482/2006	Bocskai Ifjú Hajdúk Közhasznú Diáksport Egyesület	Iskolai és városi tömegsport feladatok ellátásában együttműködés
9.	3355/2007	CÉGÉNY Vadásztársaság	Sportvadászati lehetőség biztosítása.
10.	2495/2003	Dr. Földi János Közhasznú Diáksport Egyesület	-
11.	2179/2009	DVSC Ökölvívó Utánpótlás Nevelő Sportegyesület (DVSC Ökölvívó SE)	Ökölvívás tömeges népszerűsítése, utánpótlás nevelése, versenyzők felkészítése, egyéni és csapatversenyeken való részvétel.
12.	2556/2002	Együttműködés Hajdúhadházért Egyesület	Kulturális tevékenység
13.	3396/2007	Emberibb Méltóbb Életért Közhasznú Egyesület	Szociális érdekvédelem, kapcsolati hálózat kiépítése, rehabilitáció
14.	827/1992	Erdész Vadásztársaság	Vadászati célú sporttevékenység
15.	2334/2001	Fiatalkor Képzését Szervező, Polgári Nevelését Támogató Egyesület	-
16.	752/2006	Földi János Általános és Művészeti Iskoláért Alapítvány	Az iskola színvonalának emelése
17.	3236/2006	Független Baloldal a Településekért Egyesület	Kulturális programok szervezése és lebonyolítása, amelyeknek célközönsége a Hajdúhadház és környékén levő települések lakossága
18.	4130/2012	Hadházi Airsoft Team Egyesület	Az egyesület tagjai airsoft sporttevékenységének biztosítása, az airsoft helyi népszerűsítése, a társadalmi öntevékenység és közösségi élet kibontakoztatása.
19.	3188/2006	Hadházi Nimród Vadásztársaság	Demokratikus, az önkormányzatiság elvén alapuló, baráti szellemű egyesületi élettel biztosítani tagjai számára a sportvadászat lehetőségét
20.	1170/2006	Hajdú-Bihar Megyei Ipartestületek Területi Szövetsége	A tagszervezetek gazdasági és szakmai érdekvédelme, érdekképviselési munkájának segítése
21.	3490/2008	Hajdúhadház Bocskaiakért Vadásztársaság	Sportvadászati, vadászati, íjászati és solymászati lehetőség biztosítása
22.	358/2008	Hajdúhadház Református Temploma, Harangalapja és Közgyűjteménye Alapítvány	A Hajdúhadházi református templom, illetve harangjainak, orgonájának műemlékké nyilvánítása, védelme, közgyűjtemény létrehozása
23.	794/2007	Hajdúhadház Roma Érdekvédelmi Szövetség	Érdekvédelem, érdekképviselés
24.	1681/2003	Hajdúhadház Roma Kulturális Sport Egyesület	Roma kulturális és sport tevékenység

25.	1654/2004	Hajdúhadházi Közhasznú Egyesület	-
26.	2030/2011	Hajdúhadházi Bocskais Diákokért Közhasznú Alapítvány	A Hajdúhadházi Bocskai Általános Iskolában tanuló diákok részére biztosítani a magas színvonalú oktatásban való részvételt.
27.	2522/2005	Hajdúhadházi Futball Klub Közhasznú Sportegyesület	Rendszeres sporttevékenység, labdarúgás, tömegsport
28.	312/1992	Hajdúhadházi Gyermekekért Alapítvány	A település oktatási színvonalának emelése
29.	1800/1998	Hajdúhadházi Kosárlabda Klub	Sporttevékenység
30.	3155/2006	Hajdúhadházi Nagyerdő Vadásztársaság	Szakszerű és tervszerű vadgazdálkodás, környezet- és természetvédelem, állatvédelem
31.	2503/2002	Hajdúhadházi Polgári Kör Közhasznú Egyesület	Kulturális tevékenység
32.	2046/2009	Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület	A bűnügyi helyzet, a közlekedési helyzet, közbiztonság javítása
33.	2048/2011	Hajdúhadházi Református Gyermekekért Alapítvány	Támogatni az iskolákban, óvodákban folyó oktató-nevelő munkát.
34.	832/2009	Hajdúhadházi Szegényekért Alapítvány	Szociális tevékenység
35.	1156/1994	Hajdúhadházi Városi Sportegyesület	Sporttevékenység
36.	580/2005	Hajdúhadházi Vízitúrázók Alapítványa	Nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, gyermek és ifjúságvédelem, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségnek elősegítése
37.	604/1990	Hajdúhadháztéglási Városi Ipartestület	-
38.	2739/2003	Hajdúsági Hagyományörző Lovas Klub	Lovas sporttevékenység.
39.	4008/2011	HAJDÚVITÉZ Kulturális- és Sportegyesület	A kulturális- és sportegyesület elsődleges célja a tagok részére a rendszeres sportolás, testedzés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, szervezett formában, valamint a helyi kulturális ismeretek terjesztése, illetve kulturális események támogatása. A magyar nemzeti múlt és kultúra teljességének gazdagítása szülővárosunk, Hajdúhadház helytörténeti értékeinek és hajdú hagyományainak feltárása és megóvása révén. Hajdúhadház lakosságának ezen értékek megbecsülésére és megőrzésére ösztönzése. Természeti és épített környezetünk megromlott állapotának javítás, városunk szépítése.
40.	3251/2006	Hangász Egyesület	Az akusztikus hangszereken játszó zenészek képességfejlesztése, az akusztikus zenei kultúra fejlesztése
41.	2223/2000	Havasi Gyopár Természetbarát Egyesület	Sporttevékenység
42.	749/2009	Integrált Személyiségfejlesztő	A hajdúhadházi 3. számú Napközi Otthonos Óvodában nevelt gyermekek - különösen az eltérő nemzetiségű

		Óvoda	gyermekösszetétel miatt – számára sokrétűbb, differenciált nevelés, oktatás biztosítása
43.	145/2005	Játékos Képességfejlesztő Óvoda	Képességfejlesztő tevékenységrendszer feltételeinek biztosítása, az óvoda sajátos nevelési rendszerének, valamint azon dolgozók munkájának támogatása, anyagi elismeréssel ösztönzése, akik az alapítvány céljaiért kiemelkedő színvonalú munkát végeznek
44.	1863/1998	Kentaur Kulturális Egyesület	Kulturális tevékenység
45.	1128/1999	Kisebbségi Közösségi Ház Közhasznú Egyesület	Kulturális tevékenység
46.	1902/2008	Kíváncságsziliag Alapítvány	Hátrányos helyzetű gyermekek segítése
47.	2627/2004	Klasszikus és Modern Gung-Fu Egyesület	-
48.	4201/2012	Megújult Pünkösdi Roma Hitközösség Keresztény Egyesület	Hitélet tevékenységének gyakorlása.
49.	1557/2012	Nagyerdő Vadásztársaság	Az egyesületekre és a vadásztársaságokra, a vadgazdálkodásra, a vadászatra, a fegyver- és lőszertartásra, használatra vonatkozó szabályzatok megtartásával az erdő- és mezőgazdaság érdekeivel összhangban, a környezet és természetvédelem előírásai tiszteletben tartásával, a szakszerű és tervszerű vadgazdálkodással óvja a vadon élő állatokat, azok élőhelyét, jól működő egyesületi élettel tagjai részére kulturált vadászati lehetőséget biztosít.
50.	13/2012	Nemzetközi Keresztény Roma Misszió Egyház	-
51.	3967/2011	Nyelvek és Kultúrák Egyesület	A nyelvi kultúra terjesztése, euroatlanti integráció erősítése a mikroközösségekben, csereprogramok szervezése által kapcsolati háló kialakítása fiatalokat megcélzó szervezetekkel.
52.	3458/2008	Radnóczy Ferenc Kertbarátkör /RFKB/	Kulturális tevékenység
53.	3159/2006	Roma Gyermekek és fiatalok jövőjéért	Roma kulturális hagyományok ápolása, roma fiatalok nevelése, támogatása
54.	2215/2000	Roma Környezet Barátság Közhasznú Egyesület	Roma lakosság képviselője
55.	1260/2006	Segítség, hogy élhessek a sérült beteg gyermekek támogatására létrehozott közhasznú Alapítvány	Sérült, beteg szociálisan rászoruló gyermekek támogatása
56.	1199/2002	Testvériség Kulturális és Szabadidő Sportegyesület	-
57.	3913/2013	Városvédők Hajdúhadházért Egyesület	Az Egyesület elsődleges célja a Hajdúhadház területén és vonzáskörzetében élők anyagi jólétének és kulturális lehetőségeinek bővítéséhez, a környezet és a természet megőrzéséhez és szépítéséhez szükséges tevékenységek kifejtése, a meglévő és majdan megszületendő kezdeményezések összefogása és koordinálása, a hátrányos helyzetű társadalmi és etnikai csoportok támogatása, a célok eléréséhez anyagi források felkutatása és biztosítása,

			a célok elérésében részt vállaló személyek elismerése.
58.		Hajdúhadházi Gyerekek Művészeti Oktatásáért Alapítvány	Hajdúhadházi gyerekek művészeti oktatásának támogatása, segítése Tehetséggondozás; tehetséges gyermekek felkutatása, kiválasztása Hátrányos helyzetű csoportok integrációjának elősegítése Művészet szerepének tudatosítása a szocializációban
59.		Életfa Segítő Szolgálat Egyesület	

Forrás: www.birosag.hu – Társadalmi szervezetek (2013. év)

Életfa Segítő Szolgálat Egyesület

A debreceni Életfa Segítő Szolgálat Egyesület munkatársaival, önkénteseivel és több szakemberrel 2013 áprilisában kétéves közösségfejlesztő folyamat indult el Hajdúhadházon.

Alapvetően azért dolgoznak Hajdúhadházon, hogy a települési problémákra olyan eszközöket keressenek a helyi lakosok segítségével, melyek hosszú távon is fenntartható megoldásokat eredményeznek.

A folyamatot 2012-ben kezdték el, amikor négy hónapon keresztül (február, március, április, november) interjúkat készítettek a településen. Az interjúkészítés célja az volt, hogy informálódjanak a hajdúhadházi életéről: a lehetőségekről, nehézségekről, ötletekről és javaslatokról. Így feltárták a helyi erőforrásokat és azokat a témákat, amiben szívesen aktívak a helyiek. A négy alkalommal közel 100 interjút sikerült elkészíteniük helyi véleményformáló emberekkel, valamint a helyi civil szervezetekkel. Mindezek alapján 2012 októberében pályázatot nyújtottak be a Svájci-Magyar Civil Alap támogatásához, amit megnyertek.

Projektjük 2013. április 1-jén indult el Hajdúhadházon, melynek célja egy olyan közösségi folyamat elindítása, mely a településen élő háromezer roma lakos közösségi befogadását képes előremozdítani. Szeretnék elérni, hogy a befogadás érdekében, a diszkrimináció és szegregáció csökkentésére önszerveződő, a helyi erőforrásokat mobilizáló, önfenntartó folyamatok induljanak be.

Programelemek:

I. Helyi közösségi munkás csoport

Olyan helyi, aktív lakosokat keresnek a *Helyi közösségi munkás* csoportba, akik elkötelezettek a település jövőjéért, az ott élő emberek segítéseért és a település életében felmerülő problémák megoldásában szívesen közreműködnek. Kezdetben egy 90 órás képzéshez lehet csatlakozni, melynek elvégzését követően a résztvevők képesek lesznek a település életében felmerülő problémákra közösségi megoldásokat keresni, arra hogy elősegítsék a település és annak szűkebb közösségei számára, hogy felismerjék saját erőforrásaikat.

II. Gyereknek lenni Hajdúhadházon

A „Legyen a gyerek a középpontban!” programelem lényege, hogy megkeressék és felkérjék a hajdúhadházi gyerekek körül élő és dolgozó szűkebb (család, rokonok) és tágabb szereplőket (intézmények, civilek, egyházak, hivatalok) egy állandó párbeszédre, együttműködésre.

III. Fiatalnak lenni Hajdúhadházon

Több programelemükkel a fiatalokat szeretnék megszólítani.

1. „Ahol a nézők is játszhatnak”

Egy olyan színházi formát szeretnének létrehozni, ahol egy alkotó folyamat során a résztvevők azért játszanak, hogy megszólítsák a körülöttük élőket, magukat, és olyan lehetőséget próbáljanak ki, melyek pozitív és aktív dolgokat indítanak el a közösségben. A fórumszínház és a drámapedagógia módszerével dolgoznak.

2. „Egy kép sokszor többet mond ezer szónál”

A folyamat során a hajdúhadházi fiatalok készítenek filmeket, fotókat és írásokat saját mindennapjaikról, életükről, problémáikról. A foglalkozások során egy technikai tudást is elsajátíthatnak a résztvevők, hogy minél magabiztosabban örökíthessék meg a saját és az őket körülvevő közösség élményeit. Az elkészült munkákat bemutatják a településnek, és elsősorban az internet segítségével akár a településen kívülieknek is.

3. Kortárs mentorprogram

A mentorprogram során olyan helyi fiatalokat keresnek, akik fiatalabb kortársaik számára egy segítő szerepet tudnak betölteni, akár akkor is, ha látszólag nagyon mások, mint ők, viszont hasonló korosztályt képviselnek. A fiatalok egy mentorképzésen vesznek részt, ahol megismerik a mentorálás fogalmát, technikáit. A képzés végén legfontosabb feladatuk, hogy kapcsolatot alakítsanak ki mentoráltjaikkal, és megtalálják az együttműködés módját.

4. Kölyökidő!

A program célja, hogy összehozzák a településen élő fiatalokat és önkéntes segítőkkel közösen, együtt gondolkodva olyan ötleteket keressenek, melyek másoknak is érdekesek. A munka során abban segítenek, hogy eljuthassanak a fiatalok egy ötlettől a megvalósításig a közösségükkel együtt. A segítőknek csoportvezetői tréninget tartanak, hogy megerősödjének a fiatalok a szervezés, tervezés és létrehozás fázisában.

IV. Szomszédnak lenni Hajdúhadházon

Jó reggelt szomszéd!

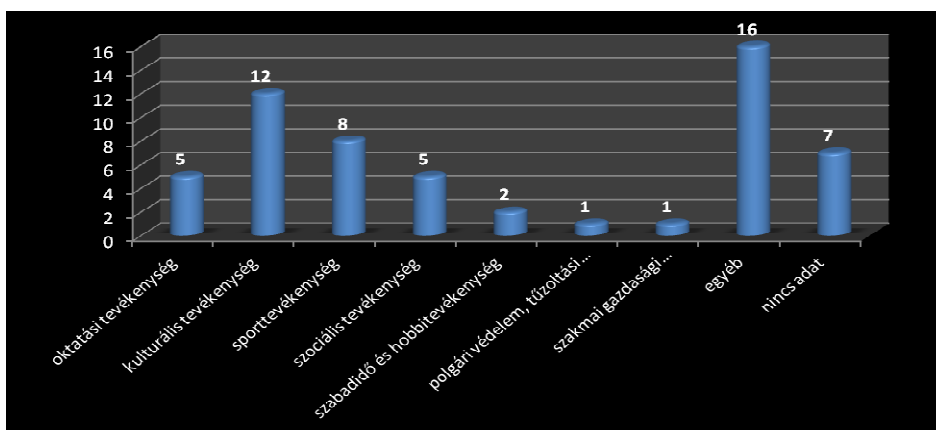
A programelem célja, hogy együtt felkutassák és bemutassák a településen jól működő roma és nem roma kapcsolatokat. Keresik a pozitív példákat! A jó szomszédokat, munkatársakat, házastársakat, iskolatársakat és barátokat!

V. Megélhetés Hajdúhadházon

Fenntarthatóvá válás egyéni és közösségi szinten

A program során, a Hajdúhadházon ma lehetséges környezeti és gazdasági lehetőségekről párbeszédet kezdeményeznek a lakosok, a civil, gazdasági és önkormányzati szereplők bevonásával. Mindennapi praktikákat tanulnak egymástól, de komolyabb technikákkal is dolgoznak majd együtt, hogy megkönnyítsék a háztartások életét. Hosszútávú cél a város fenntarthatósági stratégiájának és cselekvési tervének kidolgozása.

A településen tevékenykedő civil szervezetek cél szerinti besorolása

Forrás: www.birosag.hu – Társadalmi szervezetek (2013. év)

A fentiek alapján is jól látható, hogy a sporttevékenység és a kulturális tevékenység területén tevékenykedik a legtöbb civil szervezet, a cél szerinti besorolás alapján egyéb, valamint a nincs adat kategóriában szereplő civil szervezetek nagy része is a kultúra és a sport területén tevékenykedik.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincsenek információink for-profit szereplőkről.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága
--

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés elkészítésében részt vettek a Hajdúhadházon dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. A partnerek bevonásának eszközei az online kapcsolattartás és a HEP Fórum összehívása volt, melyek segítségével feltártuk az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos problémákat és dolgoztunk ki intézkedéseket.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el Hajdúhadház Helyi Esélyegyenlőségi Programját. Az elfogadott Helyi esélyegyenlőségi program hozzáférhető lesz a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatalban, az Aranykapu Óvodában, a Három Szirom Óvodában, a Szivárvány Óvodában, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődében, a Csokonai Művelődési Házban, a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galériában, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központban, a Támogató Szolgálatnál, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájában és Hajdúhadház Város honlapján. A Program bárki számára elérhető és véleményezhető.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetelemzésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Magas a 21-25 éves korosztály munkanélkülisége, a nyilvántartott álláskereső háromnegyede szakképzetlen 2. A nyilvántartott álláskereső és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabétizmus 3. A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrő vizsgálatokat, prevenciók ellátásokat. A célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.	1. A munkáltatók munkaerő-igényéhez igazodó képzések indítása, lehetőséget kell biztosítani a tapasztalatszerzésre, megvizsgálni a helyi szakmunkás képzés elindításának a lehetőségét, álláskeresői technikák tanítása 2. A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása a szülők és gyermekek folyamatos tájékoztatásával, felvilágosításával, képzések, oktatás szervezése, megvizsgálni az általános iskolai felnőttoktatás beindításának lehetőségét. 3. Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások szervezése, a szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése, szűrővizsgálatok szervezése.
Gyermekek	1. A Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt problémák 39 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága	1. Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása a gyermekek szüleinek.
Idősek	1. Gyakran válnak bűncselekmény áldozatává 2. Időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya	1. Polgárőrség létszámának növelése, a SZEM azaz Szomszédok Egymásért Mozgalom megszervezése, valamint szakemberek által szervezett tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése 2. Digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében

	3. Helyi szállítószolgálat hiánya 4. Nincs bentlakásos idősök otthona	3. Megvizsgálni egy idősök szállításával foglalkozó társaság létrehozásának lehetőségét 4. Pályázatfigyelés
Nők	1. Magas a női munkanélküliek száma 2. Gyermekkorban anyává válás	1 Tanácsadás biztosítása a családsegítő által szervezett programokon, tájékoztatás a támogatási lehetőségekről, képzésekkel javítani az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a munkaügyi központtal). Nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése. 2. Tudatos gyermekvállalás megteremtése, felvilágosító előadások szervezése, hatékonyabbá tétele
Fogyatékkal élők	1. Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságára kevés lehetőség van 2. Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettség 3. A fogyatékkal élők szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott 4. A Könyvtár épülete akadálymentes, de a könyvespolcok között nem lehet kerekesszéssel közlekedni.	1. Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása 2. Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés, pénzforrások felkutatása 3. A fogyatékkal élő személyeket szállító szolgálat fejlesztése 4. A könyvtári szolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása (a könyv-állomány könyvtár honlapján való közzététele, a könyvek házhoz szállításának megszervezése)

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, a helyi szakmunkás képzés elindításának a vizsgálata, álláskeresési technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre. 2. A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata	1. Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője: Dr. Kiss Katalin Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, KLIK, Szilágyi Dániel Gimnázium és Szakközépiskola, Szakiskola; Munkaügyi Központ Hajdúhadházi Kirendeltsége 2. Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője: Dr. Kiss Katalin Általános iskolák vezetői, KLIK, Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai, Roma Nemzetiségi Önkormányzat

	3. Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése.	3. Felelős: <u>Csokonai Művelődési Ház vezetője</u> Egészségfejlesztési Iroda , Védőnői Szolgálat, Hajdúhadházi Mikrotérési Szociális Gondozási Központ, Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria
Gyermekek	1. Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása.	1. Felelős: <u>Hajdúhadházi Mikrotérési Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájának vezetője: Vighné Balogh Katalin;</u> Védőnői Szolgálat, óvodák, iskolák
Idősek	1. Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok 2. Digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében 3. Idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata 4. Bentlakásos idősek otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés	1. Felelős: <u>Hajdúhadházi Mikrotérési Szociális Gondozó Központ Intézményvezető helyettese: Uzonyiné Marczin Erika,</u> Hajdúhadházi Polgárőr és Tűzoltó Egyesület, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2. Felelős: <u>Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria Könyvtár vezetője: Szabó Margit</u> Csokonai Művelődési Ház 3. Felelős: <u>Hajdúhadházi Mikrotérési Szociális Gondozó Központ Intézményvezető helyettese: Uzonyiné Marczin Erika,</u> Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője 4. Felelős: <u>Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense: Suhaj Enikő,</u> Hajdúhadházi Mikrotérési Szociális Gondozási Központ
Nők	1. Nők munka-erőpiaci elhelyezkedését támogató programok, nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése. 2. Felvilágosító előadások szervezése	1. <u>Hajdúhadházi Mikrotérési Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájának vezetője: Vighné Balogh Katalin;</u> Munkaügyi Központ Hajdúhadházi Kirendeltsége 2. Felelős: <u>Védőnői Szolgálat</u> általános iskolák vezetői, Hajdúhadházi Mikrotérési Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Fogyatékkal élők	1. Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása 2. Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés	1. Felelős: <u>Támogató Szolgálat vezetője: Baloghné Svintek Mónika,</u> Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője, Munkaügyi Központ Hajdúhadházi Kirendeltsége 2. Felelős: <u>Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense: Suhaj Enikő,</u> Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Irodavezetője

	3. A fogyatékkal élő személyeket szállító szolgálat fejlesztése 4. A könyvtári szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása	3. Felelős: <u>Támogató Szolgálat vezetője: Baloghné Svintek Mónika,</u> Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense 4. Felelős: <u>Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria vezetője: Szabó Margit</u>
--	---	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák be tudnak illeszkedni a többségi közösségbe.
 Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők leszakadását megakadályozzuk.
 Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fejlődését, oktatását, továbbtanulását.
 Folyamatosan odafigyelünk az idősök mindennapi életének segítésére.
 Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a család, a karrier, az önmegvalósítás összeegyeztethetőségét.
 Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák és /vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, helyi szakmunkás képzés elindításának lehetősége, álláskeresői technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a 21-25 éves korosztály munkanélkülisége. A nyilvántartott álláskeresők háromnegyede szakképzetlen.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A megfelelő (szak)képzettség megszerzése és tapasztalatszerzés a munkavállalás megkönnyítéséhez. Rövidtávon igényfelmérés, eljuttatás képzésekre Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést, szerezzenek tapasztalatot Hosszútávon: munkába állás, a munkanélküliség csökkenése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövid távon: igényfelmérés a munkáltatók és a célcsoport körében. Milyen szakmával, tapasztalattal rendelkező embereket keresnek, kik vállalják a képzésben való részvételt. Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez, tapasztalatszerzéshez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskeresőkhöz Hosszútávon: társadalmi struktúraváltozás érdekében kommunikálni az elért eredményeket.
Résztvevők és felelős	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője Dr. Kiss Katalin, HEP Fórum mélyszegénységben élőkkel, romákkal foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, KLIK, Szilágyi Dániel Gimnázium és Szakközépiskola, Szakiskola, Munkaügyi Központ Hajdúhadházi Kirendeltsége
Partnerek	KLIK, Szilágyi Dániel Gimnázium és Szakközépiskola, Szakiskola, Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Munkaügyi Központ Hajdúhadházi Kirendeltsége
Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés, A szakképzés elindítási lehetőségének vizsgálata 2013. december 31-ig. Képzésre, gyakorlatra jelentkezés: 2014. február 28-ig. képzés, gyakorlat befejezése után az elhelyezkedési, munkahely megtartási ráta felmérése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre, gyakorlatra jelentkezők száma: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Lemorzsolódás: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Munkahely megtartás: képzésben, gyakorlaton részt vettek nyilatkoztatása Fenntarthatóság: megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem érkeznek vissza a kérdőívek, érdektelenség a képzés iránt: folyamatos tájékoztatás a képzésről, gyakorlatról annak feltételeiről, támogatásáról Lemorzsolódás: segítségnyújtás a képzés során
Szükséges erőforrások	humán és technikai, pályázati forrás

Intézkedés címe:	A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvántartott álláskereső és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabetizmus
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása. Legalább általános iskolai végzettség megszerzése, ezt követően esetleg egy magasabb iskolai végzettség szerzése. Rövidtávon iskolai hiányzások csökkentése, Igényfelmérés az alacsony végzettségű felnőttek eljuttatása a képzésekre Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést Hosszútávon: a megszerzett ismeretek segítik a munkába állást, újabb ismeretek szerzésére ösztönöznek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: a gyermekek és szülők folyamatos tájékoztatása az igazolatlan iskolai mulasztások várható következményeiről. Igényfelmérés a célcsoport körében, jelentkezés a képzésekre, szerződéskötés a KLIK-kel Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskeresőkhöz, továbbtanuláshoz Hosszútávon: a képzés fenntartása, népszerűsítése
Résztvevők és felelős	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője Dr. Kiss Katalin HEP Fórum mélyszegénységben élőkkel, romákkal foglalkozó munkacsoportja, általános iskolák vezetői, KLIK, Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Partnerek	általános iskolák vezetői, KLIK, Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	A szülők, gyermekek tájékoztatása az iskolába járás fontosságáról 2013. szeptember 01-től rendszeresen. Igényfelmérés az alacsony végzettségű felnőttek körében 2013. december 31-ig. Képzésre jelentkezés: 2014. január 31-ig. Képzés befejezése után az elhelyezkedési ráta felmérése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az iskolai hiányzások számával kapcsolatos statisztikai adatok. Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre jelentkezők száma: általános iskolák Lemorzsolódás: általános iskolák Elhelyezkedés, továbbtanulási arány: képzésben részt vettek nyilatkoztatása Fenntarthatóság: megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő, esetleg újabb ismeretek megszerzése mellett döntenek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem érkeznek vissza a kérdőívek, érdektelenség a képzés iránt: folyamatos tájékoztatás a képzésről, annak feltételeiről, támogatásáról Lemorzsolódás: segítségnyújtás a képzés során
Szükséges erőforrások	humán és technikai, pénzügyi

Intézkedés címe:	Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat, prevenciós ellátásokat. a célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A szűrővizsgálatokkal a kóros elváltozások korai stádiumban észrevehetők, könnyebben kezelhetők, megakadályozható az elváltozások kialakulása. az egészséges életmódra nevelést szolgálják a tájékoztató előadások is. Rövidtávon: az egészség megőrzésének fontossága, figyelem felhívás Középtávon: az előadások, szűrések eredményessége Hosszútávon: az esetleges megbetegedések kiszűrése, segítségnyújtás, jobb egészségi állapot elérése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: igényfelmérés, a célcsoport tájékoztatása az igénybe vehető szűrővizsgálatok köréről, az egészségmegőrzést szolgáló előadásokról. Középtávon: Az előadások megtartása, szűrések végzése Hosszútávon: segítségnyújtás az egészségi állapot megtartásához, a jobb egészségi állapot eléréséhez
Résztvevők és felelős	Felelős: Csokonai Művelődési Ház vezetője Egészségfejlesztési Iroda, HEP Fórum mélyszegénységben élőkkel, romákkal foglalkozó munkacsoportja, Védőnői Szolgálat, háziorvosok, Hajdúhadházi Mikrotérési Szociális Gondozási Központ, Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria
Partnerek	Egészségfejlesztési Iroda, Védőnői Szolgálat, háziorvosok, Hajdúhadházi Mikrotérési Szociális Gondozási Központ, Csokonai Művelődési Ház, Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria
Határidő(k) pontokba szedve	Tájékoztatás 2013. szeptember 01-től rendszeresen. Szűrések, előadások 2013. október 01-től rendszeresen.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Előadásokra, szűrésekre jelentkezők száma: kiszűrt emberek száma: szűrést végző dokumentációja Fenntarthatóság: az emberek terápiás javaslatokkal való ellátása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem érkeznek vissza a kérdőívek, érdektelenség az előadások, szűrések iránt: tájékoztatás, meggyőzés
Szükséges erőforrások	humán és pénzügyi (pályázati lehetőségek)

Gyermekek

Intézkedés címe:	Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt problémák 39 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az életvezetési, gyermeknevelési ismeretek elsajátításával csökkenhet, megszűnhet a gyermekek szülő általi elhanyagoltsága, a gyermekek nagyobb eséllyel nevelkedhetnek rendezett családi körülmények között. Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: folyamatos ellenőrzéssel, tájékoztatással, esetmegbeszélésekkel csökkenjen a gyermekek elhanyagoltsága Hosszútávon: a segítő tevékenység eredményeként a korábban elhanyagolt gyermekekre gondot fordítsanak a szülők
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: A gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése, egyénre lebontott esetmegbeszélések a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével Hosszútávon: a segítő tevékenységek eredményeinek gyakorlati felhasználása
Résztvevők és felelős	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájának vezetője: Vighné Balogh Katalin; HEP Fórum gyermekekkel foglalkozó munkacsoportja, Védőnői Szolgálat, óvodák, iskolák
Partnerek	Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat; Védőnői Szolgálat, óvodák, iskolák
Határidő(k) pontokba szedve	Célcsoport meghatározás 2013. november 30-ig Tájékoztatás, esetmegbeszélés, ellenőrzés 2013. október 01-től havi rendszerességgel.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célcsoport meghatározás, a kiszűrt gyermekek listájának megléte, aktualizálása Segítő tevékenység, esetmegbeszélések: a szülők véleményei, a gyermekek helyzetének javulása Utánkövetés: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat dokumentációi Fenntarthatóság: A gyermekek figyelemmel kísérése, az elhanyagolt gyermekek kirekesztődését meg kell akadályozni.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A szülők elutasítják a segítséget: tájékoztatás, meggyőzés
Szükséges erőforrások	humán és technikai

Idősek

Intézkedés címe:	Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időskorúak gyakran válnak bűncselekmény áldozatává
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az (idősek sérelmére) elkövetett bűncselekmények megelőzése. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyében, Hosszútávon: A bűncselekmények száma csökkenjen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a Hajdúhadházi Polgárőr és Tűzoltó Egyesülettel, a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyében, a célcsoport tájékoztatása (a helyi újságban is) Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása, SZEM – Szomszédok Egymásért Mozgalom elindítása, működtetése
Résztevők és felelős	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ intézményvezető helyettese: Uzonyiné Marczin Erika, HEP Fórum idősekkel foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Polgárőr és Tűzoltó Egyesület, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság
Partnerek	Hajdúhadházi Polgárőr és Tűzoltó Egyesület, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Művelődési Ház
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel: 2013. augusztus 31-ig Előadások szervezése, tájékoztatás: 2013. október 01-ig SZEM Mozgalom elindítása: 2013. október 31-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő az előadásokon. Az előadáson szerzett ismeretek, tapasztalat alkalmazása. Az emberek nagyobb figyelemmel lesznek saját maguk és szomszédaik biztonságára. Fenntarthatóság: Meghatározott időközönként újabb előadások tartása. Tapasztalat és információátadás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az előadásokon kevesen vesznek részt: tájékoztatás, népszerűsítés
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Intézkedés címe:	A digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése az élethosszig tanulás jegyében. Hosszútávon: Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek, a megszerzett tudást a munkahelyükön hasznosítani tudják.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövid távon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, a Munkaügyi Központtal és a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galériával. Középtávon: Pályázatfigyelés, informatikai képzések szervezése, célcsoport tájékoztatása, jelentkezések Hosszútávon: A képzések megtartása, gyakorlati segítségnyújtás.
Résztvevők és felelős	Felelős: Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria vezetője: Szabó Margit, HEP Fórum idősekkel foglalkozó munkacsoportja, Csokonai Művelődési Ház, Munkaügyi Központ
Partnerek	Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria, Csokonai Művelődési Ház, Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel: 2013. augusztus 31-ig Pályázatfigyelés: 2013. szeptember 01-től. Előadások szervezése, tájékoztatás: 2013. november 30-ig Jelentkezés 2013. december 31-ig Képzések 2014 januárjától Segítségnyújtás a képzés ideje alatt és azt követően is folyamatosan.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő. (képzést szervező dokumentumai) A képzésen szerzett ismeretek gyakorlatban, munkavégzés során történő alkalmazása. (munkáltatók visszajelzései) Fenntarthatóság: Meghatározott időközönként újabb képzések tartása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A képzésekre nincs igény: tájékoztatás, meggyőzés
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pályázati

Intézkedés címe:	Az idősök helyi szállítási lehetőségének vizsgálata
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Helyi szállítószolgálat hiánya. (A Támogató Szolgálat csak a fogyatékkal élőket szállítja.)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősök közszolgáltatásokhoz való hozzáférése, az ügyintézés helyér való eljutás biztosított legyen. Rövidtávon: A szállító szolgálat létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból a helyi szállítás megszervezése, működtetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén a helyi szállítás megszervezése, működtetése.
Résztvevők és felelős	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ intézményvezető helyettese: Uzonyiné Marczin Erika, HEP Fórum idősekkel foglalkozó munkacsoportja, Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője
Partnerek	Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2013. október 31-ig Pályázatfigyelés, támogatók keresése: 2013. szeptember 01-től Szállítás megszervezése: a szükséges erőforrások megszerzését követő 6 hónapon belül.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik a helyi szállítószolgálat működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség. Fenntarthatóság: A szállító szolgálat működtetéséhez pénzügyi források gyűjtése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincsenek meg a szükséges pénzügyi források: támogatók keresése
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Intézkedés címe:	Bentlakásos idősok otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hajdúhadházon nincs bentlakásos idősok otthona.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységek bontásban	Bentlakásos idősok otthona létrehozása Hajdúhadházon. Rövidtávon: Bentlakásos idősok otthonának létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból bentlakásos idősok otthonának létrehozása, működtetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén az intézmény létrehozása, működtetése.
Résztvevők és felelős	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense Suhaj Enikő, HEP Fórum idősokkal foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ
Partnerek	Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2013.december 31-ig Pályázatfigyelés, támogatók keresése: 2014. január 01-től Intézmény létrehozása: a szükséges erőforrások megszerzését követően
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik helyi bentlakásos idősok otthonának működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség, nyertes pályázat. Fenntarthatóság: A bentlakásos intézmény működtetéséhez pénzügyi források gyűjtése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincsenek meg a szükséges pénzügyi források: támogatók keresése
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Nők

Intézkedés címe:	Nők munkaerő-piaci elhelyezkedését támogató programok, a nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a munkanélküli nők száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, igényfelmérés. Középtávon: Segítségnyújtás tanácsadással, képzésekkel javítani az elhelyezkedési mutatókat. Hosszútávon: A munkanélküli nők számának csökkenése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés. Középtávon: Tanácsadás biztosítása a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat által szervezett programokon. Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről. Képzésekkel javítani kell az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Munkaügyi Központtal) A nők vállalkozóvá válásának ösztönzése. Például pozitív példa állításával - sikeres női vállalkozó egy előadás keretében elmeséli a történetét, átadja tapasztalatait. Hosszútávon: Segítségnyújtás a munkaerő-piacon való elhelyezkedéshez.
Résztvevők és felelős	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Területi Irodavezetője: Vighné Balogh Katalin, HEP Fórum nőkkel foglalkozó munkacsoportja, Munkaügyi Központ Hajdúhadházi Kirendeltsége
Partnerek	Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Munkaügyi Központ Hajdúhadházi Kirendeltsége, képzést tartók
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2013.december 31-ig Tanácsadás, előadások: 2014. január 01-től havonta rendszeresen, Segítségnyújtás: 2014. január 01-től rendszeresen.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A érdeklődnek a tanácsadás, képzés iránt. (Visszaérkező igénylőlapok) A tanácsadáson, képzésben résztvevők létszáma. (tanácsadók, képzést szervezők adatai) A munkahellyel rendelkező nők számának emelkedése. Fenntarthatóság: Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport tagjai nem érdeklődnek a képzések, tanácsadás iránt: tájékoztatás, meggyőzés.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Intézkedés címe:	Felvilágosító előadások szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekkorban anyává válás.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az egészséges párkapcsolatok kialakítása fontosságának tudatosítása, a tudatos gyermekvállalás megteremtése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, szülők, pedagógusok, gyermekek tájékoztatása. Középtávon: Egészségnevelő, felvilágosító előadások tartásával az egészséges életmód tudatosítása, valamint családi életre való felkészítés. Hosszútávon: Egészséges életmód, harmonikus párkapcsolatok, felelősségteljes és biztonságos szexuális kapcsolat, gyermekterhességek elkerülése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Az előadáson résztvevők körének beazonosítása, tájékoztató beszélgetések. Középtávon: Folyamatosan felvilágosító órák tartása a célcsoport tagjainak korcsoportok szerint. Hosszútávon: A felvilágosító tevékenység felmérése.
Résztvevők és felelős	Felelős: Védőnői Szolgálat HEP Fórum nőekkel foglalkozó munkacsoportja, gyermekorvosok, Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, általános iskolák vezetői
Partnerek	Védőnői Szolgálat, gyermekorvosok, szülők, Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, általános iskolák vezetői, Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria
Határidő(k) pontokba szedve	Témák, korcsoportok meghatározása: 2013.augusztus 31-ig Előadások: egy tanéven keresztül A befogadás felmérése a tanév végén.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A témákhoz kapcsolódó anyagok megléte. A résztvevő gyermekek listájának megléte. Kutatási eredmények: iskolavédőnői dokumentáció. Fenntarthatóság: Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport tagjai nem érdeklődnek az előadások iránt: tájékoztatás, meggyőzés.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságára Hajdúhadházon kevés lehetőség van
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, tájékozódás a célcsoport által végezhető munkák köréről. Középtávon: Egyeztetés helyi vállalkozókkal, munkáltatókkal Hosszútávon: A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek számára munkalehetőség biztosítása Hajdúhadházon.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: A Támogató Szolgálat segítségével be kell azonosítani a célcsoport tagjait, körvonalazni kell, milyen munkát tudnak ellátni a célcsoport tagjai. Középtávon: A munkaterületek beazonosítását követően helyi vállalkozókat, munkáltatókat kell megkeresni, felhívni a figyelmüket a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának lehetőségére. Igényfelmérés a munkáltatók körében. Hosszútávon: A munkaerő és a munkaerő-igény összehangolása, közvetítés a felek között, segítve a célcsoport tagjainak elhelyezkedését.
Résztvevők és felelős	Felelős: Támogató Szolgálat vezetője: Balogné Svintek Mónika, HEP Fórum fogyatékkal élőkkel foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője, Munkaügyi Központ Hajdúhadházi Kirendeltsége, Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft.
Partnerek	Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője, Munkaügyi központ Hajdúhadházi Kirendeltsége, Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft.
Határidő(k) pontokba szedve	Célcsoportok, végezhető munkák meghatározása: 2013.december 31-ig Egyeztetés a helyi munkáltatókkal: 2014. február 28-ig Közvetítés a munkavállalók és munkáltatók között: 2014. április 01-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célcsoport által végezhető feladatok munkák beazonosítása megtörténik. Sikerül felkelteni a helyi vállalkozók érdeklődését. A program eredményeként a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek helyi szintű foglalkoztatottsága növekszik. Fenntarthatóság: Folyamatos segítségnyújtás, munkáltatók ösztönzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók idegenkednek a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásától: tájékoztatás, meggyőzés.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Intézkedés címe:	Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Akadálymentes környezet megvalósítása Hajdúhadházon Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása Középtávon: Az akadálymentesítés lehetőségének vizsgálata (Hogyan valósítható meg? Mekkora költségvonzata van? Megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból? Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása, kisebb ráfordítással járó akadálymentesítések elvégzése. A célterületeket rangsorolni kell fontosság szerint. Középtávon: A nagyobb volumenű munkát igénylő akadálymentesítéseknél annak vizsgálata hogyan valósítható meg az akadálymentesítés, mekkora költségvonzata van az átalakításnak. Az akadálymentesítés megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból? Hosszútávon: Helyi erőforrások keresése és pályázatfigyelés. A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.
Résztvevők és felelős	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense: Suhaj Enikő HEP Fórum fogvatékkal élőkkel foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Irodavezetője
Partnerek	Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Az akadálymentesítés célterületeinek beazonosítása: 2013.december 31-ig Kisebbségi ráfordítású akadálymentesítések 2014. április 30-ig. Nagyobb akadálymentesítések lehetőségének vizsgálata: 2014. április 30-ig. Erőforrások keresése: 2014. május 01-től folyamatosan, akadálymentesítés a szükséges erőforrások megszerzését követően.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célterületek beazonosítása megtörténik. A kisebb akadálymentesítések megtörténnek. Az akadálymentesítéshez erőforrásokat találunk, pl. pályázati lehetőség – sikeres pályázat. Fenntarthatóság: Az akadálymentes környezet megóvása az állagromlástól rongálástól. Esetlegesen felmerülő javítások elvégzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A nagyobb beruházást igénylő akadálymentesítéshez nem találunk forrásokat: kisebb fejlesztések is haladást eredményeznek
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élő személyek szállítását végző szolgálat fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A helyi igények lehető legszélesebb körben történő kielégítése a fogyatékkal élők szállítása terén. Rövidtávon: Helyzetelemzés. Középtávon: Erőforrások szerzése. Hosszútávon: Akadálymentesítés megvalósítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Igényfelmérés a célcsoport körében. Fel kell mérni mekkora a kihasználtság, mekkora a túlterheltség. Meg kell vizsgálni melyek a hiányzó tárgyi, személyi erőforrások. Középtávon: Megoldást kell találni a hiányzó erőforrások pótlására, pályázatok figyelése Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén a szállító szolgálat fejlesztése.
Résztvevők és felelős	Felelős: Támogató Szolgálat vezetője: Balogné Svintek Mónika, HEP Fórum fogyatékkal élőkkel foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense
Partnerek	Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense, Támogató Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Helyzetelemzés, igényfelmérés: 2013.december 31-ig Erőforrások keresése 2014. január 01-től. A szállító szolgálat fejlesztése a szükséges erőforrások megszerzését követően.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A helyzetelemzés, igényfelmérés megtörténik. (a helyzetelemzést tartalmazó dokumentumok megléte, igénylő lapok visszaérkezése) Erőforrásokat találunk. A szállító szolgálaton belül fejlesztés/ek valósulnak meg. Fenntarthatóság: A szolgáltatást az igényekhez kell igazítani, az igényeket rangsorolni kell.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem találunk erőforrásokat: alternatívák keresése, apróbb fejlesztések megvalósítása
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők (kerekesszékes kényszerülők) könyvtári szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Könyvtár épülete akadálymentes, de a könyvespolcok között nem lehet kerekesszékekkel közlekedni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A könyvtári szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása. Rövidtávon: Igényfelmérés. Középtávon: A célcsoport tájékoztatása a lehetőségről. Hosszútávon: A könyvek házhoz szállításával a könyvtári szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megvalósítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Igényfelmérés a célcsoport körében. Fel kell mérni, hogy a célcsoport igényli-e a szolgáltatást. (A szolgáltatás az otthonukból kimozdulni nem tudó idős célcsoportnál is alkalmazható lenne.) Középtávon: A fogyatékkal élők számára hozzáférhetővé kell tenni a könyvtár könyv-állományának listáját, a közzétételről és a könyvek házhozállításának lehetőségéről tájékoztatni kell őket. Hosszútávon: A könyvek házhozállításának megszervezése, működtetése.
Résztvevők és felelős	Felelős: Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria vezetője Szabó Margit, HEP Fórum fogyatékkal élőkkel foglalkozó munkacsoportja
Partnerek	Csokonai Művelődési Ház, Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés: 2013.augusztus 31-ig Könyvállomány honlapon való közzététele, tájékoztatás 2013. szeptember 01-től. Könyvek házhoz szállítása: 2013. október 01-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A igényfelmérés arra az eredményre jut, hogy igény van a szolgáltatásra. Megvalósul a könyvek házhoz szállítása. Fenntarthatóság: A szolgáltatást az igényekhez kell igazítani, ha vannak igénylők fenn kell tartani.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesznek igénylők: tájékoztatás minél szélesebb körben és formában
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, helyi szakmunkás képzés elindításának lehetősége, álláskeresési technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre.	Magas a 21-25 éves korosztály munkanélkülisége A nyilvántartott álláskeresők háromnegyede szakképzetlen.	A megfelelő (szak)képzettség megszerzése és tapasztalatszerzés a munkavállalás megkönnyítéséhez - Rövidtávon igényfelmérés, megállapodás a KLIK-kel, eljuttatás képzésekre - Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést, szerezzenek tapasztalatot - Hosszútávon: munkába állás, a munkanélküliség csökkenése	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Rövidtávon: igényfelmérés a munkáltatók és a célcsoport körében. Milyen szakmával, tapasztalattal rendelkező embereket keresnek, kik vállalják a képzésben való részvételt. Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez, tapasztalatszerzéshez ez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez Hosszútávon: társadalmi struktúra változás érdekében kommunikálni az elért eredményeket.	Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője Dr. Kiss Katalin	Igényfelmérés, A szakképzés elindítási lehetőségének vizsgálata 2013. december 31-ig Képzésre, gyakorlatra jelentkezők száma: 2014. február 28-ig. képzés, gyakorlat befejezése után az elhelyezkedési, munkahely megtartási ráta felmérése.	Kérdőívek visszaérkezése, kik üldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre, gyakorlatra jelentkezők száma: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Lemorzsolódás: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Munkahely megtartás: képzésben, gyakorlaton részt vettek nyilatkoztatása	humán és technikai, pályázati forrás	Fenntarthatóság: megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő.
2.	A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata	A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabetizmus.	A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása. Legalább általános iskolai végzettség megszerzése, ezt követően esetleg egy magasabb iskolai végzettség szerzése.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Akció Területi Terve, Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája	- Rövidtávon: a gyermekek és szülők folyamatos tájékoztatása az igazolatlan iskolai mulasztások várható következményeiről l. Igényfelmérés a célcsoport körében,	Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője Dr. Kiss Katalin	A szülők, gyermekek tájékoztatása az iskolába járás fontosságáról 2013. szeptember 01-től rendszeresen. Igényfelmérés az alacsony végzettségű	Az iskolai hiányzások számával kapcsolatos statisztikai adatok. Kérdőívek visszaérkezése, kik üldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre	Humán, technikai, pénzügyi	Fenntarthatóság: megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő, esetleg újabb ismeretek megszerzése mellett döntenek.

			- Rövidtávon iskolai hiányzások csökkentése, Igényfelmérés az alacsony végzettségű felnőttek eljuttatása a képzésekre - Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést - Hosszútávon: a megszerzett ismeretek segítik a munkába állást, újabb ismeretek szerzésére ösztönöznek		jelentkezés a képzésekre, szerződés kötése a KLIK-kel - Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez, továbbtanuláshoz - Hosszútávon: a képzés fenntartása, népszerűsítése		felnőttek körében 2013. december 31-ig. Képzésre jelentkezés: 2014. január 31-ig. Képzés befejezése után az elhelyezkedési ráta felmérése.	jelentkezők száma: általános iskolák Lemorzsolódás: általános iskolák Elhelyezkedés, továbbtanulási arány: képzésben részt vettek nyilatkozatát		
3.	Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése	A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat, prevenciós ellátásokat. a célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.	A szűrővizsgálatoknál a kóros elváltozások korai stádiumban észrevehetőek, könnyebben kezelhetők, megakadályozható az elváltozások kialakulása. az egészséges életmódra nevelést szolgálják a tájékoztató előadások is. - Rövidtávon: az egészség megőrzésének fontossága, figyelem felhívás - Középtávon: az előadások, szűrések eredményessége - Hosszútávon: az esetleges megbetegedések kiszűrése, segítségnyújtás,	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövidtávon: igényfelmérés, a célcsoport tájékoztatása az igénybe vehető szűrővizsgálatok köréről, az egészségmegőrzést szolgáló előadásokról. -Középtávon: Az előadások megtartása, szűrések végzése -Hosszútávon: segítségnyújtás az egészségi állapot megtartás, a jobb egészségi állapot eléréséhez.	Felelős: Csokonai Művelődési Ház vezetője	Tájékoztató 2013. szeptember 01-től rendszeresen. Szűrések, előadások 2013. október 01-től rendszeresen.	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Előadásokra, szűrésekre jelentkezők száma: kiszűrt emberek száma: szűrést végző dokumentációja	humán és pénzügyi, pályázati lehetőségek	Fenntarthatóság: az emberek terápiai javaslatokkal való ellátása.

			jobb egészségi állapot elérése.							
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása	A Gyermejkölési Szolgálat által kezelt problémák 39 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága	Az életvezetési, gyermeknevelési ismeretek elsajátításával csökkenhet, megszűnhet a gyermekek szülő általi elhanyagoltsága, a gyermekek nagyobb eséllyel nevelkedhetnek rendezett családi körülmények között. Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: folyamatos ellenőrzéssel, tájékoztatással, esetsmegbeszélésekkel csökkenjen a gyermekek elhanyagoltsága Hosszútávon: a segítő tevékenység eredményeként a korábban elhanyagolt gyermekekre gondot fordítsanak a szülők	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	- Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása - Középtávon: A gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése, egyénre lebontott esetsmegbeszélések a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat közreműködésével - Hosszútávon: a segítő tevékenységek eredményeinek gyakorlati felhasználása	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat Területi Irodájának vezetője: Vighné Balogh Katalin	Célcsoport meghatározás 2013. november 30-ig Tájékoztatás, esetsmegbeszélés, ellenőrzés 2013. október 01-től havi rendszerességgel.	A célcsoport meghatározás, a kiszűrt gyermekek listájának megléte, aktualizálása Segítő tevékenység, esetsmegbeszélések : a szülők véleményei, a gyermekek helyzetének javulása Utánkövetés: Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, Védőnői Szolgálat dokumentációi	humán és technikai	Fenntarthatóság: A gyermekek figyelemmel kísérése, az elhanyagolt gyermekek kirekesztődését meg kell akadályozni.
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Nők munkaerő-piaci elhelyezkedését támogató programok, a nők vállalkozóvá	Magas a munkanélküli nők száma.	A nők foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés. Középtávon:	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat Területi	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2013.december 31-ig Tanácsadás, előadások: 2014.	A érdeklődnek a tanácsadás, képzés iránt. (Visszaérkező igénylőlapok) A tanácsadáson,	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.

	válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése		beazonosítása, igényfelmérés. Középtávon: Segítségnyújtás tanácsadással, képzésekkel javítani az elhelyezkedési mutatókat. Hosszútávon: A munkanélküli nők számának csökkenése.		Tanácsadás biztosítása a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett programokon. Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről. Képzésekkel javítani kell az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Munkaügyi Központtal) A nők vállalkozóvá válásának ösztönzése. Például pozitív példa állításával - sikeres női vállalkozó egy előadás keretében elmeséli a történetét, átadja tapasztalatait. Hosszútávon: Segítségnyújtás a munkaerő-piacon való elhelyezkedéshez.	Irodavezetője: Vighné Balogh Katalin	január 01-től havonta rendszeresen, Segítségnyújtás: 2014. január 01-től rendszeresen.	képzésben résztvevők létszáma. (tanácsadók, képzést szervezők adatai) A munkahellyel rendelkező nők számának emelkedése.		
2.	Felvilágosító előadások szervezése	Gyermekkorban anyává válás.	Az egészséges párkapcsolatok kialakítása fontosságának tudatosítása, a tudatos gyermekvállalás megteremtése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, szülők, pedagógusok,	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövidtávon: Az előadáson résztvevők körének beazonosítása, tájékoztató beszélgetések. Középtávon: Folyamatosan felvilágosító órák tartása a célcsoport tagjainak	Felelős: Védőnői Szolgálat	Témák, korcsoportok meghatározása: 2013.augusztus 31-ig Előadások: egy tanévben keresztül A befogadás felmérése a tanév végén.	A témákhoz kapcsolódó anyagok megléte. A résztvevő gyermekek listájának megléte. Kutatási eredmények: iskola védőnői dokumentáció.	Humán, technikai	Fenntarthatóság: Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.

			gyermekek tájékoztatása. Középtávon: Egészségnevelő, felvilágosító előadások tartásával az egészséges életmód tudatosítása, valamint családi életre való felkészítés. Hosszútávon: Egészséges életmód, harmonikus párkapcsolatok, felelősségteljes és biztonságos szexuális kapcsolat, gyermekterhesség elkerülése.		korcsoportok szerint. Hosszútávon: A felvilágosító tevékenység felmérése.					
IV. Az idők esélyegyenlősége										
1.	Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok	Az időskorúak gyakran válnak bűncselekmény áldozatává	Az (idősek sérelmére) elkövetett bűncselekmények megelőzése. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyében, Hosszútávon: A bűncselekmények száma csökkenjen.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a Hajdúhadházi Polgárőr és Tűzoltó Egyesülettel, a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyében, a célcsoport tájékoztatása (a helyi újságban is) Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása,	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ intézményvezető helyettese: Uzonyiné Marczin Erika	Kapcsolatfelvétel: 2013. augusztus 31-ig Előadások szervezése, tájékoztatás: 2013. október 01-ig SZEM Mozgalom elindítása: 2013. október 31-től folyamatos	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő az előadásokon. Az előadáson szerzett ismeretek, tapasztalat alkalmazása. Az emberek nagyobb figyelemmel lesznek saját maguk és szomszédaik biztonságára.	Humán, technikai, pénzügyi	Fenntarthatóság: Meghatározott időközönként újabb előadások tartása. Tapasztalat és információátadás.

					SZEM – Szomszédok Egymásért Mozgalom elindítása, működtetése					
2.	A digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében	Az időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya.	Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése az élethosszig tanulás jegyében. Hosszútávon: Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek, a megszerzett tudást a munkahelyükön hasznosítani tudják.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervező és Koncepciója	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, a Munkaügyi Központtal és a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria vezetője: Szabó Margit Középtávon: Pályázatfigyelés, informatikai képzések szervezése, célcsoport tájékoztatása, jelentkezések Hosszútávon: A képzések megtartása, gyakorlati segítségnyújtás.	Felelős: Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria vezetője: Szabó Margit	Kapcsolatfelvétel: 2013. augusztus 31-ig Pályázatfigyelés: 2013. szeptember 01-től. Előadások szervezése, tájékoztatás: 2013. november 30-ig Jelentkezés 2013. december 31-ig Képzések 2014 januárjától Segítségnyújtás a képzés ideje alatt és azt követően is folyamatosan.	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő. (képzést szervező dokumentumai) A képzésen szerzett ismeretek gyakorlatban, munkavégzés során történő alkalmazása. (munkáltatók visszajelzései)	Humán, technikai, pályázati	Fenntarthatóság: Meghatározott időközönként újabb képzések tartása.
3.	Az idők helyi szállítási lehetőségének vizsgálata	Helyi szállítószolgálat hiánya. (A Támogató Szolgálat csak a fogyatékkal élőket szállítja.)	Az idők közszolgáltatásokhoz való hozzáférése, az ügyintézés helyér való eljutás biztosított legyen. Rövidtávon: A szállító szolgálat létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervező és Koncepciója, Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén a helyi szállítás megszervezése, működtetése.	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ intézményvezető helyettese: Uzonyiné Marczin Erika	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2013. október 31-ig Pályázatfigyelés, támogatók keresése: 2013. szeptember 01-től Szállítás megszervezése: a szükséges erőforrások megszerzését követő 6 hónapon belül.	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik a helyi szállítószolgálat működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: A szállító szolgálat működtetéséhez pénzügyi források gyűjtése.

			felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból a helyi szállítás megszervezése, működtetése.							
4.	Bentlakásos idősök otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés	Hajdúhadházon nincs bentlakásos idősök otthona.	Bentlakásos idősök otthona létrehozása Hajdúhadházon. Rövidtávon: Bentlakásos idősök otthonának létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból bentlakásos idősök otthonának létrehozása, működtetése.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervező és Koncepciója, Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén az intézmény létrehozása, működtetése.	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense Suhaj Enikő	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2013.december 31-ig Pályázatfigyelés, támogatók keresése: 2014. január 01-től Intézmény létrehozása: a szükséges erőforrások megszerzését követően	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik helyi bentlakásos idősök otthonának működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség, nyertes pályázat.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: A bentlakásos intézmény működtetéséhez pénzügyi források gyűjtése.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1.	Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságára Hajdúhadházon kevés lehetőség van	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, tájékozódás a célcsoport által végezhető munkák köréről.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervező és Koncepciója	Rövidtávon: A Támogató Szolgálat segítségével be kell azonosítani a célcsoport tagjait, körvonalazni kell milyen munkát tudnak ellátni a célcsoport tagjai. Középtávon: A munkaterületek beazonosítását követően helyi	Felelős: Támogató Szolgálat vezetője: Baloghné Svintek Mónika	Célcsoportok, végezhető munkák meghatározása: 2013.december 31-ig Egyeztetés a helyi munkáltatókkal : 2014. február 28-ig Közvetítés a munkavállalók és munkáltatók között: 2014. április 01-től	A célcsoport által végezhető feladatok munkák beazonosítása megtörténik. Sikertől felkelteni a helyi vállalkozók érdeklődését. A program eredményeként a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek helyi szintű	Humán, technikai, pénzügyi	Fenntarthatóság: Folyamatos segítségnyújtás, munkáltatók ösztönzése.
----	---	---	---	--	--	--	---	--	----------------------------	--

			Középtávon: Egyeztetés helyi vállalkozókkal, munkáltatókkal Hosszútávon: A fogyasztókkal élők és megváltozott munkaképességű személyek számára munkalehetőség biztosítása Hajdúhadházon.		vállalkozókat, munkáltatókat kell megkeresni, felhívni a figyelmüket a fogyasztókkal élők és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának lehetőségére. Igényfelmérés a munkáltatók körében. Hosszútávon: A munkaerő és a munkaerő-igény összehangolása, közvetítés a felek között, segítve a célcsoport tagjainak elhelyezkedését.		folyamatosan	foglalkoztatottsága növekszik.		
2.	Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés	Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesített ség	Akadálymentes környezet megvalósítása Hajdúhadházon Rövidtávon: Az akadálymentesítés re szoruló területek, épületek beazonosítása Középtávon: Az akadálymentesítés lehetőségének vizsgálata (Hogyan valósítható meg?, Mekkora költségvonzata van? Megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból?) Hosszútávon: A szükséges	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója, Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája, Hajdúhadház Város Önkormányzata Akció Területi terve	Rövidtávon: Az akadálymentesítés re szoruló területek, épületek beazonosítása, kisebb ráfordítással járó akadálymentesítések elvégzése. A célterületeket rangsorolni kell fontosság szerint. Középtávon: A nagyobb volumenű munkát igénylő akadálymentesítés eknél annak vizsgálata hogyan valósítható meg az akadálymentesítés, mekkora költségvonzata van az átalakításnak. Az	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense: Suhaj Enikő	Az akadálymentesítés célterületeinek beazonosítása: 2013.december 31-ig Kisebb ráfordítású akadálymentesítések 2014. április 30-ig. Nagyobb akadálymentesítések lehetőségének vizsgálata: 2014. április 30-ig. Erőforrások keresése: 2014. május 01-től folyamatosan, akadálymentesítés a szükséges erőforrások megszerzését követően.	A célterületek beazonosítása megtörténik. A kisebb akadálymentesítések megtörténnek. Az akadálymentesítéshez erőforrásokat találunk, pl. pályázati lehetőség – sikeres pályázat.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: Az akadálymentes környezet megóvása az állagromlástól rongálástól. Esetlegesen felmerülő javítások elvégzése.

			erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.		akadálymentesítés megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból? Hosszútávon: Helyi erőforrások keresése és pályázatfigyelés. A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.					
3.	A fogyatékkal élők személyek szállítását végző szolgálat fejlesztése	A fogyatékkal élők szállítására a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott	A helyi igények lehető leg szélesebb körben történő kielégítése a fogyatékkal élők szállítására terén. Rövidtávon: Helyzetelemzés. Középtávon: Erőforrások szerzése. Hosszútávon: Akadálymentesítés megvalósítása.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövidtávon: Igényfelmérés a célcsoport körében. Fel kell mérni mekkora a kihasználtság, mekkora a túlterheltség. Meg kell vizsgálni melyek a hiányzó tárgyi, személyi erőforrások. Középtávon: Megoldást kell találni a hiányzó erőforrások pótlására, pályázatok figyelése Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén a szállító szolgálat fejlesztése.	Felelős: Támogató Szolgálat vezetője: Baloghné Svintek Mónika	Helyzetelemzés, igényfelmérés: 2013.december 31-ig Erőforrások keresése 2014. január 01-től. A szállító szolgálat fejlesztése a szükséges erőforrások megszerzését követően.	A helyzetelemzés, igényfelmérés megtörténik. (a helyzetelemzést tartalmazó dokumentumok megléte, igénylő lapok visszaérkezése) Erőforrásokat találunk. A szállító szolgáltatón belül fejlesztés/ek valósulnak meg.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: A szolgáltatást az igényekhez kell igazítani, az igényeket rangsorolni kell.
4.	A fogyatékkal élők (kerekes székbe kényszerülők) könyvtári szolgáltatáshoz való egyenlő	A Könyvtár épülete akadálymentes, de a könyvespolcok között nem lehet kerekesszékekkel közlekedni.	A könyvtári szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövid távon: Igényfelmérés a célcsoport körében. Fel kell mérni, hogy a célcsoport igényli-e a szolgáltatást.	Felelős: Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria Szabó Margit intézményvezető	Igényfelmérés: 2013.augusztus 31-ig Könyvállomány honlapon való közzététele, tájékoztatás 2013.	A igényfelmérés arra az eredményre jut, hogy igény van a szolgáltatásra. Megvalósul a könyvek házhoz	Humán, technikai	Fenntarthatóság: A szolgáltatást az igényekhez kell igazítani, ha vannak igénylők fenn kell tartani.

	esélyű hozzáféréseinek biztosítása		Rövidtávon: Igényfelmérés. Középtávon: A célcsoport tájékoztatása a lehetőségről. Hosszútávon: A könyvek házhoz szállításával a könyvtári szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megvalósítása.		(A szolgáltatás az otthonukból kimozdulni nem tudó idős célcsoportnál is alkalmazható lenne.) Középtávon: A fogyatékkal élők számára hozzáférhetővé kell tenni a könyvtár könyv-állományának listáját, a közzétételről és a könyvek házhoz szállításának lehetőségéről tájékoztatni kell őket. Hosszútávon: A könyvek házhoz szállításának megszervezése, működtetése.		szeptember 01-től. Könyvek házhoz szállítása: 2013. október 01-től	szállítása.		
--	---	--	--	--	---	--	---	-------------	--	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Hajdúhadház Város Önkormányzata az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a Hajdúhadházon működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Hajdúhadház Város Önkormányzata azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Hajdúhadház Város Önkormányzata elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garانتálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok Hajdúhadházon maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is,

a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a jegyző felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy Hajdúhadház minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,

- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Hajdúhadház Város Képviselő-testülete a 133/2013. (VI.28.) HÖ. számú határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program (melynek része az Intézkedési Terv) felülvizsgálatát megvitatta és a felülvizsgált egységes szerkezetű Helyi Esélyegyenlőségi Programot a/2015. (.....) HÖ. számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

- Helyi Esélyegyenlőségi Program 1. számú melléklete - Táblázatok

Hajdúhadház, 2015.

Csáfordi Dénes
polgármester

Hajdúhadház Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2015.

Vargáné Sörös Ilona

2015.

Uzonyiné Marczin Erika

2015.

Vighné Balogh Katalin

2015.

Baloghné Svintek Mónika

2015.

Égerházi Katalin

2015.

Kulcsárné Kun Katalin

2015.

Kökényesiné Mocsár Erika

2015.

Kecsediné Molnár Anikó

2015.

Szabó Margit

2015.

Baji Mária

2015.

Csász Klára

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Vargáné Sörös Ilona	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Hajdúhadházi Mikrotérsgéi Szociális Gondozási Központ Uzonyiné Marczin Erika	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Hajdúhadházi Mikrotérsgéi Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Vighné Balogh Katalin	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Támogató Szolgálat Balogné Svintek Mónika	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Három Szirom Óvoda Égerházi Katalin	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Aranykapu Óvoda Kulcsárné Kun Katalin	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Szivárvány Óvoda Kökényesiné Mocsár Erika	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde Kecsediné Molnár Anikó	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria Szabó Margit	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Csokonai Művelődési Ház Baji Mária és Csósz Klára	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	